TISZANÁNAI TÜNDÉRKERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

ÓVODA
HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: A Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde Óvoda Nevelőtestülete

Tiszanána, 2013.08.29.
Módosítva: 2015. augusztus 27.
Módosítva: 2018. augusztus 29.
Módosítva: 2023. augusztus 31.

Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde
3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

TARTALOMJEGYZÉK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE 6

BEVEZETŐ 7

I. ÓVODA ADATAI 8

II. HELYZETKÉP AZ ÓVODÁNKRÓL 9

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ALAPPILLÉREI 9

ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA, NEVELÉSFILOZÓFIÁNK 10

ALAPELVEINK 11

II.1 GYERMEKKÉPÜNK 11
II.2 ÓVODAKÉPÜNK 12
II.3 ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA 12
II.4 ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERÁBRÁJA 13

III. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE 14

III.1 AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÁLTALÁNOS FELADATAI 14
III.1.1 Egészséges életmód alakítása 14
FELADATOK: 15
A GYERMEKEK EGÉSZSÉGÉNEK VÉDELME, EDZETTSÉGÜK BIZTOSÍTÁSA BETEGSÉGMEGELŐZÉS ÉS AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS SZOKÁSAINAK ALAKÍTÁSA 16
A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉHEZ, FEJLESZTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET, S ANNAK VÉDELMÉHEZ, MEGÓVÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SZOKÁSOK ALAKÍTÁSA 17
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI: 17
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK, - DAJKA - FELADATAI: 18
EGYÜTTMŰKÖDÉS A CSALÁDDAL 19
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN 19
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK NEVELÉSE AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA TERÉN 19
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA TERÉN 20
A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS MEGALAPOZÁSA 20
A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS KIALAKÍTÁSÁNAK CÉLJAI: 21
AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK ÉS A DAJKÁK FELADATAI: 23
AZ ÓVODA EGÉSZSÉGVÉDŐ PROGRAMJA 24
A PROGRAM CÉLJA: 24
AZ EGÉSZSÉGVÉDŐ PROGRAM TARTALMI ELEMEI: 24
AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK ÉS A DAJKÁK FELADATAI: 25
III.1.2 Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés 25
BEFOGADÁS 26

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN: 30
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK AZ ÉRZELMI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS TERÉN 30
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI: 30
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK AZ ÉRZELMI ÉS KÖZÖSSÉG NEVELÉS TERÉN 31
III.1.3 Az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 32
A) AZ ANYANYELVI NEVELÉS ÉS A FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA: 32
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI: 33
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI: 34
DAJKA FELADATAI: 36
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉN: 37
B) ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA: 37
CÉLJA 38
A FEJLESZTÉS TARTALMA 38
ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI: 39
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE: 39
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK ANYANYELVI ÉS ÉRTELMI FEJLESZTÉSE ÉS NEVELÉSI FELADATAI 39
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ANYANYELVI ÉS ÉRTELMI FEJLESZTÉSE ÉS NEVELÉSI FELADATAI 40

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI 41

IV.1 CSOPORTSZERVEZÉS 41
IV.2 NAPIREND 41
IV.3 HETIREND 42
IV.4 AZ ÓVODÁNK SZEMÉLYI FELTÉTELEI 43
IV.5. ÓVODÁNK TÁRGYI FELTÉTELEI 45
IV.5.1 Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere 45
IV.6. CSOPORTNAPLÓ,EGYÉNI FEJLESZTÉSI NAPLÓ TARTALMI ELEMEI 47

V. AZ ÓVODAI INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE 49

V.1 ÓVODA – CSALÁD 49
A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI: 49
V.2 ÓVODA – ISKOLA 50
V.3 ÓVODÁNK EGYÉB KAPCSOLATAI 51

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI 53

VI.1 JÁTÉK 53
A JÁTÉKTEVÉKENYSÉG CÉLJA 53
A JÁTÉKKAL KAPCSOLATOS FELADATAINK 53
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS JÁTÉKSEGÍTŐ, JÁTÉKIRÁNYÍTÓ MÓDSZEREI, FELADATAI 55
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATA AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE 55
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 58

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 59
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 59
VI.2 VERSELÉS, MESÉLÉS 60
A TEVÉKENYSÉG CÉLJA 60
FELADATOK 60
AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATA A VERS, MESE TEVÉKENYSÉG TERÜLETÉN 65
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATA: 66
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN 66
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 66
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 67
VI.3 ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, GYERMEKTÁNC 67
ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A ZENEI NEVELÉS TERÉN: 68
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATAI AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE: 73
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE: 73
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 73
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 73
VI.4 RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA 74
A TEVÉKENYSÉG CÉLJA 74
AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI 75
DAJKÁK FELADATAI 75
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN 79
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 80
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 80
VI.5 A MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉKOK 80
A MOZGÁSFEJLESZTÉS CÉLJA: 81
A MOZGÁSFEJLESZTÉS FELADATAI: 81
ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI: 84
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATAI AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE: 86
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 86
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 86
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 87
VI.6 A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE (KÖRNYEZET MEGISMERÉSÉRE VALÓ NEVELÉS) 87
A TEVÉKENYSÉG CÉLJA 88

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

FELADATOK 88
ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI 92
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATAI AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE 93
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN 93
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 94
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 94
VI.6.1 Tanulási tartalmak a külső világ tevékeny megismerésében 95
A TEVÉKENYSÉG CÉLJA 95
FELADATAI 95
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN 98
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 98
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 99
VII. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK 100
A TEVÉKENYSÉG CÉLJA 100
FELADATA 100
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA 103
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATA AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE 103
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 103
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 104
VIII. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS .. 105
CÉLUNK: 105
ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI: 106
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATA AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE 107
A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 107
A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 108
SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ, KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEKRE VONATKOZÓ FELADATOK 108
VIII.1 HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK 109
ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA: 109
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATA AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE: 109
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 111
IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE .. 112

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

X. SAJÁTOS FELADATAINK 114

X.1 GYERMEKVÉDELEM 114
CÉLUNK 114
FELADATUNK 114
X.2 GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN 114
ÓVODAVEZETŐ FELADATAI 114
A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK 115
A GYERMEKVÉDELMI FELELŐS FELADATAI 115
MÓDSZERTANI ALAPELVEK 116
A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK 116
X.4 AZ INTÉZMÉNY FELADATAI, ALAPTEVÉKENYSÉGE AZ ALAPÍTÓ 116
OKIRATBAN FOGLALTAK SZERINT 116
X.5 A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK ..
CÉLUNK 117
FELADATUNK 118

XI. DIFFERENCIÁLÁS: A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE 119

XI.1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE 119
XI.2 BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐ GYERMEK ÓVODAI NEVELÉSE 120
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA: 120
A FEJLESZTŐPEDAGÓGUS FELADATA: 121
A LOGOPÉDUS FELADATA: 121
A GYÓGYPEDAGÓGUS FELADATA: 121
XI.3 KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSE 122
ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI: 122
A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐK FELADATAI AZ ÓVODAPEDAGÓGUSSAL EGYÜTTMŰKÖDVE: 122

XII. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK 123

XII.1 A HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE: 123
XII.2 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA 123
XII.3 A HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSÁNAK LEHETSÉGES INDOKAI :... 123
XII.4 ELŐÍRÁS A PROGRAM MÓDOSÍTÁS ELŐTERJESZTÉSÉRE:..... 123
XII.5 A FELÜLVIZSGÁLAT INDOKA: 123
XII.6 A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA 124

XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 125

XIII.1 NYILATKOZAT 126

XIV. ZÁRADÉK 127

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

FELHASZNÁLT IRODALOM 128

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A kormány 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelete Az Óvodai Nevelés országos alapprogramjának módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2023. évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról. Státusztörvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Porkolábné dr. Balogh Katalin Komplex Prevenciós Óvodai Program felhasználásával

Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde
3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

BEVEZETŐ

Lakóhelyünk Tiszanána község, Heves megye déli részén fekvő kis település. Gazdasági és infrastrukturális szempontból is hátrányos helyzetű. Tiszanána lakossága kb. 2500 fő.
Az óvodánk 4 csoporttal működik. A gyermeklétszámon belül a roma gyermekek aránya 70 %. Évről-évre növekszik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek aránya. Mindez meghatározza az intézmény sajátos egyéni arculatát. Programunkat a már kialakult szokásainkra, értékeinkre építve állítottuk össze.

Egyediségét eddigi hagyományaink, helyi és környezeti adottságaink, lehetőségeink és az általunk választott módszerek adják. Nevelésünket a gyermekközpontúság, a szeretetteljes, befogadó családias légkör, a gyermekek egyéni képességeik szerinti nevelés-fejlesztés, a gyermekek iránti tisztelet és szeretet, valamint a különbözőségek elfogadására nevelő élmény gazdag mindennapok megteremtése határozza meg. Óvodai nevelésünk középpontjába a gyermeket állítjuk.

Hangsúlyozzuk a gyermekek testi-lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását a családi neveléssel együtt.

Programunk a gyermekek alapvető tevékenységére: a játékra, a mozgásra, a környezet tevékeny megismerésére épít, de hangsúlyozza a kommunikáció, a mese, a művészeti élmény-nyújtás jelentőségét, a cigány kultúra átadását, ápolását. Programunk olyan életfeladat teljesítésére orientál, amelyben a gyerekek megtanulnak eligazodni a környezetükben, megtanulnak beszélni, tevékenykedni, együttműködni, magatartásformákat elsajátítani. A gyermekek közötti fejlődési és fejlettségi különbségek miatt nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni, illetve differenciált bánásmódra. Mindig az adott életkorhoz illő testi-lelki-szellemi harmónia megteremtésére törekszünk. Olyan biztonságos, barátságos, kellemes légkört kívánunk biztosítani az óvodánkba járó gyermekeknek, ami egyaránt megnyugvással tölti el a gyermekeket és a szüleiket is. Mindezt jól szervezett tevékenységgel, nevelői segítséggel, a mindennapi élet feltételeivel és eszközeivel biztosítjuk.

Óvónői hitvallásunk:

„Becsüld meg a kezdőt, ő semmi, de még minden lehet”.
(Forbáth Imre).

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

I. ÓVODA ADATAI

Az óvodánk neve: Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde

Címe: 3385 Tiszanána
Fő út 116.

Telefonszám: 06-36-366-035

E-mail cím: tiszananaovoda@gmail.com

OM azonosító: 201937

Az intézmény igazgatója: Lakatos Arturné

Csoportok száma: 4

Óvodai férőhely száma: 120

Az óvoda fenntartója, címe, elérhetősége:

Tiszanána Község Önkormányzata
3385 Tiszanána
Fő út 108/1
Telefonszám: 06 -36-566 – 002
E – mail cím: tiszanana@tiszanana.hu

A pedagógiai program alkotója, elfogadója: az óvoda nevelőtestülete

A pedagógiai programot felülvizsgálta: az óvoda nevelőtestülete

A pedagógiai program jóváhagyója: az intézmény igazgatója

Az igazgató aláírása: **……**

PH:

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

II. HELYZETKÉP AZ ÓVODÁNKRÓL

Óvodánk többszöri átépítés, óvodabővítés után kapta meg mai formáját. Egycsoportos óvodából fokozatosan, az igényeknek megfelelően két, majd sokáig három csoportos óvodaként működött, két épületben és telephelyen. 2004-ben a fokozatosan emelkedő gyermeklétszám miatt Tiszanána Község Önkormányzatának Képviselő testülete indokoltnak látta a negyedik csoport beindítását. Így aug.20-án átadásra került az új épületrész, amely lehetővé tette, hogy a négy csoport egy telephelyen működjön.

2009-ben Önkormányzatunk sikeresen pályázott az ÉMOP-4.3.1. pályázat keretén belül óvoda-iskola felújításra, bővítésre, korszerűsítésre. A munkálatok ősszel beindultak, így óvodánk egy korszerű, EU-s szabványnak és előírásoknak megfelelő torna, logopédiai, orvosi és fejlesztőszobával rendelkező óvodává vált.

Az óvodába bekerülő gyermekek családi hátterét kulturáltságukban, anyagi lehetőségeikben a sokszínűség jellemzi. Nagy százalékban vannak jelen a roma gyermekek, ami folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. Gyermekeink 3 éves korban kerülnek az intézményes nevelés keretébe, ezt megelőzően jobbára csak biológiai gondoskodásban részesültek. Óvodás gyermekeink szülei fiatalon - többnyire, családtervezés nélkül - vállalnak gyermeket, sokuk még maga is nevelésre, irányításra szorul.

Körükben egyre gyakrabban fordul elő a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló gyermek. Valamint az érzékszervi, értelmi vagy hátrányos helyzetű**,** halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt és a kiemelkedő képességű gyermek. Nevelésük speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén megfelelő szakemberek pszichológus, logopédus gyógypedagógus, közreműködése igényelt. Ez indokolja helyi óvodai nevelési programunk kidolgozásában Porkolábné Dr. Balogh Katalin, Komplex prevenciós óvodai programjának felhasználását.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ALAPPILLÉREI

Óvodánk helyi nevelési programja összhangban van az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjával, mely Porkolábné *dr. Balogh Katalin Komplex Prevenciós Óvodai Program* felhasználásával íródott. Ebben a programban megerősítést találtunk nevelői munkánk helyességére. Valljuk, hogy minden gyerek csak egyszer óvodás korú, és ezért mindent meg kell annak érdekében tennünk, hogy a gyerekek maximálisan fejlődjenek testileg és lelkileg egyaránt. Arra törekszünk, hogy a hozzánk járó gyermekek szeretetteljes, biztonságos, érzelmekben gazdag, boldog környezetben nőjenek fel, és életükben az óvodáskor olyan időszak legyen, amire jó visszaemlékezni. A velük foglalkozó felnőtteknek alapelve a gyermek személyiségének tisztelete, elfogadása, szeretete és megbecsülése.

Feladatunknak azt tekintjük, hogy a hozzánk járó gyermekek fejlődését a gyermekek életkori és személyes adottságainak figyelembe vételével segítsük. Egy

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

olyan életmód szemléletet igyekszünk átadni, amely az egészséges, sok mozgáson alapuló életmódot ugyanolyan fontosnak tartja, mint szellemi fejlődésüket. A gyermek fejlődő személyiségéről biztonságérzetet adó környezettel és védelemmel, egyéni sajátosságaihoz és szükségleteihez igazodó differenciált bánásmóddal gondoskodunk. Óvodánkban nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés folyik.

ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA, NEVELÉSFILOZÓFIÁNK

- A gyermekekért dolgozunk, minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen;
- A gyermekeket megismerve egyéni képességeikhez, érdeklődésükhöz igazítjuk a nevelő munkánkat;
- Nevelői beállítottságunkat tudatosan irányítjuk az empátia, a tolerancia, a gyermek személyiségének tiszteletben tartása felé;
- Biztonságos, nyitott, családias, érzelmekben gazdag légkört igyekszünk teremteni a csoportokban;
- Élményekre épülő játéklehetőséget biztosítunk minden gyermeknek;
- Arra törekszünk, hogy az óvodáskor végére minden egészséges gyermek rendelkezzen a tanuláshoz szükséges készségekkel, képességekkel;
- A gyermek családi hátterét megismerve a szülőkkel őszinte kapcsolat kialakítására törekszünk, a gyermekek mindenekfelett álló érdekének védelmében.

Fő célunk, hogy a gyermeki ismeretszerzés, a személyiségfejlesztés játékosan, tapasztalati úton, az óvodás gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz igazodjon. Fontos számunkra, hogy figyelembe vegyük a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, képességét, tehetségét, szociokulturális hátterét; segítsük tehetségük kibontakozását éppúgy, mint hátrányos helyzetükből fakadó felzárkóztatásukat. Ehhez szükséges a gyermekek és környezetük minél teljesebb megismerése, a fejlődésük nyomon követése és segítése.
Érzelmi biztonságot teremtünk a gyermekek számára. Érezzék, és tapasztalják, hogy az óvoda védelmet, nyugalmat és boldogságot jelenet számukra.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

ALAPELVEINK

- A gyermek személyiségéből, legtermészetesebb megnyilvánulásaiból kiindulva olyan szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyermeket megbecsülés, szeretet övezi.
- A különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása.
- Nyugodt, családias, biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet töltenek be.
- Az óvónő azonosulási minta óvodásai számára, a gyermekek közösségi életének irányítója, aki maga is benne él a gyermekek közösségében, mindig látja, milyen tevékenységre van szüksége a csoportnak és az egyes gyermeknek.
- Roma nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését.

II.1 Gyermekképünk

A gyermekközpontú, befogadó /inkluzív/ nevelés az óvodáskorú gyermek harmonikus fejlődésének biztosításával, személyiségük kibontakoztatásának elősegítésével, az életkori és egyénenként változó testi és lelki szükségletek figyelembevételével valósul meg, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.
A gyermek személyiségének tiszteletben tartása mellett olyan gyermek nevelésére törekszünk:

- aki az elvárásoknak a változó szükségleteknek megfelel, az élet minden területén alkalmazkodni képes.
- aki fejlett esztétikai érzékkel rendelkezik
- aki saját maga és mások megbecsülésére képes
- aki mélyen kötődik közvetlen környezetéhez, lakóhelyéhez, hazájához
- aki a helyzetnek megfelelő kommunikációra és együttműködésre képes
- aki tud szívből nevetni, örülni, vele született kíváncsisága révén újabb és újabb dolgokat tud felfedezni, rácsodálkozni

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

II.2 Óvodaképünk

Óvodai nevelésünk, amely biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének, nevelésének optimális feltételeit, – a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését 3. életévüktől iskolába lépésig. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Óvodánk közvetetten segíti az iskolai közösségekbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakítását.

II.3 Óvodai nevelésünk célja

A családi nevelést kiegészítve, a községünkben élő, különböző szociális háttérrel rendelkező 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, gyermeki személyiségük kibontakoztatását elősegítsük.

Célunk, hogy szeretetteljes, gyermekközpontú, a másságot különbözőséget elfogadó légkörben minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön és testi, szociális, értelmi érettség terén is alkalmassá váljanak az iskolai életre. Céljaink között szerepel a tanulási zavarok megelőzése, korrekciója, a játékon és mozgáson keresztül.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

II.4 Óvodai nevelésünk rendszerábrája

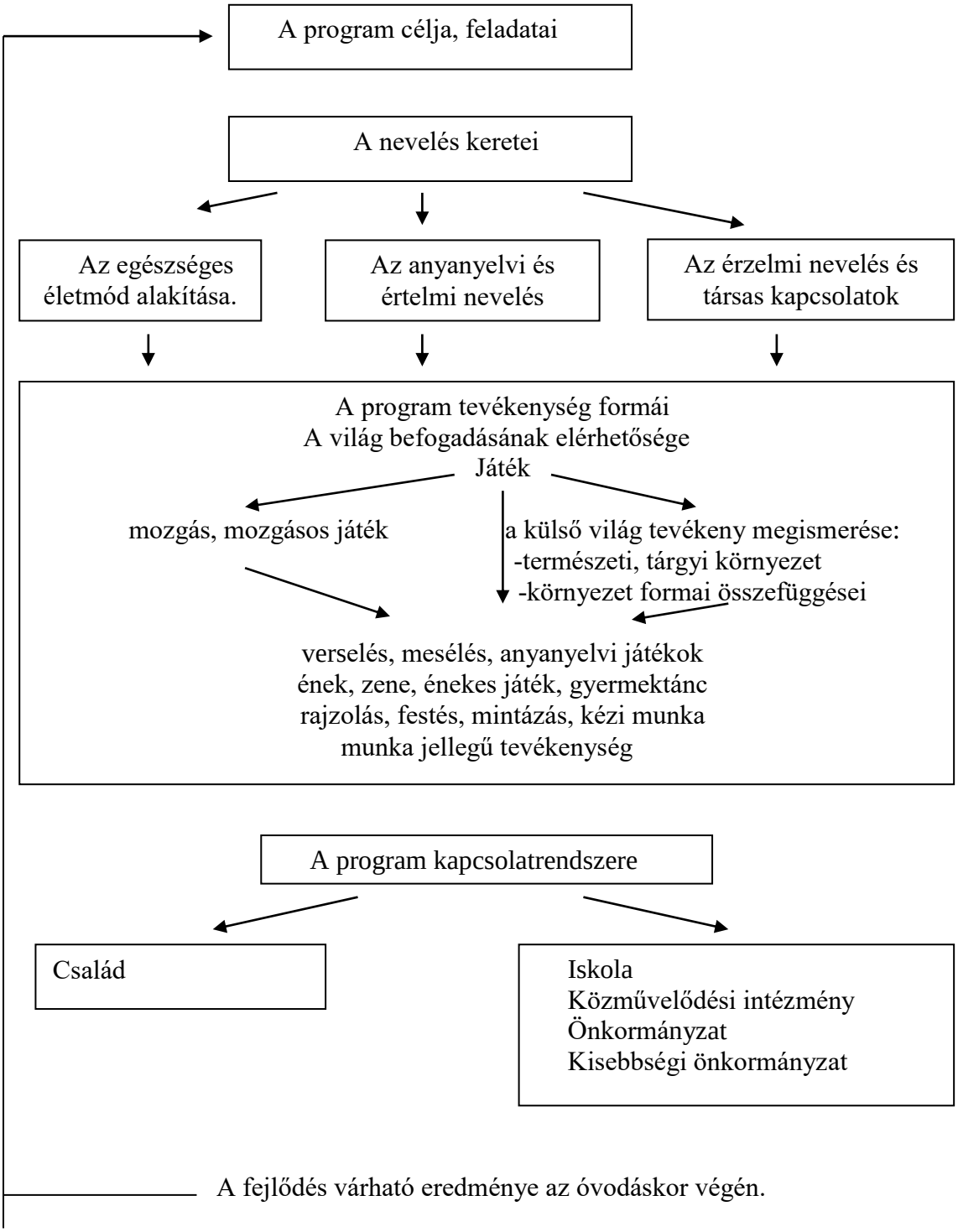

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

III. A PROGRAM NEVELÉSI FELADATRENDSZERE

A gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az érzelmi, testi és értelmi nevelés megvalósítása.
A gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, mint a pedagógiai optimizmus megvalósítása, a különbözőségek elfogadása, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése. Hit a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire biztosított komoly figyelem, a nem könnyen érthető jelzések értelmezése a mögöttük lévő szükségletek feltárása. A ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segélykérés figyelmen kívül hagyásának megelőzése.

Nevelő munkánkban hangsúlyos szerepet kap a nemzeti identitástudat és a hazához való kötődés erősítése.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk a hátrányok leküzdését, az esélyegyenlőséget.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

III.1 Az óvodai nevelésünk általános feladatai

Az óvodai nevelésünk feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi erkölcsi és közösségi nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

III.1.1 Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja, a gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének biztosítása, testi képességek fejlődésének segítése, egészségük védelme, óvása, megőrzése. Az egészséges életmód a testápolás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése. A fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, az egészséges életvitel igényének kialakítása.
Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek bevonásával: szülővel, óvodapedagógussal együttműködve.

Feladatok:

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségük biztosítása, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet, s annak védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése

A testápolás a gyermekek tisztasági igényének kialakítását szolgálja.
A befogadás ideje alatt megismerkednek a mosdó, a tisztasági eszközök használatával, a testápolási szokások sorrendjével. Igyekszünk a feltételeket úgy megteremteni, hogy a gyermekek fokozatosan önállóan végezhessék e teendőket.
Fokozatosan alakítjuk ki a helyes öltözködési szokásokat. A szülőket próbáljuk meggyőzni a praktikus, többrétegű öltözködés előnyeiről.
A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság összehasonlító mérésével tudjuk az egyéni sajátosságokat feltárni. Egyes rendellenességek így időben felismerhetők, s korai korrekciójuk egészségügyi szakemberek bevonásával lehetővé válik.

A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, mely az elhasznált energiát pótolja és a további fejlődést biztosítja. A gyermekek a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletül 3/4 részét az óvodában kapják. Az otthoni rendszertelen, gyakran egyoldalú, szegényes táplálkozást az óvodai étkezésen túl úgy próbáljuk javítani, hogy munkadélutánok keretében megismertetjük a szülőket az egészséges tápanyagok új felhasználási módjával (gyümölcssaláta, vitaminsaláta stb.) Ezzel modellt nyújtunk a családoknak a korszerűbb táplálkozás otthoni bevezetéséhez.
Az önálló étkezés, az önkiszolgálás szokásainak kialakítását fokozatosan, kellő tapintattal végezzük, megfelelő időt hagyva a gyerekeknek a tevékenységre.
Az étkezés előtti várakozási időt a lehető legrövidebbre csökkentjük a folyamatosság biztosításával.
Az étkezés után történő pihenési időben a gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetést végzünk. Elalvás előtt mindig mesélünk, majd altatódalok halk dúdolgatásával teremtjük meg a pihenéshez szükséges nyugodt feltételeket.
Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő alvásigényét. A korábban ébredők, csendben tevékenykedhetnek.
Nyári hónapokban a 6-7 éves gyerekek csak akkor pihennek, ha igényük van rá. Ezzel felkészítjük őket a kisiskolások napirendje szerinti életre.

A mozgás jelentős szerepet tölt be a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésében. Karban tartja az izmokat, ízületeket, a vele járó élettani folyamatok oldják az idegrendszer feszültségét, fáradtságát. Felfrissíti az egész szervezetet, jó közérzetet

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

teremt, növeli a betegségekkel szembeni ellenálló, teherbíró képességet, a fizikai állóképességet.

Az etnikai gyerekek körében előfordul alultápláltság és emiatt a fizikai teljesítő képesség is gyenge. Fellelhető a túl mozgékonyság, az összerendezetlen mozgás, a finommotorika hiánya. Fáradékonyabbak, mert a rendszeres testedzésnek nincs hagyománya a családban.

Óvodánkban a mozgáson belül a mindennapi testnevelés, a hetente szervezett testnevelés foglalkozás (kötött mozgásos tevékenység), séták, kirándulások kapnak helyet. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életünknek.
Az egészséges életmódra nevelés során harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése során az alábbi területek fejlesztésére kerül sor:

- nagymozgások (járás, futás, mászás stb.)
- finommotorika (gombolás, cipőfűző bekötése stb.)
- szem- kéz koordináció (fésülködés, folyadéktöltés stb.)
- testséma fejlesztés (testrészek ismerete, a test személyi zónájának alakítása)
- térészlelés, téri irányok fejlesztése
- anyanyelvi fejlesztés (testrészek, ruhadarabok megnevezése stb.)

A gyermekek egészségének védelme, edzettségük biztosítása betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermekek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja testi edzettségüket. Ennek érdekében egész évben minden lehetőséget kihasználunk a szabadban való tartózkodásra.
Nyáron kipróbáljuk a víz edző hatását. Pancsolásra, zuhanyozásra teremtünk lehetőséget.
Télen szánkózunk, a jégen csúszkálunk. Esős, borús időjárás esetén sétával biztosítjuk a légfürdőzést.

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozza egy felnőtt, míg a szülei meg nem érkeznek.

A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel próbáljuk megakadályozni.

Fontos feladatunk az anamnézis felvétele közben felderített betegségek (pl. allergia, epilepszia) regisztrálása, figyelemmel kísérése, alapvető tennivalók elsajátítása.

Éves rendszerességgel kerül sor az óvodánkba orvosi-, fogorvosi szűrésekre, melynek során adott esetben számos egészségügyi problémára fény derülhet, további kezelése szakorvosi vizsgálatot igényelhet (pl. érzékszervi funkciók csökkenése, károsodása, hanyag tartás stb.) Havonta tisztasági vizsgálatot végez a község védőnője.

Az egészséges életmód megismerésére kiemelt figyelmet fordítunk, csoportonként megszervezett „Egészségnap” keretében. Ilyenkor az aktuális témához hozzáértő szakembereket hívunk előadást tartani, kötetlen beszélgetés formájában szülőkkel és gyerekekkel egyaránt.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet, s annak védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása

Az egészséges életmódra nevelés hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezetet biztosítjuk.

Óvodánk legfontosabb fejlesztési tere az udvar. Úgy alakítottuk ki, hogy minden csoportnak van egy állandó helye, ahol a gyermekek bármikor megtalálhatják óvónőjüket. Ugyanakkor rendelkezünk egy újonnan kialakított udvarrésszel, ahol a kisebb-nagyobb gyermekek társaikkal együtt játszhatnak.

Udvarunk esztétikai szépségét adják a fák, cserjék, az ízlésesen kialakított virágos és veteményeskert.

A mozgásfejlesztő eszközök (mászókák, hinták, homokozók, csúszdák, rollerek, motorok, biciklik, trambulin, kosárlabda palánk, gólyaláb stb.) különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget.

A labdás játékokhoz megfelelő nagyságú terület áll rendelkezésre.

A csoportszobák megfelelő méretűek, világosak, esős időben az egész napos játék színterei, egyúttal az étkezés és alvás helyei is. Barátságossá, esztétikussá tételüket fontosnak tartjuk az ízlésközvetítés valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt.

Minden csoport rendelkezik külön öltözővel és mosdóval.

Az öltözők berendezése, világítása, fűtése, szellőztetése nyugodt feltételeket teremt a vetkőzéshez, öltözéshez. Az itt elhelyezett faliújságon állítjuk ki a gyermekek munkáit, hogy a szülők betekintést nyerjenek óvodai életükbe.

A mosdókban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek jellel ellátott fogmosó felszerelése, törölközője van.

Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés szabályok betartására (környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerint fertőtlenítés, folyamatos levegőcsere). Ezek az intézkedések biztosítják a szervezet általános védekezőképesség

Az óvodapedagógus feladatai:

Az egészséges életmódra nevelés, személyes fejlesztési céljainak feladatokba ágyazása kapcsán

- Az egészséges életmód alakítása
- A testi- lelki egészség védelme
- Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása
- Az értelmi nevelés, fejlesztés megvalósítása
- Együttműködés a családokkal, különös tekintettel a sajátos nevelési igényű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vonatkozásában
- Segítségnyújtás szülők számára
- személyes mintaadás
- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése
- A gyermekek egészségének védelme, edzése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Az erőteljes testi fejlődés miatt gyakori gerinc-deformitások megelőzése a prevenciós fejlesztő tornákkal.
- A gyermek betegségének feltárása, tartós beteg gyermek esetén gondozásának fokozott figyelése
- A szokásrendszer kialakításánál a fokozatosság betartása, az egyre nagyobb önállóság felé való elmozdulás segítése
- A szokások megalapozásánál figyeljünk a sikerélményhez juttatásra, a pozitív magatartás dicsérésére, kiemelésére
- Az elfogadó magatartás jellemezze a csoportot
- Az óvodapedagógusok és a dajka a közösen kialakított szokás és szabályrendszer szerint foglalkoznak
- Az egészséges életszemléletet megalapozó tevékenységek (salátakészítés, zöldségbábok, közvetlen tapasztalatszerzések) szervezése.

Nevelőmunkát segítők, - dajka - feladatai:

Az egészségnevelő dajka az egészségvédő felkészültségével az óvónő pedagógiai segítőtársa lesz az egészségnevelés - egészséggondozás terén:

- az egészségnevelés, egészségfejlesztés, testi épség védelme környezeti, tárgyi feltételeinek biztosítása,
- az elemi higiénés viselkedésre szoktatás, az egészséges életmód igénnyé alakítása,
- a szabad, kellemes mozgás, játék segítése
- a kulturált étkezés biztosítása
- egészségvédő pozitív mintaadás
- az óvodapedagógus irányítását elfogadó együttműködés,
- az iskola-egészségügyi szolgálat munkájának segítése,
- a szülők mozgósítása, társadalmi akciókra szervezése

Együttműködés a családdal

A gyermekek óvodába való felvétele előtt családlátogatás alkalmával tájékozódunk az otthoni körülményekről, szokásokról, életvitelről, amelyben nagy egyéni eltérések tapasztalhatók. Ez meghatározza a gondozással kapcsolatos feladatainkat.
A gyermekek óvodai nevelésének egész időtartama alatt törekszünk a családokkal való jó kapcsolattartásra, mely során mindig a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó programokba folyamatosan bevonjuk a szülőket, így egészségnapok.
Az óvoda hirdetőtábláján folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket gyermekük egészséges életmódhoz kapcsolódó információkról.
A tájékoztató megbeszéléseken kiemelt szerepet kap az egészséges életmód, kiemelten az egészséges táplálkozás és mozgás előtérbe helyezésével.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek folyadékot a kancsóból.
- Készségszinten használják a kanalat, villát, megismerkednek a kés használatával.
- Étkezés közben halkan beszélgetnek, igyekeznek betartani az óvodában kialakított étkezési szokásokat.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, a ruhájukat ki- begombolják, cipőfűzőjüket bekötik.
- Ruhaneműjüket rendben tartják, összehajtva a polcukra helyezik.
- Ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára.
- A rendszeres, örömmel végzett mozgás és az egészséges életvitel, életmód mindennapi tevékenységükké váljon.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése az egészséges életmód kialakítása terén

A társadalmi beilleszkedés és az eredményes személyiségfejlesztés szempontjából meghatározó jelentőségű a mélyszegénységben élő, rossz családi körülmények között nevelkedő gyermekek óvodai integrált nevelése. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai egészségneveléséhez szükség van az óvodapedagógiai gyakorlatban a szülők társadalmi integrációjának segítésére, és erre többféle módszert és alkalmat alakítottunk ki. Ezek közül ismertebbek: klubfoglalkozások, munkadélutánok, kirándulások, orvosi, védőnői tanácsadás, csoport szülői értekezletek.

Az egészségfejlesztés az óvodáskorú halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében:

- a családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítése;
- nemzeti identitásuk megtartása mellett az óvodai napirend (szokásrend) megismertetése, elfogadtatása;
- az egészséges életvitel szabályainak gyakorlása;
- az egészséges táplálkozási szokások kialakítása;
- a közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz való alakítása;
- az egészséget támogató családi környezet segítő támogatása, megvalósítása;
- a káros szenvedélyek (alkohol- és, dohányzás, számítógép függőség) megelőzésére szolgáló meggyőző ismeretek terjesztése.

A napi tevékenységek során figyelembe vesszük a gyermekek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztést, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó módon maga tervezi meg a gyermek fejlesztését. Az aktuális fejlődési tendenciákat figyelembe véve rugalmasan dönt az ismétlések számáról, a továbbhaladás lehetőségeiről.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése az egészséges életmód kialakítása terén

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakemberek (háziorvos, szükség esetén szakorvos, fogorvos, védőnő, gyógypedagógus) segítségével - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - történik a nevelési feladatok ellátása.

A környezettudatos magatartás megalapozása

Az életünk minőségét, valamint egészségünket alapvetően befolyásolja és meghatározza a bennünket körülölelő természeti és társadalmi környezet minősége, állapota. A 21. sz. társadalmi és globális problémái ismertek, az ember lakóhelye, környezete nem előnyére változott. A környezetben visszafordíthatatlan, legtöbb esetben kedvezőtlen változások indultak el – klímaváltozás, élőhelyek eltűnése, fajok kihalása.
Az életminőség javításában, az egészség megőrzésében fontos szerepet játszik a közösségi identitás, kohézió. Közösség és egyén, szoros kötődésben élnek. Az egyéni értékek, beállítódások, normák módosítása és az ehhez szükséges aktivitások a közösség támogatása nélkül nem képzelhetők el.

A környezettudatos magatartás kialakításának létjogosultsága van az óvoda intézményrendszerében. A gyermekek gondolkodásának, felfogásának megalapozása, rajtuk keresztül a szülők szemléletmódjának alakításában.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

Út a jövőhöz: a nevelés, a környezettudatos, a környezeti kultúrára nevelés. Fontos a gondolkodásmód, az életmód, a szokásrendszer helyes alakítása, a természet szeretetére nevelés, az elődeink általi társadalmi értékek megóvására törekvés.

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

- az élet tisztelete

- a hagyomány őrzése – átmentése a jövőbe

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában, a külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenységforma. Ez olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető.
A környezet megismerése nem korlátozódik csak a környezeti tevékenység és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet.
Benne van a spontán játékban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban.
Támaszkodunk a gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. Ha szükséges, a hátrányokat kompenzáljuk.

A természeti és társadalmi környezet témaköreivel valamennyi korcsoport megismerkedik, életkortól függően. A témakörön belül az egyes témák a gyerekek életkorának előrehaladtával lineárisan bővülnek és koncentrikusan mélyülnek.
A fokozatosság elvét követjük a megismertetés során: a közelebbitől a távolabbi felé haladunk. Szemléltetésben, a közvetlen környezetben való megfigyeléstől a képi ábrázoláson való megfigyeltetés felé.
Érvényesítjük a differenciálás pedagógiai koncepcióját a nevelés folyamatában.
Sokszínű, érdekes, izgalmas tevékenységrendszert biztosítunk.
Érzelmek, kifejezőképességek fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk: szeretet, kötődés, élménybefogadás keltése.
A pedagógusok közösségében olyan értékrend kialakítását tartjuk fontosnak, mely az elődök értékteremtő és természetmegőrző munkáját helyezi előtérbe. (az intézmény valamennyi dolgozójára vonatkoztatva).

A környezettudatos magatartás kialakításának céljai:

- Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása, amely magába foglalja a szűkebb és tágabb környezet, kulturális és természeti értékek megismertetését, megszerettetését és annak megóvására való nevelést.
- A társadalmi igények változásához igazodó, a gyermek életkorának megfelelő természeti, - emberi, - és tárgyi környezetből szerzett

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

tapasztalatok, melynek birtokában biztonságosan eligazodik az őt körülvevő világban.

- Olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, melyek a környezettel való harmonikus együttéléshez szükségesek és a családok környezettudatos életviteléhez hozzájárulnak.
- A környezeti nevelés és a hagyományőrzés teljes harmóniában működjön intézményünkben, úgy ahogyan az ember a természet és a hagyomány is szoros egységet alkotva jelenjen meg az életünkben.
- A környezet megismeréséhez, viselkedéskultúra megalapozásához szükséges jártasságok, készségek kialakítása.
- A környezettel való harmonikus viselkedés megalapozása.
- A természethez fűződő pozitív viszony kialakítása, elmélyítése, növények, állatok óvására, szeretetére nevelés és a környezettudatos magatartás formálása.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerése kapcsán környezettudatos magatartás és gondolkodásmód kialakítása.
- A gyermekek a játéktevékenységükbe ágyazva ismerhessék meg a népünk kultúráját, váljanak fogékonnyá annak befogadására. Hagyományaink értékeinek folyamatos megélése a mindennapok tevékenységeiben és a jeles napok szokásrendszerében történjen.
- A mindennapok népszokásőrző tevékenységeiben a földhöz, a természethez, a természetes anyagokhoz való kötődést erősítjük.

A célok elérését szolgáló legfontosabb feladatok, legjelentősebb tevékenységek

- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, megismerési vágyára és a megismerés okozta örömre építve sokszínű viszony kialakítása az objektív világhoz.
- A komplexitás érvényesítése a tevékenységformák között.
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- A családi és tárgyi kultúra értékeinek, és a néphagyományok szem előtt tartása.
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése.

A környezettudatos magatartás megvalósításának folyamatához kapcsolódó tartalmak:

- Szelektív hulladéktárolással a környezetet védő szemlélet kialakítása.
- A művészeti tevékenységekben a tárgyak, eszközök (gyufásdoboz, fonalak, gombok, dobozok) újrahasznosítása.
- A természet adta" kincsek" (falevelek, toboz, kavicsok, kukoricacsutka, stb.) felhasználása a mindennapi tevékenységekben (mérés, számlálás, vizuális tevékenységek)

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Gondoskodás az állatokról (madáretetés, tanyalátogatás, fácán teleppel való ismerkedés)
- Faültetés, zöldséges kertben - veteményezés, óvodai udvarunk virágosítása,
- Víz világnapján a víz védelmére nevelés, károsító tényezők megismertetése közvetlen tapasztalatszerzéssel.
- Természet óvására való nevelés (fákról, növényekről való gondoskodás) komplexen beágyazva a mindennapi óvodai életünkbe.
- Betakarítás a mezőn-kukoricatörés, aratás, napraforgószedés. A betakarított termés felhasználása a játékban.
- „Szorgos méhek” ismerkedés a méhek életével, kirándulás egy méhészgazdához.

A kisgyermek első tapasztalatait közvetlen környezetéből meríti. Ezért a családi nevelésnek alapozó, a személyiség alakulásában elsődleges szerepe van.

Az óvodapedagógusok és a dajkák feladatai:

- Ahhoz, hogy gyermekeinkben kialakuljon a környezettudatos magatartás, olyan pedagógusokra és dajkákra van szükség, akik azon fáradoznak, hogy megismerjék a természeti és társadalmi értékeinket, hogy a környezet és egészség harmonikus egységben érvényesüljön.
- Szeretnénk megalapozni, hogy a jövő nemzedékei a természettel együtt élni tudó környezettudatos emberekké váljanak.
- Az óvodapedagógus és a dajka együttműködve a fenntartható fejlődés érdekében, tegye hangsúlyosabbá a környezettudatos magatartás formálását, alapozását alakítását.
- Segíti a gyermeket abban, hogy megismerje, megtapasztalja szűkebb és tágabb környezetét, és felhívja a figyelmet annak értékeire, szépségeire, a séták kirándulások alkalmával.
- A szülőföld az itt élő emberek, a hazai táj, a népi kultúra, népszokások, megismertetése, átadása.
- Tiszanána történeti, természeti jellemzőinek, értékeinek megszerettetése.
- Nyitott szemléletű tervezéssel válogatás a gazdag lehetőségekből, néphagyományokból, ügyelve a komplexitásra, a nevelési területek kapcsolódására.
- A gyermekek népi kismesterségekkel való megismertetése a természetes anyagok, az eszközök biztosítása (textil, gyapjú, agyag, fa) és az alkotás segítése.

- Lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekek a tapasztalatokra épülő ismereteiket gyakorolhassák szabad játéktevékenységekben, aktív közreműködéssel a környezet-átalakításban.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Olyan példát adni, amellyel védjék, óvják az élő környezetet, gondoskodjanak az életfeltételek biztosításáról (pl.: téli madáretetés, élősarok kialakítása, az udvar és a kiskertek gondozása)
- Állandó szakmai megújulás, a pedagógiai munkát segítő szakirodalom folyamatos tanulmányozása, alkalmazása a mindennapokban.

Az óvoda egészségvédő programja

A program célja:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés),
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása) ,
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítés stb.),
- az egészségvédő képesség fejlesztése,
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása , egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer),
- az egészségügyi szolgálattal való együttműködés.

Az egészségvédő program tartalmi elemei:

- Gyümölcsnap az óvodában, (hetente egy alkalom);
- Balesetvédelmi, megelőző tájékoztatás a gyermekek életkorának megfelelően;
- "Tegyünk az egészséges fogakért!" (fogorvosi vizsgálat, tájékoztatás a fog helyes tisztántartásáról, ápolásáról, fogmosás az óvodában);
- Tánc, gyermek aerobik;
- Egészséges táplálkozásnak megfelelő étrend, reformétkeztetés az óvodában (teljes kiőrlésű kenyér, több zöldség – gyümölcs, kevesebb cukor használata);
- A gyermekek fizikális fejlődésének figyelemmel kisérése védőnő által, évente legalább egy alkalommal az óvodaorvos szűrést végez. Tájékoztatjuk a szülőket a szűrővizsgálat eredményéről, szükség esetén a megfelelő szakorvoshoz való irányításban segítünk;
- A gyermekek mindennapi aktív mozgásának biztosítása;
- A higiénikus, egészséges életvitel kialakítása;
- A lelki egészség megóvása napközbeni relaxáló gyakorlatokkal, továbbá olyan támogató környezet biztosításával, melyben minden gyermek személyisége kibontakozhat.

Az egészségvédő program megvalósításának személyi feltételrendszere:

- óvoda igazgatója
- óvodapedagógusok
- a nevelőmunkát segítő munkatársak
- szülők
- védőnő
- óvodaorvos, fogorvos
- családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai

Az óvodapedagógusok és a dajkák feladatai:

- A gyümölcsnapon behozott gyümölcsöket a dajka átveszi, gondoskodik a megfelelő tisztításáról.
- A Tűz- és Balesetvédelmi Felelős vezetésével a nevelőtestület bevonásával minden csoportban - a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően- végrehajtjuk a Tűz- és Balesetvédelmi Oktatást beágyazva egy tevékenység keretében.
- A fogorvosi szűrés megszervezése, lebonyolítása, az óvodapedagógus részéről szülők tájékoztatása.
- Fogmosás a mindennapokban.
- A táncos, zenés tevékenységekhez kapcsolódó kellékek előkészítése, térrendezés, a terem megfelelő szellőztetése.
- A reformétkeztetés során az ÁNTSZ által meghatározott szabályok szigorú betartása.
- A védőnői- orvosi szűrővizsgálat megszervezése, lebonyolítása, az óvodapedagógus részéről a szülők tájékoztatása.
- A mindennapi mozgáshoz szükséges feltételek megteremtése: szellőztetés, teremrendezés, tornaterem előkészítése, udvari tevékenység előkészítése.
- Személyes példamutatás a helyes higiénikus szokásokról.
- Egyéni bánásmód elvein keresztül a lelki egészségre való odafigyelés.

III.1.2 Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

A gyermek társas élete akkor kezdődik, amikor megszületik, s később is állandó interakciók (társas kölcsönhatások) között él. A környezetéből felé irányuló reakciókból visszajelzést kap saját viselkedésére vonatkozóan. A gyermek én központúsága alapján elsősorban önmagára képes figyelni, de megfelelő biztonságot, szeretetet közvetítő környezetben képessé válik az együttéléshez szükséges erkölcsi normák betartására, a közösségi élet elfogadására és alakítására. Addig azonban, míg az otthonról érkező kisgyermekekből kialakul az a közösség melyben a különböző temperamentumú,

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

érdeklődésű, különböző családi háttérrel rendelkező gyermekek jól érzik magukat, képesek együttműködni.
Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Befogadás

Óvodai nevelésünk messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, a családdal való szoros együttműködésre törekszünk. Ezért már óvodába lépés előtt tájékozódunk a gyermek élettörténetéről, az anya-gyermek és a család-gyermek kapcsolatról előzetes családlátogatás alkalmával. E tapasztalatok birtokában készülünk fel a fogadásukra.

Hagyománnyá vált már az óvodánkban egy olyan délelőtt megszervezése, ahol a leendő kiscsoportosaink szüleikkel együtt megismerkednek az óvodával, társaikkal, óvó nénikkel, dadus nénikkel.
Az első találkozás az óvodával, annak emberi és tárgyi környezetével szinte minden gyerek esetében alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő későbbi kapcsolatának alakulását.
A gyerek óvodai beilleszkedése, későbbi szokásainak kialakítása nagyfokú nevelői tapasztalatot igényel. Bármilyen életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény.
Körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel a családból közvetlenül óvodába kerülő gyermek befogadása.

Az első kapcsolatfelvétel alkalmával (beíratás, családlátogatás) megismertetjük a szülőket a fokozatos befogadás előnyeivel. A szülő is részt vehet a gyermeke beszoktatásában, közösen ismerkednek az óvodai környezettel, gyermekekkel és az óvónővel. Az együttlét biztonságot nyújt az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermek napirendjét, szokásait. Arra törekszünk, hogy minél hosszabb időn keresztül, fokozatos időcsökkentéssel vegyenek rész ebbe folyamatban. A délelőtti és délutáni váltással járó személycsere a gyereknek komoly nehézséget okozhat, ezért fontosnak tartjuk, hogy a befogadás időszakában, a csoport mindkét óvónője az egész nap folyamán együtt van a gyermekekkel.

A befogadás eredményessége érdekében a gyermek kedvenc játékait, tárgyait elhozhatja otthonról. Mivel az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága, hogy személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen az érzelmi biztonságot sugárzó, szeretetteljes, derűs légkör megteremtése. Családias hangulatban kialakul a gyermek kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt. Természetessé válik számára, hogy minden gyermek MÁS. Más egyéni külső és belső tulajdonságokkal rendelkezik, s így másságával együtt elfogadható, szerethető.

„Ha a gyerekek toleráns légkörben élnek, megtanulnak türelmesnek lenni.”
(Dorothy Law Holte)

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Óvodapedagógus - gyermek kapcsolat

Az óvónő a gyermek közösségi életének irányítója. Közte és a gyerek között létrejövő kapcsolat sokkal erőteljesebb, mint a kortársi kapcsolat. Ezért a szocializációban két szempontból is kiemelkedő a szerepe, egyrészt azért, mert az óvónő személyi értékével hat a csoportszerveződés folyamatára, serkenti a gyerek egyéni fejlődését, miközben maga is a közösség tagja. Másrészt az óvónő módszertani felkészültsége birtokában tudatosan szervezi meg a gyerek értelmes élettevékenységét, környezetét. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda valamennyi felnőtt dolgozójának magatartása legyen határozott, következetes, barátságos, szeretetteljes, őszinte, minden gyerek számára elfogadó és toleráns, tehát minta értékű. Az óvodapedagógusi, valamint a nem pedagógus alkalmazottak tevékenységének összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez, a konfliktusok megelőzéséhez.
A nevelés egész időtartama alatt óvodapedagógusnak kell foglalkoznia a gyerekekkel. A nevelés eredményességéhez a dajka munkája is hozzájárul. Csak akkor tudja a szakképzett dajka a nevelést tudatosan segíteni, ha tudja a nevelés célját, feladatát, módszereit. Mindezek megismertetése az óvodapedagógus kötelessége, feladata.

Pedagógus attitűd:

- teremtsen szeretetteljes légkört, melyben bizalom, figyelmesség és segítségnyújtás veszi körül a gyermeket
- alakítson ki csoportjában stabil szokásrendszert
- segítse, támogassa azokat a baráti kapcsolatokat, amelyeknek pozitív egymásra hatása van
- biztosítson sok közös átélt élményt, melyek növelhetik az egyén társas hatékonyságát
- alakítsa ki a gyermekekben a tiszteletadást a felnőttekkel, idősekkel, társaikkal szemben
- fokozatosan alakítsa a gyermek tűrő-, és konfliktusmegoldó képességét
- alakítsa ki a gyermekben, hogy a türelem nem lemondás, csak a kívánt tevékenység késleltetését jelenti
- gyakoroltassa a játékban és egyéb tevékenységekkor a tapintatos viselkedést, figyelmességet és segítségnyújtást
- biztosítson minél több lehetőséget az óvoda két csoportjának közös tevékenységére
- fokozott figyelmet fordítson az ünnepek és hagyományok ápolására
- segítse elő a gyermekek zökkenőmentes beszoktatását a családdal együttműködve
- mutasson példát a másság elfogadásában
- segítse az átlagtól eltérő gyermekek beilleszkedését a közösségbe
- Tudatosan ösztönözze a gyermekek egyéni és egymás közötti kommunikációját.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Dajka – gyermek kapcsolat

A dajka nemcsak technikai személyzet a gyerek életében, hanem nevelésének egyik segítője is, aki mintául (interperszonális kapcsolatok; viselkedés, beszéd, személyi higiéné, ápoltság, gondozottság) is szolgálhat számára. A gyerekek gondozási, nevelési igényei, képességei eltérőek. Az óvodapedagógus útmutatásai alapján a gyakorlatban érvényesítenie kell az egyéni bánásmód elvét:

- differenciálnia kell a módszerek alkalmazásakor
- segítő jelenlétével annyi segítséget kell nyújtania a gyerekek számára, amennyi feltétlenül szükséges feladataik önálló elvégzéséhez.

Minden kisgyerek más, ezért más a segítés iránya és foka. Ehhez elméleti, gyakorlati segítséget kell nyújtani a dajkák számára.

A dajka segítő szerepkört tölt be:

- az óvoda alap- és kiegészítő feladatainak teljesítésében
- az óvoda nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának betöltése során
- az óvoda minőségi szolgáltatást nyújtó feladatainak ellátása kapcsán
- az óvoda által kitűzött minőségcélok elérésében
- a gyerekek hátránykompenzálásának folyamatában
- a gyerekek egyéni bánásmódot igénylő feladatellátása során
- a szülőkkel való együttműködés továbblépésében.

Gyermek-gyermek kapcsolat

Az óvodai gyerekközösség alakulásában az első eredmény, ha minden gyerek jól érzi magát a csoportban, ha a gyermeknek stabil, de nem mindig azonos a helye a társai között, és szoros meghitt kapcsolat fűzi őket egymáshoz. Ehhez feltétlenül szükséges, hogy az óvónő bensőséges kapcsolatot alakítson ki. Ahhoz, hogy a gyerek a csoport tagjának érezze magát, tapasztalnia kell, hogy számon tartják őt és szükség van rá.
A közösségi nevelés folyamatában fontosnak tartjuk, hogy a gyerek én-tudata megerősödjék, én-képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék.

Az óvónő igyekezzen elérni, hogy a csoport tagjai vegyék tudomásul egymást, figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat társaik helyzetébe. Mindez elősegíti, hogy minden gyerek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, hogy az „én és a másik” elkülönüljön.
A gyerekek közötti kapcsolatokat életkoruk, korábbi környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják. Amíg felnőtt - gyermek kapcsolatban a felnőtt a gyermek számára követendő modellként jelenik meg, addig a gyerek-gyerek kapcsolatban modell lehet minden olyan viselkedési forma, amelyet a csoportban egy vagy több gyerek felszólítás nélkül követ, átvesz. Ezeknek a spontán viselkedési formáknak egy része állandósul, s a gyerek ismételgeti, beiktatja szokásrendszerébe.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az óvodás gyereknél tipikussá válik a közvetett modellkövetés, ezért a kiemelkedő szociális státuszú gyermekek fontos szerepet töltenek be, mert közvetítenek felnőtt és gyerekcsoport között, szokás és véleményformáló hatásukkal. Fontosnak tartjuk olyan óvodai légkört teremteni, amelyben a barátok kölcsönös egymásra hatása optimális, a pozitív tulajdonságok hatnak az egyes párokra, baráti csoportosulásokra. A közösség fejlődése a csoport tagjainak tevékenységétől, és a gazdagodó társas kapcsolatoktól függ, és ez a gyerek személyiségfejlődésének ösztönzője is.
A közösség és az egyén, az egyén és a közösség egymásra hatása minden gyerek fejlődési szempontjából meghatározó.
A közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk. Kialakulnak a közösségi együttélés szabályai, amelyekben próbálnak igazodni. Társas együttműködés közben tanulják meg az egymás felé fordulást, egymás segítését, vagyis a szeretetet.

- A gyermek nyitottságára építünk, elősegítjük, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja, ezáltal alakítjuk ki magyarságtudatát.
- Elősegítjük a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, (együttműködés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladat- és szabálytudat) fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását.
- Szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével kívánjuk elősegíteni a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek fejlődését.

A helyes viselkedés megalapozása:

Óvodai nevelésünk alapvető feladata, hogy a gyermek számára közvetítsük, megalapozzuk és kialakítsuk a kapcsolattartás alapvető normatív szabályait, a kívánt viselkedési módokat.
A viselkedés módjai:

- **a bizalom:** a felnőtt-gyermek, a gyermek-felnőtt, és a gyermek-gyermek kapcsolatban
- **a szeretetteljes magatartás:** amely meleg, barátságos légkört biztosít a csoport minden tagja számára
- **a tiszteletadás:** minden gyermek számára alapvető követelmény
- **a megbecsülés:** a gyermek figyel a felnőttek és társai munkájára, és vigyáz alkotásaira
- **a tapintatos viselkedés**: vigasztalják szomorú, bánatos társaikat
- **a figyelmesség:** a gyermek élje át az ajándékkészítés, meglepetés, jó cselekedet örömét

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- **a segítségnyújtás:** az óvodai élet szervezése során számtalan lehetőség kínálkozik

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a társaikhoz, a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Igényükké válik a viselkedés és helyes cselekvés szabályainak betartása.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok megszegése esetén.
- A közös tevékenységekben aktívan vesznek részt.
- A közösségért szívesen dolgoznak.
- Értékelik saját tetteiket. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek az érzelmi és közösségi nevelés terén

Az eltérő környezetből bekerülő és hátrányos helyzetű gyermekeknél nagy hangsúlyt fektetünk a tartós, stabil, szeretetteljes kapcsolat kiépítésére, az új felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat szorongásának, beilleszkedési nehézségének, néha agressziójának feloldására, a gyakori csúnya szóhasználat korrigálására, illetve beszédértésük és szókincsük fejlesztésére. Egyértelművé tesszük a gyermek számára, hogy mit és miért tartunk helyesnek, mit miért utasítunk el, mi áll távol tőlünk. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekkel szemben támasztott követelmények, igények azonos elvek szerint valósuljanak meg. Éreztetjük, hogy a csoport minden tagja egyénenként fontos. Szituációs játékkal, és egyéb gyermeki tevékenységgel fejlesztjük a gyermekek egymáshoz való alkalmazkodási képességét, társas és párkapcsolatokat. A hiányos, szegényes beszédkultúra miatt fontosnak tartjuk a köszönés, kérés, megköszönés megismertetését, gyakorlását.

A fejlődés jellemzői:

A gyermek:

- a kialakult szokások igényévé válnak
- elfogadja a megkívánt magatartásformákat
- tisztelettel viselkedik a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival és társaival, vigyáz munkájuk eredményére

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- ébredezik benne a közösségi öntudat, örül a közösen elért sikereknek
- bízik önmagában, társaiban és a felnőttekben
- együtt érez társaival, érdeklődik irántuk
- saját kezdeményezésre, vagy kérésre a közösség számára hasznos feladatot végez
- a megkezdett munkáért felelősséget vállal és felszólítás nélkül befejezi
- önálló véleményalkotásra is vállalkozik
- kialakul a csoport közhangulata, közvéleménye

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek az érzelmi és közösség nevelés terén

Az érzelmi és a szocializáció során empátiás képességünkre alapozva a gyermek pillanatnyi lelki állapotának, igényének megfelelő harmonikus alaphangulat biztosítása. A befogadó közösségben olyan érzelmi légkör kialakítása, amelyben természetes érték az ember, függetlenül teljesítményének színvonalától. Személyes példamutatással annak megláttatása, hogy nem vagyunk egyformák, a „másság" elfogadása, a különbözőség tolerálása.
A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus) segítségével - a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve - történik a nevelési feladatok ellátása.
Differenciált fejlesztés: közösségi nevelés, kooperáció, szociális beilleszkedés, önértékelés, motiváció.

Nevelésünk eredménye:

- A befogadó közösség tagjai természetesnek veszik, hogy a teljesítmény nem befolyásolja az emberi értékeket.
- Természetessé válik számukra a rászoruló embertársaknak nyújtott szükségszerű segítségadás.
- Megbecsülik, értékelik saját épségüket, ezáltal fejlődik én-képük, személyiségük.
- A sajátos fejlődési szinttel rendelkező gyermek megtanulja értékelni saját meglévő képességeit, azokat teljes mértékben kihasználni.
- Érzi a közösség segítő erejét, biztonságban mozog társai között.
- Egyéni vágyait, akaratát képességeihez mérten igyekszik alárendelni a közösség érdekeinek.
- Az elért eredmények által fejlődik érzelmi élete, személyisége, én-tudata.

„Ha a gyerekek elfogadva és barátságban élnek, megtanulják megtalálni a szeretetet a világban."

(Dorothy Law Holte)

III.1.3 Az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

a) Az anyanyelvi nevelés és a fejlesztés megvalósítása:

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét, közvetítő elemként jelen van a nevelési feladatok megvalósulásának minden mozzanatában.
Az anyanyelvi nevelés, kommunikáció által erősödik a gyermekek biztonságérzete, növekszik tájékozottságuk, gazdagodnak ismereteik, fejlődik beszédkészségük, anyanyelvi kultúrájuk.
Az anyanyelvi nevelés segítségével, a nyelvi kommunikációs rendszer működésével tudjuk közel hozni, és érthetővé tenni gyermekeink számára a fejlesztés eszközeit: a matematikai játékot, a vizuális nevelést, az irodalmi nevelést, a zenei nevelést, a mozgást.
Már egészen kicsi korban fontos a szép, érthető, tiszta beszéd elsajátítása. A kisgyermek otthon a családban főként az anya által ismerkedik meg az anyanyelvvel. Óvodába lépéskor a gyermek beszéde jelzés az óvónő számára a család beszédkörnyezetéről, a gyermek fejlettségéről. A gyermek mintát követő, utánzó tulajdonságára alapozva az óvónő beszédmodell szerepe rendkívül jelentős. A kommunikációs kapcsolatok kialakításának alapja az óvónő és a gyermek között kialakuló bensőséges viszony, a jó csoportlégkör.
Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal alapozódjon meg a gyermekek biztonságos önkifejezése, fejlődjön az érthető, kifejező beszéd készsége, beszédfegyelme. Az anyanyelvi játékokat /alkalmazkodva a gyermekek életkori sajátosságaihoz/ beépítjük a mindennapi életbe a beszéd és a gondolkodás fejlesztésére.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítsunk változatos tevékenységeket, ezeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat az őt körül vevő természeti és társadalmi környezetről. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek és egymás meghallgatására, az egymásra figyelésre, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítunk.

Az anyanyelvi nevelés kapcsolata más nevelési területekkel:

Az anyanyelvi kommunikációs nevelés átfogja a nevelés egész folyamatát.
Szoros kapcsolatot mutat:

- a gondozás és egészséges életmódra neveléssel, mert a tevékenységei közben folytatott beszélgetések elősegítik az óvónő és a gyermekek érzelmi

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

kapcsolatának kialakulását, fokozzák a gyermekek jó közérzetét, nyitottságát a kapcsolatteremtésre

- az irodalmi neveléssel, mert az irodalom közege a nyelv, ez vezeti el a gyermekeket a szépirodalmi élményhez
- a zenei neveléssel, mert a hangképzés, a tiszta ejtés, a hangsúly, a hangerő, a hanglejtés dallama, a szabályos lüktetésű ritmus, a tempó és tempóváltás gyakoroltatásával az élőbeszéd érzelmeket tükröző, jelentést hordozó elemeit gazdagítja
- a környezeti neveléssel, mert a tapasztalatszerzések során bővül a gyermekek szókincse. Matematikai tevékenységek során a beszéd és a gondolkodás együtt fejlődik, a feladatok pontos megértése, a tapasztalatok megfogalmazása pontos nyelvi ismeretet kíván.
- a vizuális neveléssel, mert a rajzolás, mintázás során a téri észlelés, a rajz-mintázó eszközökkel való tevékenység által szerzett tapasztalatok előkészítik az írás-olvasáshoz szükséges képességeket.

Tevékenységek:

A gyermek:

- szükségleteit, kívánságait szóban kifejezi
- közléseket, utasításokat megért
- használja a kapcsolattartás udvarias formáit (köszön, bemutatkozik, megszólítja a felnőtteket, társait)
- megfelelő nyelvi formákat és szókapcsolatokat használ tevékenységei során
- kifejezi érzelmeit, élményeit
- meghallgatja társait, tisztelettel beszél a felnőttekkel.

A fejlődés jellemzői:

3 - 4 éves kor
A gyermek:

- a fogalmak jelentéstartalmát konkrét tárgyakhoz, cselekvéshez köti
- tevékenységét monológikus beszéd kíséri
- mondatértékű szavakat, rövid tőmondatokat használ
- helyesen használja a helyet kifejező ragokat, a megtörtént eseményt jelzi a múlt idő jelével
- még mindig használja a „mi ez?” és a „miért?” kérdéseket kapcsolatfelvétel céljából
- beszédtempója a normál beszédtempónál lassúbb
- egyéni fejlettségének megfelelően szívesen beszél.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

4 - 5 éves kor:
A gyermek:

- alkalmazza a megismert szavakat, kifejezéseket az új beszédhelyzetekben
- kialakul az összefüggő beszéd, gyakorivá válnak a kijelentő, közlő mondatok
- átveszi környezetétől a szórend, ragok, jelek, képzők, névelők, névutók, névmások, igekötők használatát, próbálkozik beszédébe való beépítésével
- képes két - három mondatban élményeit összefüggően elmondani
- bátran, szívesen beszél, érti, használja az ismert szavakat
- társai beszédére odafigyel és igényli, hogy őt is figyelmesen hallgassák meg
- alkalmazza a beszéd jellegzetes fordulatait, a figyelemfelhívást, a köszönést, udvariassági kifejezéseket.

5 - 7 éves kor:
A gyermek:

- képes arra, hogy minden hangot helyesen képezzen
- helyesen használja a névmásokat, névutókat, a jövő idejű igeidőt és az igemódokat
- képes helyes szórendben mondatot alkotni, képes a logikus folyamatos beszédre
- végighallgatja az óvónőt, többnyire kivárja társa megnyilatkozását
- beszédét természetes gesztusokkal, arcjátékkal kíséri
- többnyire megfelelő hangsúlyozással, hanglejtéssel, hangerővel és sebességgel beszél
- tisztán ejt minden beszédhangot.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszéde legyen modellértékű a gyermek és a szülő számára.
- Törekedjen bizalmat, megértést, elfogadást, figyelmességet, nyitottságot tükröző kapcsolat kialakítására.
- Vegye figyelembe és tartsa tiszteletben a gyermekek egyéni beszédsajátosságait.
- Éreztesse meg az anyanyelv kifejezőerejét és szépségét.
- Tartsa szem előtt a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.
- Ösztönözze a gyermekeket arra, hogy egymás között és a felnőttekkel is bátran megnyilatkozzanak, érdeklődéssel figyeljék egymás beszédét. Beszélő környezettel, helyes minta- és szabályközvetítéssel, (a javítgatás elkerülésével) teremtünk lehetőséget a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására.
- Természetes beszéd közben neveljük a gyermekeket az anyanyelv megszerettetésére, megismertetésére, megbecsülésére.
- Ösztönözzük a gyermekeket a folyamatos, összefüggő beszéd gyakorlására.
- Fejlesztjük a gyermekek beszédészlelését, beszédértését és szóbeli emlékezetét.
- Ügyelünk beszédünk stílusára, hanglejtésére, dinamikájára, hangsúlyára. Törekszünk a követésre méltó kifogástalan nyelvhasználatra, elősegítve ezzel a

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

gyermekek szókincsének folyamatos bővítését és beszédszínvonalának fejlődését.

- Támogatjuk a gyermeki kérdéseket és figyelmet fordítunk azok megválaszolására. Figyelünk a gyermekek kapcsolatfelvételt kezdeményező megnyilvánulásaira: érintés, kézfogás, megszólítás, kérdés, élmény elmesélése.
- A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.
- A különböző anyanyelvi játékokkal kiemeljük a beszédhangok sajátosságait és a beszédszervek ügyesítését is elősegítjük. A hallás, beszédhallás fejlesztését célozzuk a hangfelismerési,- differenciálási gyakorlatok segítségével.
- Az érthető, kifejező, szép magyar beszéd, a helyes hangképzés érdekében együttműködünk a logopédussal és a családdal megelőzés és a korrekció érdekében.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait rendszerezzük, bővítjük, különböző élethelyzetekben és tevékenységekben gyakoroltatjuk. Ezáltal az értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) és kreativitását fejlesztjük.
- A dramatikus – bábjáték része az egész óvodai életünket átfogó anyanyelvi nevelésnek.
- A drámajátékok gyakorlati felhasználásuk, céljuk szerint:
  - érzékelő gyakorlatok
  - figyelem összpontosító, koncentrációs gyakorlatok
  - kreativitásfejlesztő gyakorlatok
  - empátiás, metakommunikációs gyakorlatok
  - szituációs játékok
  - önismereti gyakorlatok
  - társismereti és kapcsolatfejlesztő gyakorlatok.

Ezeken a dramatikus játékokon keresztül a gyermek felfedezi önmagát, megismeri társait, fejlődik kapcsolatteremtő készsége, könnyebben megért és segít másokat, tévedéseit be meri vallani, esetleg kevésbé izgul szereplések során.
A drámajátékban a gyermekek aktív részvétellel fedezik fel a tárgyi, a szociális világot, önmagukat. A drámajáték közel áll a gyermeki szerepjátékhoz. A játékban a gyermek egy másik személy helyébe képzeli magát, illetve önmagát egy elképzelt szituációban megvalósíthatja, újra átélhet, feldolgozhat bizonyos élethelyzeteket.
A drámajáték nagyszerű lehetőség a gyermekeknek érzelmek megélésére, helyzetekbe való beleélésre, szereppel való azonosulásra, a kommunikáció gyakorlására.
Játék közben a gyerekben lévő valóságos indulatok jönnek elő, ezeket jeleníti, meg és közben megszabadul a benne lévő feszültségektől.
A játékban örömforrás lehet a ritmikusság, az utánzás, a kellemetlen élmények kijátszása, a feszültség levezetése.
Ismerjük, hogy a félelem és a szorongás a gyermek személyiségének fejlődésében romboló hatással van. Ezek megszüntetéséhez az első lépés a kiváltó ok felderítése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Ezután kísérelhetjük meg a félelem és szorongás megszüntetését. Segítheti, főként a szorongás oldását, ha a gyermek mintegy kijátszhatja azt. Ha maga szüntetheti meg játékában azt a helyzetet, amely számára a kínos állapotot okozta.
A dramatikus játékokat, gyakorlatokat elsősorban kommunikációs kezdeményezéseken alkalmazzuk, de óvodai gyakorlatunkban felhasználjuk a mindennapi nevelési helyzetekben, szabadidőben, testnevelés tevékenységeken is.
A drámajátékban az érzelmek sarkítottan, konfliktusokba csúcsosodva-majd feloldva jelentkeznek. A dramatikus játékok felhasználásával a gyerek játékvilágához közel álló mesehelyzetet teremtünk, amelyben a fejlesztést célzó gyakorlatok játékká válnak.
Az óvoda mindennapi életében természetesen adódnak azok az alkalmak, amikor a különböző nevelési feladatok megoldásában a bábot segítségül hívjuk.

A bábozás a felzárkóztatás legösztönzőbb, legkedveltebb módszere. A bábozás során a gyermek megszabadul gátlásaitól, szorongásától. A bábjátékban kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket, lehetőség van a beszédkészségük fejlesztésére, a szókincs gazdagítására, kreativitásfejlesztésre, önálló mesemondásra. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Dajka feladatai:

- tiszta, helyes, szép beszéd
- személyes mintaadás
- a kapcsolatteremtés segítése
- a tevékenységekhez kapcsolódó eszközök előkészítésében való részvétel

Tevékenységformák:

- A gyermekek közös tevékenységek során használják a párbeszéd különböző fordulatait, kifejezéseit.
- Beszélgetések kapcsán felelevenítik az elmúlt eseményeket.
- Bekapcsolódnak a csoportos beszélgetésekbe, szókapcsolatokat, szinonimákat ismernek meg.
- Szerep és szituációs játékok során gyakorolják a különböző beszédhelyzeteket.

Élettani beszédhibák felszámolása:

- Ajak és nyelvügyesítő játékok
- Állkapocs ügyesítő játékok
- Fújós játékok
- Beszédhangok rögzítésének gyakorlása
- Hangutánzó játékok
- Hangkitaláló játékok
- Beszédindítók
- Visszhang játékok

Fogalmak tisztázására a jelentéstartalom megértésére szolgáló játékok:

- Szókincsfejlesztést szolgáló játékok

Nyelvi finomságokat, árnyalatokat, azonosságokat felfedeztető játékok:

- Nyelvtörők
- Közmondások
- Szólások
- Hasonlatok
- Barchoba játékok
- Ellentétpárok
- Találós kérdések
- Fantázia játékok

Mondatalkotás gyakorlása:

- Igaz-hamis állítások

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén:

- Anyanyelvüknek megfelelő hanglejtéssel használják az állító, tagadó, felkiáltó, kérdő, óhajtó mondatokat.
- Használják a tapasztalatok során bővülő szókincsüket.
- Gondolataikat összefüggően el tudják mondani, élményeikről szívesen mesélnek.
- Alkalmazzák a párbeszéd jellegzetes fordulatait, a figyelemfelhívást, a köszönést.
- Társaik beszédére odafigyelnek és igénylik, hogy őket is meghallgassák.
- Folyamatos elbeszélésük során kötőszóhalmozás, szóismétlés előfordul.
- Többnyire használják a névmásokat, névutókat.
- Beszédük érthető, általában megfelelő hanghordozású, amit gesztusokkal, arcjátékkal kísérnek.

b) Értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Az értelmi képességek kibontakozása, az önálló, alkotó, aktív gondolkodás alapjainak lerakása nagyon fontos helyet foglal el az óvodai nevelésben. A 3-7 éves korosztály potenciális érési és elsajátítási lehetőségei óriásiak.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Célja

A gyermek olyan ismereteket, jártasságokat, készségeket sajátítson el, értelmi képességei úgy fejlődjenek, hogy az élet egyre változó helyzeteiben jelentkező feladatokat meg tudja oldani, tudjon eligazodni a világban.

A fejlesztés tartalma

A két feladat megoldása szerves egységben valósul meg. Nem különálló képességeket fejlesztünk, az egész értelmi szférára, a teljes személyiségre hatunk.

Az értelmi erők fejlődését mind magasabb szintű ismeretekkel, egyre nagyobb erőfeszítést igénylő új feladatok állításával segítjük elő. Kiindulópontunk az óvodába érkező gyermek értelmi szintje, észlelésének, megfigyelőképességének fejlettsége.

3-4 éves korban elsősorban a megismerő tevékenységet erősítjük, az ehhez szükséges képességeket fejlesztjük (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet) manipulációs játékok, gyakorló játékok, helyszíni megfigyelések alkalmával sokrétű tapasztalatszerzés biztosításával.

Iskoláskorig a gondolkodás, az ok-okozati összefüggések, a képzelet valóságnak megfelelő ellenőrzése irányába tolódik el a fejlesztés. A fejlődésre döntő hatással van a nevelés-tanulás tartalma, az ismeretanyag jellege, formája és módszere. A gyermek gondolkodásának legfőbb mozgatója az érdeklődés fenntartása. A tevékenységeket a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építjük.

Ahhoz, hogy a probléma megoldására való kedv és képesség kialakuljon a gyermekben, tiszteletben kell tartanunk önállóságát. Minél több lehetőséget kell biztosítanunk ismeret- és tapasztalatszerzésre, azok rendszerezésére, bővítésére és élethelyzetekben való gyakorlására.

A fejlesztés során el kell jutnunk odáig, hogy tapasztalatait a gyermek alkalmazni tudja, ezt beszédével kísérje, beszédfejlődése pedig új irányt adjon gondolkodásának. Programunkban úgy szervezzük a tevékenységeket, hogy a gyermekek egy adott témakörben évről évre - egyéni fejlettségüknek megfelelően - egyre bővülő ismeretanyaggal ugyanazokat a dolgokat, eseményeket tapasztalják meg.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Óvodapedagógusok feladatai:

- A valóság megismeréséhez, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása.
- A megismerő tevékenységet segítő képességek (figyelem, megfigyelőképesség, emlékezet, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése.
- Közvetlen tapasztalatszerzések szervezése, melyek együttesen segítik a gyermekek egyéni képességeinek többoldalú fejlesztését, pl. aratás, betakarításban való aktív részvétel.
- Olyan óvodai élettér biztosítása, mely a gyermekeket cselekvésre, problémamegoldásra ösztönöz, és belső igénnyé válik a tanulás iránti vágy. (pl. egyféle játéktevékenység több napon keresztül történő gazdagítása, fejlesztése /bújóhelyek készítése, szerepjátékok/, segítése személyes motiválással.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- az érzékelő funkciók (látás, hallás, szaglás stb.) finomodnak,
- múltbeli tapasztalataikra építve felfogják környezetük eseményeit, jelenségeit,
- kialakul tér-és időészlelésük,
- önkéntelen figyelmük a szándékos és tartós figyelem felé halad, megfelelő érzelmi motiváltsággal kellő ideig tart,
- sokoldalú tevékenységük során formálódik és tökéletesedik megfigyelőképességük,
- képesek ún. gondolati, vagyis megértésen alapuló emlékezésre, tudatos emlékezetbe vésésre,
- képesek emlékképek kombinálására, új alkotására, különbséget tesznek a valóság és a képzelet világa között,
- meglátnak dolgok közötti összefüggéseket, a tárgyak lényegtelen tulajdonságaitól el tudnak vonatkoztatni, lényeges jegyek alapján általánosításokra képesek, szemlélhető tapasztalatból kiinduló összefüggések révén az ok-okozati összefüggéseket felismerik,
- tapasztalataiknak, ismereteiknek gazdagsága által problémamegoldó képességük az önálló problémamegoldás felé halad.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai

Figyelembe vesszük a család nyelvi kultúráját, az egyes gyermekek fejlődési ütemét. Gonddal figyelünk arra, hogy egyetlen gyermeket se gátoljon nyelvi lemaradás a megismerő tevékenységben, a társas kapcsolat alakulásában. Külön figyelmet fordítunk a nyelvileg gátolt gyermekre, felderítjük a probléma okait, megkeressük a fejlődés lehetőségeit.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Szülői megbeszélések alkalmával felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy igen nagy szerepe van a gyermek értelmi, érzelmi fejlődésében a gyermek-szülő kapcsolat erősítésében a közös beszélgetésnek, a beszélgetést kísérő közös tevékenységnek. Szerep és szituációs játékokkal gyakoroltatjuk a különböző helyzetekhez illeszkedő beszédmódot, nyelvi eszközök használatát. Segítjük a gyermekeket abban, hogy együttesen végzett tevékenységek közben sajátítsák el, gyakorolják az együttműködést segítő kifejezéseket, az érintkezés udvarias formáit. Bekapcsolódva a gyermekek játékába, természetes módon kínálunk mintát arra, hogyan lehet egymáshoz viselkedésben, beszédben is alkalmazkodni. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermek egyéni fejlődési ütemének figyelembevételére, a különbözőségek elfogadására, és elfogadtatására. A gyermek kérdéseire mindig életkorának, érettségének megfelelő kielégítő választ kapjon.

A család szociokulturális helyzetét figyelembe véve az értelmi fejlesztés során a gyermek fejlettségi szintjét és ütemét szem előtt tartva, olyan célzott módszerek, tevékenységek, és eszközök megválasztása, alkalmazása, amelyek segítségével szerzett ingerek, tapasztalatok fejlesztő módon épülnek be a személyiségbe és alkotnak alapot a további fejlődéshez.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek anyanyelvi és értelmi fejlesztése és nevelési feladatai

Gyermekek anyanyelvi nevelése a korai fejlesztésre épül. A kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekekre jellemző cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe vevő képességfejlesztésük kellő időt, alkalmat biztosítunk:

- az alapmozgások kialakítására, fejlesztésére,
- a minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztésére,
- a beszédindításra, a beszédmegértés fejlesztésére, az aktív szókincs bővítésére,
- az alapvető önkiszolgálási szokások kialakítására,
- az adekvát játékhasználat elsajátítására, a kognitív funkciók fejlesztésére.

Ezek kialakításánál kiemelt szerepe van a rendszerességnek, az utánzásnak, a gesztussal kísért, egyszerű verbális utasításnak, a zenének, a ritmusnak, a sok ismétlésnek. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, óvodai nevelés és fejlesztés mellett a megfelelő szakember (gyógypedagógus, pszichológus, logopédus) segítségével - a szülővel, az óvodapedagógussal együtt működve - történik a nevelési és fejlesztési feladatok ellátása.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

IV.1 Csoportszervezés

Óvodánkban a gyermeklétszám kor szerinti megoszlásának helyi sajátosságai miatt, a csoportok szervezése a következőképpen alakul:

- 1 nagycsoport
- 1 részben osztott nagy- középső csoport
- 1 középső csoport
- 1 kiscsoport

A részben osztott csoportok szervezésénél lehetőséget teremtünk arra, hogy a testvérek, rokonok egy csoportba kerüljenek.
A sajátos összetételből adódóan integrált nevelést folytatunk. Az integráció magába foglalja a magyar- etnikai, valamint az egészséges és sérült gyermekek közös nevelését.

IV.2 Napirend

A gyermekek óvodai életét céltudatosan alakítjuk ki. A napirend biztosítja az egészséges fejlődést, fejlesztést, a tevékenységekhez szükséges megfelelő időkeret alkalmazásával. Folyamatossága, rugalmassága lehetővé teszi, hogy a gyermekek a meglévő fejlettségi szintjükről egyéni tempóban haladjanak. Megteremti a felnőtteknek a differenciált segítségadás lehetőségét.

A napirendben rendszeresen vagy ciklusosan visszatérő tevékenységek, ismétlődések, érzelmi biztonságot, nyugalmat teremtenek a gyermekekben.

6:00-12:00 óráig Folyamatos játéktevékenységbe épülő tevékenységek

- egészségügyi szokások gyakorlása
- önkiszolgálás, étkezés
- tanulási tevékenységek szervezése (csoportos, kiscsoportos tevékenységek)
- egyéni - mikro csoportos fejlesztések
- testmozgás
- levegőzés

12.00-13.00 óráig Testápolási teendők, munka jellegű tevékenységek

- ebéd
- egészségügyi szokások gyakorlása

13.00-15:30 óráig Pihenés, alvás mesével, altatóval.

- egyéni alvásigényüknek megfelelően folyamatos ébredés

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- testápolási tevékenységek
- uzsonna

15:30-17:00 óráig Folyamatos játéktevékenység

- hagyományőrző kisebbségi tevékenységek szervezése kiscsoportos formában.

IV.3 Hetirend

	3-4 évesek		4-5 évesek		5-7 évesek	
Kötetlen	A külső világ tevékeny megismerése; Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc; Verselés-mesélés; Anyanyelvi játékok;	1 1 1 1	Verselés - mesélés, Anyanyelvi játék;	2 -3	Verselés - mesélés, Anyanyelvi játék;	2-3
Kötött	Mindennapos mozgás; Mozgás;	7p 1	Mindennapos mozgás; Mozgás;	10p 1	Mindennapos mozgás; Mozgás;	10p 2
Kötött vagy kötetlen			A külső világ tevékeny megismerése; Matematika; Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, énekes játék, gyermektánc;	1 1 1 1	A külső világ tevékeny megismerése; Matematika; Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; Ének, zene, énekes játék, gyermektánc;	2 1 2 1
Időtartam tevékenység-területenként	10-15 perc		20-25 perc		30-35 perc	

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

IV.4 Az óvodánk személyi feltételei

Az óvoda dolgozói	
Felsőfokú végzettségű óvodapedagógus	6
Utazó logopédus	1
Gyógypedagógus (megbízási szerződéssel)	1
Dajka (közalkalmazottként)	4
Pedagógiai asszisztens	3
Óvodatitkár	1

Óvodánkban 5 óvodapedagógus szakvizsgával rendelkezik, 4 fő minősült pedagógus 2. fokozatba.

A szakvizsgák területei:

- egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája 3 fő
- közoktatás vezetői 1 fő
- kistérségi tanügy-igazgatási szakértő 1 fő

Óvodapedagógusaink közül 3 fő rendelkezik felsőfokú gyógypedagógiai asszisztensi végzettséggel.

A dajkák iskolai végzettsége:

- szakmunkásképző 3 fő
- érettségi 1 fő
- dajkaképző 4 fő

Pedagógiai asszisztens iskolai végzettsége:

- érettségi
- pedagógiai asszisztens képző

Óvodatitkár iskolai végzettsége:

- érettségi

Pedagógusképünk:

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, ezért olyan óvodapedagógusokra van szükség, akikre az együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező, következetes, feltétel nélküli gyermekszeretet jellemző.
A nevelőtestület megbeszélésein a viták során és az értekezleteken, őszintén fejtse ki az óvodapedagógus szakmai álláspontját, képes legyen másokat meggyőzni, de ő maga is meggyőzhető legyen. Óvodai tevékenység során a felmerülő feladatokat, problémákat önállóan a nevelőtestület működési rendszerének megfelelő módon kezelje. Óvodapedagógusaink legyenek nyitottak a szülő, a gyermek, az intézmény igazgatója, a

kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire és használják ezeket szakmai fejlődésük érdekében.
Legyenek tisztában szakmai felkészültségükkel, személyiségük sajátosságaival és legyenek képesek alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
Nevelőtestületünk tagjai az óvónői pálya elhivatott képviselői, nyitottak, szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő nevelők. Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés, a szaktudás megújítására való törekvés. A TÁMOP.3.1.4. pályázat keretén belül 3 óvónő vett részt a Kompetencia alapú oktatás bevezetését felkészítő továbbképzéseken, valamint nevelőtestületünk minden tagja részesült IPR felkészítésben. Szeretnénk elérni, hogy mindenki részt vegyen az intézményi innovációban, a pályázatokban és azok felkutatásában. Munkája során alkalmazzon új módszereket és a pedagógia tudományának legújabb eredményeit.

Új elvárás az óvodapedagógusokkal kapcsolatban, hogy rendszeresen tájékozódjon az óvodai nevelést képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről és lehetőség szerint alkalmazza azokat. Aktív résztvevője legyen az online megvalósuló szakmai együttműködéseknek.

Nevelőmunkát segítő külső szakemberek:

- Logopédus:

  Logopédus végzettséggel rendelkező gyógypedagógus foglalkozik a pösze, a megkésett, illetve akadályozott beszédfejlődésű, a dadogó, a hadaró, a diszfóniás, az orrhangzós beszédű gyermekekkel, illetve azokkal a nagycsoportos életkorú gyermekekkel, akik előreláthatóan veszélyeztetettek valamilyen iskolai tanulási zavar szempontjából (diszlexia, diszgráfia, diszkalkúlia).
  Minden 5. életévét betöltött gyermek egy logopédiai szűrővizsgálaton vesz részt. Ez a vizsgálat kiterjed az artikuláció, a beszédészlelés- és megértés, a figyelem és a diszlexia-veszélyeztetettség vizsgálatára. A részletes logopédiai diagnosztikai vizsgálat és logopédiai vizsgálati vélemény alapján kell a gyermek további logopédiai ellátását megszervezni, ha az alapvizsgálat, szűrés eredményei alapján ez szükséges.
  (A logopédiai ellátásban való részvétel a gyermek életkorától függetlenül, az annak szükségességét megállapító logopédiai vizsgálat alapján bármikor megkezdhető, amennyiben a szülő kérelmezi.)
  A terápia óvodánkban heti rendszerességgel működik.

- A gyógypedagógus:

  - A különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését végzi a fogyatékosság típusának és a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Valamint azon gyermekek fejlesztésére is sor kerül óvodánkban heti rendszerességgel, akiket az MSSST szűrővizsgálat alkalmával alapozó terápiára javasoltak.

IV.5 Óvodánk tárgyi feltételei

Óvodánk a település központjában található, teljesen felújított és kibővített óvoda, amely megfelel a kor követelményeinek, akadálymentesítése lehetővé teszi, hogy a mozgáskorlátozottak vagy babakocsis kismamák is könnyen megközelítsék.
Helyiségek:

- 4 csoportszoba
- 4 gyermeköltöző mosdóval
- 1 nevelői szoba
- 1 tornaszoba szertárral
- 1 logopédiai és fejlesztőszoba
- 1 orvosi szoba elkülönítővel
- 1 mozgáskorlátozott WC, 2 felnőtt mosdó
- 1 iroda
- 1 teakonyha
- 1 tálaló konyha (a hozzá tartozó öltöző, mosdó, mosogató, tároló)

A csoportszobák és egyéb helyiségek tágasak, derűsek, otthonosak.
Óvodánk udvara kicsi. Ez főleg azért alakult így, mert az új építésű rész elég sok helyet vett el az udvar méretéből. A gyerekek udvari játékát, levegőzését úgy tudjuk megoldani, hogy a mindenkori kis-középső csoporté az első udvarrész, a hátsó területet pedig a két nagycsoport használja. Udvari felszereltségünket próbáljuk folyamatosan bővíteni pályázatok segítségével, és az EU-s szabványoknak megfeleltetni.

IV.5.1 Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere

- A játéktevékenység eszközei.

  A költségvetésből minimális összeget tudunk játék eszközök beszerzésére fordítani. Költségvetésen kívüli összegből (pályázatok, adomány) pótoljuk a hiányzó eszközöket. Célirányosan törekszünk a sport- és mozgásfejlesztő játékok beszerzésére.

- Az óvodai tanulás eszközei

  A szakmai eszközök beszerzése, minőségi és mennyiségi bővítése folyamatos. Fontos szerepet kapnak az egyéni fejlesztés során az óvónők által készített

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

játékok és eszközök. Az elkészítéshez szükséges anyagokat a jövőben is biztosítani fogjuk.
A tanulási folyamatok során indokolt esetben kapjanak szerepet a digitális eszközök, is mint például; számítógép, digitális fényképezőgép, diavetítő, projektor.

- Mese és szakkönyv ellátottság

  Mese és szakkönyv ellátottságunk jónak mondható. Az állomány pótlása többnyire költségvetési pénzből történik. Meseládikóval rendelkezünk.

- Egyénileg készített eszközeink

  - Bábozáshoz: kesztyű, sík, fakanál és gyűszűbábok
  - Mozgásfejlesztéshez: babzsákok, botok, zászlók, kendők, pom-pomok
  - Körjátékhoz: szoknyák, kötények, mellények, kalapok
  - Mesedramatizáláshoz: jelmezek, fejdíszek, kellékek
  - Játékos matematikához: társas és kártyajátékok

Eszközzel jól ellátott terület a mozgás, mozgásos játékok, mese és szakkönyv ellátottságunk.
Eszközzel kisebb mértékben ellátott terület a játék, ének-zene, valamint a környezet megismeréséhez a munka jellegű tevékenységek.
Programunk megvalósításához szükséges a speciális fejlesztő játékok további bővítése, mozgást fejlesztő játékok, eszközök kiegészítése.

A gyerekekkel együtt sok saját készítésű játékot „gyártunk”, amivel hosszú ideig tartalmasan tevékenykedhetnek, s mivel ők készítették, így nagyobb becsben is tartják, jobban vigyáznak rá.

SNI gyermekek fejlesztéséhez szükséges eszközök:

- speciális képesítéssel rendelkező szakember
- speciális fejlesztő eszközök, könyvek, füzetek
- fejlesztő helységek (fejlesztő szoba, tornaszoba)

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

IV.6 Csoportnapló, egyéni fejlődési napló tartalmi elemei (mérések)

Csoportnapló

Tartalmi elemei:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három-négy éves, a négy-öt éves, az öt-hat éves, hat-hét éves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- nevelési évben belüli időszakonként: nevelési feladatokat, a szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
- az értékeléseket,
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét és eredményt,
- a feljegyzést a csoport életéről.

A csoportnaplónk kompetencia alapú elemeket is tartalmaz.
Az óvodapedagógusok tervezésük során figyelembe veszik az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját és a Helyi Óvodai Pedagógiai Program célrendszerét.

Egyéni fejlődési napló

Egyéni fejlődési naplót minden óvodás gyermekről folyamatosan vezetünk.
Az éves egyéni fejlesztési tervet a mérési és értékelési eredményeknek és a gyermeki produktumok elemzésének megfelelően készítjük el és a nevelési év során kiegészítjük, ha szükséges ezen eredményekből kiindulva javítjuk, módosítjuk.

Tartalmi elemei:

- családlátogatás tapasztalatai,
- szülői kérdőív (anamnézis),
- a befogadás időszakában tapasztaltak rögzítése,
- komplex prevenciós program fejlettségmérő lapja szerinti felmérés évente két alkalommal, a gyermek mérésekor az óvodapedagógus a gyermeket természetes tevékenységéből nem kiemelve, játék közben figyelje meg. (fő területei:

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

mozgásfejlettség, testséma, téri tájékozódás és térbeli mozgás, az értelmi fejlettség, finommotoros, nyelvi kifejezőkészség, a gyermek szociális fejlettsége, szociális érettsége),

- az emberalak – ábrázolás felmérése Goodenough módszerével,
- éves egyéni fejlesztési terv,
- a gyermekek emberábrázolása időrendi sorrendben,
- szülői tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről félévente
- 5 éves kortól szűrővizsgálati összegző lap (MSSST, logopédiai összegző lap),
- Szakértői Bizottság véleménye (azon gyermekek esetén, akiket a Nevelési Tanácsadó javasol)
- a sajátos nevelés igényű gyermekek fejlesztési tervét az óvoda által szerződött gyógypedagógus vezeti, fejlesztési tapasztalatait az óvodapedagógussal megbeszéli.

Az óvodapedagógus a mérés eredményéből ismerje fel a tanulási és magatartási problémákat és időben kérjen szakmai segítséget. Fejlesztésük során használja ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

V. AZ ÓVODAI INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE

Általános elvárás minden partnerrel kapcsolatban, hogy kommunikációnkat a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemezze, az óvodapedagógussal kapcsolatban pedig az, hogy tudatosan fejlessze pedagógiai kommunikációját.
A kapcsolattartás formái és az együttműködés során használjuk az infokommunikációs eszközöket és az online csatornákat. Élő szakmai kapcsolatrendszert alakítsunk ki az intézményen kívül is.
A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és-lehetőség szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn.

V.1 Óvoda – család

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Jó esetben az óvoda folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot.
Sajnos nálunk - a sajátos összetételből adódóan - az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben felmerülő hiányok pótlása.
Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családok nevelési eljárásait, szokásait megismerjük.
A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a probléma érzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget. Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítik az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
Óvodánk nyitott: a szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe.
A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk. Az együttműködés, kommunikáció elősegítésére követendő mintát mutatunk a gyermekek és a szülők számára a digitális eszközök funkcionális használata terén.

A kapcsolattartás formái:

- **Beíratás:** az első személyes kapcsolat felvétele.
- **Családlátogatások:** családi nevelési szokások megismerése.
- **Befogadás:** a szülő megismeri az óvodai életet, szokásokat, s mintát kap gyermeke neveléséhez.
- **Egyéni beszélgetések:** egyéni esetmegbeszélések az aktualitásnak megfelelően.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- **Nyílt nap:** a szülők betekintést nyernek a napi óvodai életbe. Személyes élményeik alapján felfedezhetik gyermekük új vonásait, tulajdonságait, képet kapnak közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképességéről.
- **Összevont és csoport szülői értekezletek:** az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, problémák megbeszélése. A szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.
- **Fogadóórák:** előzetes időpont egyeztetés után olyan információk cseréje, melyek a gyermekekkel, vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek.
- **Közös programok a szülőkkel:** Projektnapok, Gyermeknap
- **Szülők Közössége:** Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában fontos szerepe van a szülői szervezeteknek. Nem csak koordináló, hanem kezdeményező is a folyamatos együttműködés.

V.2 Óvoda – iskola

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolatra törekszünk. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: az első osztályosokat a tanév elején meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos nevelők pedig a leendő iskolásokat látogatják meg az óvodában.
- Az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.
- Szülői értekezleteken való részvétel: a leendő első osztályos nevelők tájékoztatják az iskolába készülő gyermekek szüleit pedagógiai elképzeléseikről, az iskolába lépés teendőiről.
- A gyermekek látogatása az iskolában: ismerkednek a tanító nénivel és az iskolai környezettel.
- Közös rendezvények szervezése: játszóház, kézműves udvar, játékos sportvetélkedők, kulturális műsorok, közös kirándulások.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

V.3 Óvodánk egyéb kapcsolatai

Fenntartóval:

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések
- óvoda igazgatójának beszámolója
- gazdasági ügyekben, fejlesztési feladatokban kölcsönös megbeszélés, véleményezés

Közművelődési intézményekkel:

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra törekszünk, rendszeres konzultációkat szervezünk.

Formái:

- gyermekműsorok
- közös programok szervezése: kiállítás, táncház.
- könyvtárlátogatások: gyermekfoglalkozások

Egészségügyi szervekkel:

Védőnő, orvos, fogorvos.

Formái:

- alkalmanként esetmegbeszélések
- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek
- tanköteles korú gyermekek részére iskola alkalmassági vizsgálat
- évente általános egészségügyi vizsgálat (testi fejlettség, látás, hallás, ortopédia)
- évenként fogászati szűrés
- az intézmény közegészségügyi szempontból való ellenőrzése (ÁNTSZ)

Pedagógiai szakszolgálattal:

Nevelési Tanácsadóval*:* esetenként véleménykérés a gyermekek beiskolázásával kapcsolatban (iskolaérettségi vizsgálat). Beszédhibás gyermekek számára logopédiai ellátás igénylése, rendszeres kapcsolattartás, kölcsönös tájékoztatásfejlődésük, fejlesztésük érdekében.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal:

- gyógypedagógiai vizsgálat a lassúbb ütemben fejlődő gyermekeknél
- rendszeres kontroll-vizsgálat a speciális nevelési szükségletű gyermekeknél
- iskolaérettségi vizsgálat
- gyógypedagógiai tanácsadás a fogyatékos gyermekek fejlesztéséhez
- gyógypedagógiai témájú előadások szervezése a szülők számára

Szakmai Szervezetekkel:

Megyei Pedagógiai Intézetek, Magyar Óvodapedagógiai Egyesület, Képző Intézetek. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, valamint a helyi igényeknek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük szolgáltatásaikat.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal:

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolat kölcsönös és egymás segítésén alapul. Fontosnak tartjuk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek feltárását, figyelemmel követését, valamint az adatok egyeztetését. Esetmegbeszéléseket tartunk, ha szükségesnek látjuk.

Roma Nemzetiségi Önkormányzattal:

Szociális hátterük, problémáik megismerése és a folyamatos segítségnyújtás érdekében fontos a napi kapcsolattartás, az információcsere - kiemelve az óvoda pártfogói szerepét.

Formái:

- rendszeres konzultációk
- közös pályázatok
- közös programok szervezése
- cigány irodalom és zene népszerűsítése
- táncház szervezése
- irodalom foglalkozások szervezése
- segítségnyújtás: cigány dalok és versek népi hagyományok felkutatásában, helyi népszokások feleleventésében, cigány képzőművészek alkotásainak bemutatásában.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodai életet átfogó teljes tevékenységi formák során az óvodapedagógus által alkalmazott módszerek a kompetenciafejlesztést segítség elő és alkalmazkodjanak a gyermekek életkori és egyéni sajátosságaihoz. Indokolt esetben az infokommunikációs eszközöket, mint módszert alkalmazza, és felhasználó szinten ismerje azokat. Tevékenységek során olyan helyzeteket teremtsen, hogy a gyermekeket ösztönözze az önálló gondolkodásra, problémamegoldásra.
Folyamatosan elemezzük és értékeljük a gyermekek produktumait, tevékenységeiket megfigyeljük, és ebből kiindulva készítjük el a fejlesztésre vonatkozó tervünket, ha szükséges módosítjuk azt.

VI.1 Játék

Az óvodás korú gyermek számára a játék létforma, fejlődésében alapvető jelentőségű, semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma. A játékban él és fejlődik, ezen keresztül fejezi ki és tanulja önmagát és a környező világot. Megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újra élheti kellemes élményeit. A játék örömforrás a gyermek számára: maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. A játék sajátosságai, egyéni színei pótolhatatlan információkat nyújtanak, melyek a gyermek megismerésének és az egyéni bánásmód kialakulásának, kialakításának elengedhetetlen feltételei.

A játéktevékenység célja

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek által szabadon kezdeményezett, spontán játék elősegítése, az intellektuális, mozgásos, szociális élmények, tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. A fejlesztési feladatok játékban történő alkalmazásával naponta és folyamatosan olyan lehetőséget biztosítani, hogy a gyermekek a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolják azokat a funkciókat, amelyek aktuális fejlődésüket elősegítik.

A játékkal kapcsolatos feladataink

- A játékhoz szükséges feltételek megteremtése.
- Tapasztalatszerzés, élmény nyújtás ezek felhasználása.
- A játék tevékenység fejlődésének segítése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- A 3-6-7 éves korban jelentkező játékfajták és azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékban.

A játékhoz szükséges feltételek megteremtése:

- A nyugodt, derűs légkör biztosítása
  - Az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása. Csak annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a rugalmas oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, az alkotó együttműködést.
  - A természetes, hiteles, érzelem gazdag óvónői magatartás, őszinte játéka, mély átérzése serkentse a gyermekeket.
  - A gyermek szabadon dönthessen abban, hogy kivel- mit- és mennyi ideig játszik.
- Nyugodt kommunikációs tér kialakítása.

- A megfelelő hely biztosítása a csoportszobában és az udvaron egyaránt fontos:
  - Legyenek állandó játszóhelyek, de legyen lehetőség a változtatásra is.
  - Kicsik számára biztosítani kell az egyéni kis pihenő, vagy „kuckók” létrehozását. Megfelelő helyet kell teremteni a nagyobb mozgást igénylő, valamint az asztali és konstrukciós játékokhoz.
  - Ki kell használni az udvar nyújtotta lehetőségeket a mozgásos játékok szervezésére. Itt is fontos, hogy széleskörű tevékenységekhez biztosítsuk a megfelelő helyet.
  - Meg kell teremteni a lehetőségét, hogy a különböző fejlettségű, korú gyermekek az udvaron együtt játszhassanak, az átjárhatóság biztosításával.

- Játékidő
  - Törekedni kell arra, hogy a játékra fordított idő (teremben, udvaron) lehetőleg összefüggő legyen.
  - A napirendben elegendő időt kell biztosítani arra, hogy a gyermekek kapkodás nélkül, elmélyülten tevékenykedhessenek, legyen idejük elképzeléseik megvalósítására, beszélgetésekre, interaktív kommunikációra.

- Játékeszközök
  - Legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, veszélytelenek.
  - Segítsék a tartalmas játék kibontakozását, legyenek motiválók és fejlesztő hatásúak.
  - Kiválasztásuknál a gyermek általános és egyéni fejlettségén túl szempont legyen fejlesztő hatásuk.
  - Gondoskodni kell különböző játszásra alkalmas anyagokról, félkész szimbolikus eszközökről, a kellékek gazdag választékáról.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Az udvaron is álljon rendelkezésre a teremben használható barkácsoló, ábrázoló, manipuláló, konstruáló eszköz is.

Tapasztalatszerzés, élménynyújtás:

Egy-egy gyermek egyéni élménye is lehet a közös játék kiinduló pontja.
Az óvodai élet tudatos, tervszerű irányításával kell a gyermekeket olyan ismeretekhez, tapasztalatokhoz, benyomásokhoz közös élményekhez juttatni, melyek a játék forrásává válnak, fejlődését előre viszik.
A gyermek játékában az óvodán kívüli negatív élményei és tapasztalatai is megjelenhetnek, ezekből fakadhatnak az agressziót, vagy szorongást kifejező játékai. Lehetőséget kell biztosítani, hogy feszültségeit, belső problémáit felszínre hozza, és játékában levezesse.

Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító módszerei, feladatai

- A játékban kiemelkedően fontos az óvónő szerepe. Ha szükséges, álljunk a gyermek rendelkezésére, legyünk együttműködésre és segítésre készek, hogy a gyermek bármilyen problémájával hozzánk fordulhasson.
- A segítés metódusai legyenek szituációtól függőek, játékot követőek, mindig a konkrét játékhelyzet a csoport és adott gyermek fejlettsége, igénye határozza meg.
- Az együttjátszás nem korlátozhatja a gyermek önállóságát.
- Kerüljük az indokolatlan, direkt beavatkozást, tegyük lehetővé, hogy a gyermek saját elgondolásait valósíthassa meg, hogy fantáziája, hangulata, érzelmei szabadon megnyilvánuljanak.
- Törekedjünk arra, hogy a játékban a gyermekek önállóan oldják meg konfliktusaikat. Minden esetben be kell avatkozni, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás testi épségét.

A nevelőmunkát segítők feladata az óvodapedagógussal együttműködve

Az óvodapedagógus irányítását elfogadó együttműködéssel segíti a szabad játék kibontakozását, a tárgyi feltételrendszer megteremtését.
A közösen megalkotott játékszabályokat betartja és betartatja.
Bekapcsolódik a játékba, de csak akkor, ha társnak hívják, vagy, ha a gyermekek testi épségét, egészségét kell védeni.
Kiegészítő eszközök készítésébe bekapcsolódik, ezeket bevezeti a gyermekekkel történő együttjátszásba.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A 6-7éves korban megjelenő játékfajták és azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével:

Gyakorlójáték

Legyen módja a gyerekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait. A véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó sikerhez örömérzés társul ez ad alapot a cselekvés újbóli megismétléséhez.

Fejleszti a szem- kéz koordinációt, kezesség, szemesség kialakulását, hat a laterális dominancia kialakulására, a tárgyakhoz viszonyított saját testhelyzetek gyakorlásával fejleszthető a testséma.

Az udvaron is biztosítani kell a gyakorlójáték lehetőségét, feltételét. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics, olyan kisebb-nagyobb tárgy, melyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgathat.

Szerepjáték

A leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, melyben a gyermek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit, pozitív és negatív élményeit fejezi ki. Személyiség fejlődésében nagy jelentőségű, különösen szociális területen. A felnőtt mintáról sajátítja el, tanulja meg az erkölcsi értékeket, a társadalmi együttélés szabályait. Fejlődik képzelete, szervezőkészsége, empátiája a társak érzelmeinek felfogásával, elgondolásaik megértésével.

A fejlesztési lehetőségek a szerepjátékban széles skálán jelennek meg. A fejlesztés attól függ, hogy a gyermek milyen témájú, tartalmú játékot játszik, ez mind szélesebb palettán mutatkozzon meg a mindennapok során.

Dramatizálás, bábozás.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény hatására jelenjen meg a gyermekek tevékenységében a dramatizálás, bábozás, gazdagítsa szerepjátékukat. Az egyszerű mesék megjelenítésében legyünk résztvevők, adjunk modellt egy-egy szereplő megformálásához. Kezdetben használjanak minél több kelléket a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében, a szükséges kellékeket a gyermekekkel közösen készítsük el. A tevékenység pozitívan hasson a gyermekek személyiségére.

Fejlesztés lehetőségei:

- Verbális fejlesztés: fogalmak, kifejezések gyakorlásával a mesében alkalmazott szófordulatok, kifejezések, párbeszéd alkalmazásával.
- Mozgásfejlesztés: a bábok mozgatásához szükséges technikák gyakorlásával (kar, könyök, csukló, ujjak, vagy a szereplők jellegzetes mozgásának utánzásával).
- Testséma fejlesztés: a bábok, vagy a szerepnek megfelelő mozgás, mimika nyomon követése tükör előtt.
- Térpercepció: a bábok térben való mozgatásával, meghatározott térben való mozgással.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Barkácsolás

Alakítsuk ki a gyermekekben azt az igényt, hogy alkalmanként maguk készítsék el a játékukhoz szükséges eszközöket, amit személyes példamutatással érjünk el. Fontos, hogy a barkácsolás ne legyen öncélú, az elkészített eszköznek legyen funkciója. A fejlesztő hatása mutatkozzon meg a gyermekek matematikai ismereteinek gyarapodásában, szem- kéz koordinációjuk, finommozgásuk, tapintásos észlelésük fejlődésében, a rész- egész vagy a téri információk viszonyának felismerésében, alkalmazásában.

Szabályjáték.

A tevékenység közben legfontosabb elérnünk, hogy a gyermek igazodjon a szabályokhoz, tanulja meg indulatai fékezését a siker és kudarc tűrését.
A játék tanításánál arányosan figyelembe kell vennünk a fejlesztési célokat, hogy minél átfogóbb területek fejlődését segítsük elő. Ölelje fel a teljes játékkört a maga mozgásosságával, az észlelést igénylő képi kultúrájával és teljes értelmi rendszerével. Adjunk lehetőséget a gyerekeknek arra, hogy maguk is létrehozhassanak szabályokat, lehessenek a játék vezetői.

Játékba integrált tanulás:

- A gyermek vágya ösztönzi a tapasztalatcserére, miközben újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a gyermek.
- A játékon belül a motoros, szociális és verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg.
- A játékban minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik, ezért a legkomplexebb fejlesztési eszköz és lehetőség a gyermek számára és az óvodapedagógus számára is kezdeményezett vagy irányított fejlesztő játék formában.
- Fontos, hogy tanulási tevékenységként is örömmel és önként vegyen benne részt, alapozva természetes kíváncsiságára, tudásvágyára.
- Az óvodapedagógus tervezése során törekedjen, a komplexitásra alapozzon a gyermekek előzetes tudására, motiváltságára, életkori sajátosságaira és vegye figyelembe a környezet lehetőségeit, korlátait. Tudatosan alkalmazza ehhez a megfelelő módszereket, eszközöket és szervezési formákat, változatos módszertani kultúrájával az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza módszereit.
- Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő fejlesztés eredményeként sikerélményei növelik önbizalmát.
- Kiemelkedő az óvodapedagógus szerepe a gyermek megismerésében, fejlettségi szintjének megállapításában és arra épülő fejlesztő tevékenységében. Pozitív, fejlesztő értékeléssel teljesítőképességét fejlesztheti.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A gyermekek beszédkészségének fejlesztése játék közben

Az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának. Fejlesztő munkánkban különös jelentőséget kap, mivel egyre több a beszédfogyatékos, beszédhibás, beszédgátlással és megkésett beszédfejlődéssel küzdő kisgyermek.
Játék során is feladatunk, hogy gyakorolják a különböző beszédhelyzetekhez illeszkedő beszédmódok, nyelvi eszközök használatát, lehetőséget kell biztosítanunk a gyermek önkifejezésének, közlési vágyának kielégítésére. További feladatunk az életkornak megfelelő beszédészlelési és beszédmegértési szint elérése, a beszédhibák enyhítése.
Közvetlen beszédfejlesztési céllal alkalmazzuk a mindennapi életben naponta ismétlődő (legkedveltebb játék sem haladhatja meg a 10 percet) rövid időtartamra beiktatott speciális játékos beszélgetéseket, illetve a hangfejlesztést szolgáló játékokat. Ezek mindegyike játékos mozgásra, cselekvésre épül, időtartamát a gyermek pillanatnyi hangulata, a feladatra való ráhangolódása határozza meg.
Ezen játékok szolgálják egy, vagy több beszédösszetevő pl. artikuláció, szókincs, mondatalkotás, a beszédészlelés, beszédmegértés, összefüggő beszéd és a párbeszéd fejlődését. A játékok csoportosan, egyénileg, oldott légkörben, jó hangulatban, a nap bármely szakában kezdeményezhetők.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

Átéli a játéktevékenységek által biztosított öröm és sikerérzés élményét, amely újabb megismerő tevékenységre, gyakorlásra ösztönzi, ezáltal biztosítva a fejlődés érzelmi hátterét.
A játék során meglévő képességei fejlődnek, alapot adva az újabb, magasabb szinten létrejövő pszichikus szerveződéseknek. Gyarapodnak a külvilágról szerzett direkt ismeretei. Fejlődik közösségi magatartása.
A megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóak a játék előzetes közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek, eszközök megválasztásában, készítésében, a szabályok a betartásában.
A játszó csoportok között szoros és tartós kapcsolat alakul ki, képesek kitartóan, több napon keresztül, egyazon játéktémában együtt játszani.
Dramatizálás, vagy bábozás során a mesék hőseinek tetteit, a cselekmény menetét, a szereplők mondanivalóját, hangját, érzelmeit, mozdulatait saját elgondolásaik alapján játsszák el.
Egyéni ötleteik alapján, a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazásával hozzanak létre bonyolultabb építményeket.
Nagy kedvvel és örömmel játsszák a bonyolultabb szabályjátékokat, a szabályokat betartják, azok betartására egymást figyelmeztetik.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekre vonatkozó feladatok

Mivel a gyermekek nagy része ingerszegény környezetből érkezik, elsődleges feladatunk „megtanítani" játszani. Szükségesnek tartjuk, hogy a szülőket meggyőzzük arról, mennyire fontos a gyermekükkel való rendszeres játék az érzelmi fejlődésben, a szülő-gyermek jó kapcsolata alakulásában. Igyekezünk tudatosítani a szülőkkel, hogy a nevelési célok elérésének legfontosabb eszközének a játékot tekintjük.
Játék útján ismertetjük meg a gyermeket a világgal, tárgyak tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel – ezzel a gyermek értelmi képességeinek fejlődését segítjük elő. Folyamatosan figyelemmel kísérjük és megköveteljük, hogy az alapvető viselkedési, udvariassági szokásokat a játék folyamatában is tartsák be. A fejlődés egyéni sajátosságait tiszteletben tartjuk, a gyermek játékába csak akkor avatkozunk be, ha a gyermek ezt igényli, ha indokoltnak érezzük, mert a konfliktust nem tudják önállóan megoldani.

Tevékenységek:
A gyermek:

- gyakorlójátékot játszik, melynek lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételgetése, amely örömöt okoz neki
- szimbolikus szerepjátékot játszik, melyen belül a környezet benyomásait a gyermek egyénien, szubjektív módon jeleníti meg
- dramatizál, báboz, melynek során élményeit saját elgondolásai alapján játssza el, így esztétikai élményhez jut
- épít, konstruál, melynek során átéli az alkotás örömét, kiéli kreativitását, játékához szükséges eszközöket készíti el
- szabályjátékot játszik, melyben önként vállalt szabályokat ért meg, tart be

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A gyermekeket a meglévő ismereteikre alapozva megismertetjük az óvodában található, számukra ismeretlen játékeszközökkel, azok használatával.
A különböző fejlettségű gyermekeknek más a játékeszköz-igénye és a szociálisan érettebb gyermekek segítségével mintát adunk az együttműködésre, a megegyezésre.
A játék során a valóság jobb megismerése a képességek és tulajdonságok alakításával a gyermek személyiségének komplex fejlesztése.
Legfőbb fejlesztési forma, amely keretet és lehetőséget nyújt a sajátos nevelési igényű gyermekek meglévő fejlettségi szintjét kihasználva a fejlődés biztosítására. Teret enged a személyiség egészének komplex fejlesztésére, biztosítja a gyermek beilleszkedését a befogadó csoport tagjai közé.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

VI.2 Verselés, mesélés

Az óvodai anyanyelvi - irodalmi nevelés - egymástól elválaszthatatlan - az óvodai élet egészét átható folyamat.
A beszélni tanuló gyerek ritmusok, dallamok, hangzóviszonyok szerint spontán, játékos módon szerkeszti a nyelvet. Ehhez a spontán tevékenységhez igen közel állnak a népi mondókák, dúdolók, csiklandozó, höcögtető, tapsoltató és más játékok. Ezek adják a kisgyerek első olyan érzéki élményeit, melyek a nyelven át a másik emberhez kötődnek és őt magát is tevékenységre serkentik.
Az irodalmi nevelés a legszorosabban összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, az énekkel, a mozgásos játékokkal.
Az irodalom közege a nyelv. Az anyanyelv zavartalan elsajátításához, gondolkodás fejlődéséhez, a szókincs gazdagításához, az olvasás és írás elsajátításához elengedhetetlen az életkornak megfelelő beszédészlelési és beszédmegértési teljesítmény. Ezt a teljesítményt pozitívan befolyásolják a játékba integrált anyanyelvfejlesztő játékok. A mese és a vers az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, önismeretet mélyít, a világ megismerését segíti. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A tevékenység célja

- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, megfelelő szintű beszédészlelési - beszédmegértési képességgel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- A népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotások képi erejével, hangulatával, ritmusával alapozódjon meg a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődése, a pozitív személyiségjegyek kibontakoztatása és fejlesztése. Valósuljon meg a csendben, figyelmesen történő mindennapos mondókázás, mesélés, verselés. Jelentsenek örömforrást a társas élmények, nemzetünk kulturális kincseinek megismerése.
- A korosztályoknak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.

Feladatok

- Változatos irodalmi élmények közvetítése, az anyag életkornak, nyelvi fejlettségnek megfelelő igényes válogatás, jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus és bábjátékokkal, valamint speciális anyanyelv fejlesztő játékokkal.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Változatos irodalmi élmények közvetítése az anyag életkornak, nyelvi fejlettségnek megfelelő igényes válogatása, jellegzetes tartalmak biztosítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvónők feladata. Csak a művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét. Ezért válogatásunkban érvényesül a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság.
Továbbá figyelnünk kell arra is, hogy az óvodába érkező gyermekeink kommunikációs készsége eltéréseket mutat. Irodalmi- nyelvi nevelésünk épít a családban elkezdődő eredményekre és a család közreműködésével továbbfolytatja azt. A fejlett kommunikáció a sikeres iskolakezdés alapja, ezért épül be komplexen minden nevelési területünkbe. Az anyanyelvi kultúra fejlesztését jól szolgálják a vegyes életkorú csoportok (kis- középső, nagy- középső csoport). Az etnikai gyermekek identitástudatának kiaknázhatatlan lehetőségeit rejti magában az irodalom területe. A cigányság ugyanis hagyománytisztelő nép, az ünnepeket szereti, rokonsága, „testvérei" összejövetelein üli meg. Az ünnepek kísérője az alkalomhoz illő köszöntők, versek, (ének, tánc, ajándékozás) mesék mondák. Mondavilága sajátos kultúrát tükröz.

Az óvodás korosztály fogékony az irodalmi élmények befogadására, így a gyermekirodalom az érzelmi, értelmi, anyanyelvi nevelésünk súlypontos feladata.
A gyermekekkel való játékos beszédkapcsolatok, a szellemi szükségletek kielégítését, a szórakoztatás, a kellemes időtöltés együttes élményét eredményezi. A mese a vers, dramatikus - bábjáték része az egész óvodai életünket átfogó nyelvi nevelésnek.

Cigány kulturális nevelésünket segíti a magyar nyelven is megjelent mesék, versek és eredetmondák. Mivel a környezetünkben a családok már nem beszélik a kisebbség nyelvét, így óvodai irodalmi nevelésünkben nincs ennek hagyománya.
A családok identitástudatának megszilárdítása érdekében a cigány felnőtt lakosság felé mi közvetítjük az ismeretünkben lévő cigány költők, írók munkásságának lényeges jegyeit, műveit.
A ritmus és meseigény a kisebbséghez tartozó szülők és gyermekek körében épp olyan természetes megnyilvánulás, mint a játékkedv. Ezért elsősorban arra törekszünk, hogy saját mondaviláguk értékes elemeit megismertessük. A mese tanít, szórakoztat, mozgásba hozza a képzeletet, az érzelmekben eligazít, értelmesebbé tesz, megoldási modelleket, rendező elveket, viszonyítási lehetőségeket kínál.
A mese világában jártasságot szereznek gyermekeink, így pontosan tudják, hogy a mese nem a hétköznapi valóság, mégis konfliktusmegoldást, konfliktuskezelést tanul belőle. Ugyanaz a mese minden gyermeknek mást mond, mert sajátos problémái határozzák meg, hogy az adott történetből éppen mit nagyít fel, és az milyen hatást fejt ki nála, többnyire tudat alatt.
A mese által erkölcsi normákat sajátít el, ilyenek főként a szájhagyomány által, a szóbeliségben tovább élt történetek (népmesék).
Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a mesehallgatás és a mondókás-verses együttjátszás örömének feltételeit megteremtsük, biztosítsuk.
Az örömszerzésnek ez a módja, a gyermekre való odafigyelés, a gyermekhez szólás, a neki szóló történetek irodalmi szintű átadása hiányzó eleme a családi nevelésnek. Ezt a hiányt próbáljuk részben pótolni.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A **3-4 éves** korú gyermekeknél fontosnak tekintjük, hogy a mese ne legyen hosszú, tartalma világos, mondanivalója a gyermekhez közel álló, szerkezete, egyszerű, nyelvezete lendületes és képszerű legyen - mint például az állatmeséké -, ritmikus ismétlődések jellemezzék.
Versanyagukat a népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből válogatjuk össze.
Ezen korosztály első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapad. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a mi ölünkben, testközelségünkben teljes biztonságban érzik magukat. Ez a többször átélt fizikai kapcsolat - kontaktus - sokat jelent a gyermeknek és nekünk felnőtteknek az érzelmi egymásra találásában.
Így minél több lehetőséget kell teremtenünk a rigmusok korai megkedveltetésére. Kerüljük a gyakorlás érzését, mikor együtt gyakoroljuk, ismételjük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat.
Az egyszerű állatmesék segítségével fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeinket a mese figyelmes végighallgatására. A többszöri meghallgatás által élvezői lehetnek a mese dramatikus feldolgozásának. A nehezen megnyilatkozó gyermekeknél segítséget nyújt az előbb említett dramatizálás és a báb.
Elsősorban olyan „bábdarabokat" - történeteket, jeleneteket választunk a legkisebbeknél, melyek saját családi és óvodai életük mindennapos eseményeivel foglalkoznak. Ennek oka az „én-központúságuk", az „én" és a "másik" még náluk nem határozottan elkülönülő kategóriák, ezért az ő nézőpontjuk az egyetlen létező és lehetséges nézőpont.
Olyan történetekkel, jelenetekkel képes azonosulni, melyeknek alaphelyzetei és legfontosabb eseményei az övéivel rokonok. Az események skálája a szokások, viselkedési szabályok elsajátításától az óvodai beilleszkedés gondjaiig terjedhet. A gyereknek szüksége van arra, hogy a történet hőseinek élete hasonlítson az ő saját életéhez.
Elősegíti a közösségbe való beilleszkedést, oldja gátlásait, növeli önbizalmát. Lehetőséget nyújt a beszédkészség fejlesztésére, a szókincs gazdagítására az önálló mesemondásra, a kreativitás fejlesztésére.
A versekhez, mesékhez, bábjátékhoz és a dramatizáláshoz csak kellékeket használunk, ez elősegíti a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.
Óvodai rendezvényeinken gyakran bábozunk gyermekeinknek, a nagycsoportosok pedig dramatizálnak, ami színesíti ünnepeinket.
A kiscsoportos korú gyermekeink 10-12 mondókával, és 10-14 új mesével ismerkednek meg.

A **4-5 éves** korú gyermekek meséi már lehetnek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék - cigánykultúrából gyűjtöttek is - dramatikus népszokások, novellisztikus - realisztikus mesék. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is.
Középső csoportban a gyermeki vágyakat, élményeket kifejező verseket részesítjük előnybe. Mondókáinknál a névcsúfolók, népi mondókák, halandzsa szövegű - kiolvasók

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok, cigány kultúrából származó és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei. Erre a korra, ha kialakul a mese, a vers szeretete, akkor igénylik és izgatottan várják azt.
Olyan verseket is választunk, amelyek elősegítik a hangképzést, hangutánzást, játékos szóalkotásokat (hasonlatok, ellentétek, jelzős szerkezetek). A vers, mese kiválasztásánál a komplexitás is érvényre jut. Ha a mese érzelmileg közel áll a gyermekhez, ha tetszik a vers csengése, ritmusa, akkor belső igénnyé válik az irodalom szeretete.
Játékukba mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsa szövegű kiolvasók ismételgetése. Segítségünkkel meséket, élményeket jelenítenek meg, bábjátékot rögtönöznek. A középső csoportosok érdeklődése nem szűnik meg a mindennapi életet ábrázoló történetek iránt, de lassanként átlépnek a „valódi" a tündérmesék világába. Ezért bábjátékaik lehetnek hosszabbak, bonyolultabb szövegűek. Megjelennek bennük a hagyományos meseelemek is, a gonosz boszorkány, a jó tündér, a hétmérföldes csizma stb. Tökéletesen azonosulnak a történettel, amit látnak, mélyen hiszik, hogy a játék idején a bábuk élnek, és az események, amelyek a paraván előtt zajlanak, valóban megtörténnek velük. Feszültségoldó hatása a hőssel való azonosulás, nem engedi elhatárolni magát a bábok megelevenítette mesétől. Ennek „terápia értékű" hatását használjuk ki a mindennapjainkban.
Többször kerítünk alkalmat a már megkezdett mese önálló vagy - óvónői segítséggel történő - befejezésére.
A 4-5 éves gyermekeink 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismernek meg a nevelési év során.

Az **5-6-7 éves** kor a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus realisztikus meséken, cigány kultúrából gyűjtött verseken, meséken, mondákon át, beépülnek a klasszikus tündérmesék, tréfás mesék és műmesék a gyermekeink mesetárába.

Meseregényeket is szívesen hallgatnak, amik folytatásokban, napokon keresztül tartja őket izgalomba (pl. lefekvés előtti alkalmakkor).
Versanyaguk gazdagodik a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetjük őket olyan közmondásokkal, melyeket környezetük gyakran hangoztat.
Lírai versek tervezése óvatosságra int, csak fejlett gyermekcsoportban tervezünk ebből a körből, ahol a költői képek érzelmének kifejező erejét megérzik.
A kiválasztott versek, mesék-irodalmi alkotások a kultúra különböző köréből - mindhárom korcsoportban a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségének kiemelését hangsúlyozza, és mindenkor kapcsolódik a környezet megismerésére nevelés témaköréhez, így szerezve minden irányú tapasztalatot a minket körülvevő világról.
Ebben a korban (5-6-7 év) is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, rigmusok ismételgetésére. A mondókarepertoárjukat 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk, rímes találós kérdésekkel játszunk, és rímjátékokat alkotunk.
A korábbi csoportokban tanult versek ismételgetése mellett 15-20 új verset is bemutatunk az év folyamán. (Kórusban szavaltatást mellőzzük, éneklő hanglejtést

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

kerüljük, az értelemszerű hangsúlyozásra - a szavak gondos és tiszta ejtésére ügyelünk.) A hallott, vagy ismert egyszerű mesék dramatizálása, bábozása megjelenik mindennapi játékukban. Jó alkalom nyílik így a párbeszédes fordulatok, a metakommunikációs helyzetek felismerésének, gyakorlásának átéléséhez.
A versek megszerettetése, a gyermek gyönyörködtetése, szemléletének formálása, ritmusérzékének, értelmének gazdagítása kiemelt feladatunk. A rövid, természetes stílus, a megfigyelhető artikuláció a nyelvi fejlesztésünk gazdag lehetőségét biztosítja (a verses mesék kerülnek előtérbe).
Kreativitásukat, képzelőerejüket és nyelvi kifejező készségük próbálgatását, tökéletesítését célozzuk az új mesék kitalálásával, megkezdett történetek befejezésével. A nevelési év folyamán 15-20 új mesét hallgatnak a gyermekek.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus és bábjátékokkal, valamint speciális anyanyelv fejlesztő játékokkal

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekeink elsajátíthatják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást, beszédmegértést és a nyelvtanilag helyes beszédet.

Ennek elősegítésére alkalmazunk anyanyelvfejlesztő játékokat is, ami a beszédészlelésüket, de főként a beszédmegértésüket fejleszti. Meggyőződésünk ugyanis, hogy az óvodáskorban alkalmazott beszédhallás, figyelem, emlékezet nevelése illetve a beszéd-motórium fejlesztése - ennek kapcsán a magyar nyelv hangjainál a megkülönböztető jegyek tudatosítása - felkészíthet az írás-olvasás iskolában történő zökkenőmentes elsajátítására. Az ismétlésre kerülő gyakorlataink legfőbb ismérve, hogy játékos keretben végezzük, örömmel és sok-sok ötlettel gazdagítjuk a csoportos játékot, melynek eredménye a kialakított készségek és kifejtett képességek megszerzése lesz. A cél, melyet el kívánunk érni: a minél korábbi preventív fejlesztés, a hátrányos helyzet felszámolása iskolás korra. A fejlesztés mindenkor az adott életkornak megfelelő keretben a történik.

Anyanyelvi fejlesztésünk speciális területei:

- Beszédszervek ügyesítése, a magyar beszédhangok sajátosságainak kiemelése:
  - légzésgyakorlatok,
  - hangutánzó gyakorlatok, és az azokkal végezhető játékok
  - nyelv és ajakgyakorlatok.

- Hallás, beszédhallás fejlesztése:
  - közvetlen környezet hangjainak felismerése
  - egymás hangjának felismerése
  - hibafelismerés
  - hangfelismerés, hangdifferenciálás, hanganalízis
  - önálló szókeresés kiválasztott hanggal.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Auditív ritmus fejlesztése
- Auditív emlékezet fejlesztése
- Fonológiai kódolás
- Auditív zártság

(A különböző területekhez kapcsolódó játékos fejlesztő anyaghoz válogatás található Porkolábné dr. Balogh Katalin Kudarc nélkül az iskolában című könyvében, valamint Dr. Gósy Mária: A beszédészlelés és beszédmegértés fejlesztése óvodásoknak.)

A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. Gyermekeink a mesékből, versekből sok új szót, fogalmat ismerhetnek meg.
A bábjátékban, dramatikus játékban kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek pedig lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.
Tehát a hangsúly az óvodánkban a beszéd tartalmi részének a fejlesztésén van. Mivel a beszéd igen szorosan kapcsolódik a kommunikációhoz, így tágabb értelemben a szocializációhoz, a gondolkodáshoz, valamint az önkifejezés fontos eszköze. Ezért az anyanyelvi nevelés a szókincs bővítése, a sajátos nyelvi formák elsajátítása és nagycsoport végére az önálló történet elmondása fontos alapkövei az iskolára való felkészülésnek.

Az óvodapedagógusok feladata a vers, mese tevékenység területén

Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd – kommunikáció fejlesztése, fejlődése érdekében. A 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (meseprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok). A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés / megértés / reprodukció fejlesztése
(helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése)

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A nevelőmunkát segítők feladata:

Az óvodapedagógussal együttműködve előkészítik a verseléshez, meséléshez szükséges szemléltető eszközöket, valamint segíti a tartalomhoz illő helyszín kialakítását. Segít megteremteni a meséléshez elengedhetetlen nyugodt, meghitt, „varázslatos" légkört. (gyertyagyújtás, félhomály)

A tevékenység színterének bemutatása (sarkok, kuckók, tevékenységközpontok):

Minden csoportszobában van egy hangulatos hely, *mesesarok, s minden nap* itt kerül sor a mesélésre. Állandó jellel tudatjuk a gyermekekkel, hogy mesélés következik / pl. *mesepárnák* előkészítése**,** *énekszó, gyertyafény* stb./ A meséket fejből mondjuk, előadásunk összhangban van metakommunikációs jelzéseinkkel. Törekszünk arra, hogy verselésünk, mesélésünk esztétikai élményt nyújtson a gyermekeknek, hasson érzelmeikre, fantáziájukat kibontakoztassa. Ehhez azonban elengedhetetlenül fontos a nyugodt légkör, a jól kialakított szokásrendszer, melynek megteremtése már kiscsoporttól feladatunk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismételgetik a tanult verseket, ritmusokat.
- Igénylik, várják, esetenként kérik is a mesét.
- Maguk is szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk szórakoztatására, és alkalmanként az óvodánk kisebbjei számára.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt képesek mozgással is megjeleníteni, kifejezni.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Szeretnénk elérni, hogy a vers, mese az óvodán kívül a családban is napi élményként legyen biztosítva. Az irodalmi művek hallgatása örömteli élmény legyen a gyermeknek, és azt kérje is. Meséléssel, verseléssel hagyományokat, értékeket, szokásokat adunk át a gyermeknek. Metakommunikációs jelzéseinkkel törekszünk a mese, vers, mondóka élményszerű bemutatására. Fokozatosan próbáljuk rászoktatni a gyermeket a mesekönyvek nézegetésére. Nagy hangsúlyt fektetünk a dramatizálásra, gyakran használjuk, mint személyiségfejlesztő eszközt, amely oldja a gátlásokat, aktivizálja a játékbátorságot. Versmondással fejlesztjük a gyermek verbális emlékezetét és bővítjük szókincsét.
A mese során erkölcsi értékek közvetítésével az erkölcsi nevelés, az élmények társakkal való átélésével a közösséghez tartozás élményének erősítése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A gyermekekkel való bensőséges beszédkapcsolat nyújtson lehetőséget a tanulásra, szórakoztatásra, kellemes időtöltésre. Hozzásegítjük őket szorongásaik leküzdéséhez, gátlásaik oldásához, képzeletük erősödéséhez, önbizalmuk „én" képük alakulásához.
A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A gyermekirodalmi alkotások megszerettetésével, a gyermekek erkölcsi érzelmeinek fejlesztése a célunk.
Az irodalmi művek, versek, mondókák felhasználásával, mondogatásukkal, ritmusuk által a személyes kapcsolat, mint a fejlesztés érzelmi alapjának kialakítása. Mesehallgatással szabályokhoz, normákhoz való igazodás elsajátítása.
Mese által fejlődnek, bensőségesebbé válnak érzelmi kapcsolatai, erősödik én-tudata, önbizalma.

VI.3 Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

„Ha nem ültetjük el a zene szép magvát a legzsengébb korban, később hiába próbálkozunk vele."
Kodály Zoltán.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok a zenélés a gyermeket élményhez juttatja, felkelti zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Megszeretteti a gyermekkel az éneklést, az énekes játékokat, és a szép, tiszta éneklésre szoktatja őket. Fejleszti a gyermek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét, harmonikus szép mozgását.
A dalokat, mondókákat is tevékenységeinkhez kapcsoljuk, környezetünk jelenségeihez hangulatfokozóként, illetve konfliktus megelőző, megoldó eszközként is alkalmazzuk. Az ünnepi hangulat megteremtését a megfelelő énekek, játékok kiválasztásával tesszük lehetővé.
Hangszereinket és a természetes anyagokból gyermekekkel készített ritmushangszereket a csoportszobák polcain játékként helyezzük el. Zenehallgatási anyagunk szépséget, művészi értéket közvetít. Az óvónő saját éneklésével, hangszeres játékával rendszeresen élményt nyújt a gyermekeknek. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik. A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia, mert erőteljesen befolyásolja a gyermek általános fejlődését, a különböző benyomások egymással összefüggésben hatnak rá.
A népdalok éneklése a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének – zenei nevelés feladatainak megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Óvodapedagógus feladatai a zenei nevelés terén:

- A felhasznált zenei anyag életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő igényes válogatása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése.
- A mozgás fejlesztése énekes játékokban.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A felhasznált zenei anyag életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő igényes válogatása

Az anyag kiválasztásánál tekintettel kell lennünk:

- a csoportban lévő gyermekek ének- és mozgásfejlődésére,
- a mondókákkal, énekekkel összefüggő mozgások kivitelezési nehézségeire,
- a gyermekek hangterjedelmére,
- a gyermekek társas környezetére, a kiválasztott játékok adjanak alkalmat a társas együttlétre,
- az évkör ünnepeivel, alkalmaival összefüggő hagyományos játékok megismerésére

Gyermekeink közvetlenül a családból érkeznek az óvodába, korábbi szűk környezetét, édesanyja közelségét az idegen, társas környezet váltja fel, ahol az anya szerepét az óvónő tölti be. Ez a változás minden gyermek számára feszültséggel jár.
Az első pillanattól kezdve mondókákkal, énekes játékokkal segítjük a feszültség oldódását, melyet az óvónő-gyermek elmélyült, szoros együttességén alapuló együttmozgások segítenek (ölbeli játékok, lovagoltatók, tapintásos kontaktussal összekötött zenei élmények).
E szakasz ritmikus mozgásanyaga - a kézmozgás biztonságának alakulása - elsősorban az egyenletes lüktetés megérzéséhez ad segítséget.

Az énekes játékok előkészítésére alkalmasak:

- a testérzet fejlődését segítő mondókás, énekes játékok (játék a kézzel, füllel, arccal, lábbal, táncoltató, höcögtető játékok stb.) A játékokban a gyermeket többnyire ölbe vesszük, megfogjuk, a közelség és fogás érzelmi biztonságot ad, oldja a feszültséget
- mozgásfejlesztő mondókás játékok - a gyermek nevelésében nagy szerepe van az empátiának, a beleélés készteti cselekvésre, mozgásra. Az állatok mozgását ösztönösen a mondóka szövegének fantáziaképeivel és azok elmondásával követi (csiga-biga, gólya-gólya, fecskét látok stb.)
- az együttérzés játékai, melyek az én érzés fejlődését, az én és másik közötti személyes kapcsolat kialakulását segítik elő

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- a társas együttmozgás mondókái, énekei, melyekben először a kezek együttes ritmikus mozgatása kap hangsúlyt.

A későbbi életszakaszokban figyelembe kell vennünk - a játékok életkornak megfelelő tervezésével együtt - az egyes dallamfordulatok, motívumok nehézségi fokát is. A zenei anyag legyen alkalmas arra, hogy a gyermek tisztán énekelje.
Az egyszerű körjáték bonyolultabb mozgásokkal (guggolás, taps, visszafordulás, páros körben járás) bővül. Utánzó mozgások még ugyanúgy alkalmazhatók, mint a korábbi életszakaszban, de fel lehet használni változatos sorformákat, vagy csiga, kígyóvonal, sort alakító válogatásokat is.
A nagycsoportban már olyan mondókák, gyermekdalok tervezése jelenjen meg, amely segítségével már több szereplővel, komplikált mozgással, nagy térben való mozgásokat is kipróbálhatnak. Az egyszerű szerepcserén túl a párválasztás, két körforma, csoportos fogócska, sorgyarapodó, hidas-ludas játékformákat is alkalmazhatunk. Alakoskodó, huncutkodó, egymást megtréfáló játékokhoz a gyermek fejlett humorérzéke, jó társas kapcsolata, önkéntes fegyelme szükséges.
Az új dalok sorrendjét változatos dallamfordulattal tervezzük. A népdalok, gyermekdalok és az ehhez kapcsolódó mozgások illeszkedjenek a mindennapok tevékenységébe. A cigánykultúrában fellelhető énekek, hangszeres játékok színesítsék a gyermekek zenei ismereteit. Jelenjenek meg más népek gyermekdalai.
A zenehallgatásra szánt válogatásnak nincs szövegbeli, ritmikai, hangterjedelmi megkötése, az egyetlen szempont a zene szépsége és művészi értéke.
Az ünnepek tartalmát az ünnep jellege adja meg, a mindennapok sorából való kiemelkedést az előkészületek, a rendkívüliség adja meg. A daloknak az ünnepi hangulat előkészítésében van szerepe.

3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A **3-4 éves** gyermekek játékai elsősorban kétszemélyes jellegűek, az óvónő és gyermek testi közelségében zajlanak. Ehhez kapcsolódva a gyermekek éljék át a társas éneklés örömét, szívesen a maguk örömére is kezdeményezzenek énekes játékokat. Alakuljon ki a közös éneklés ritmusa, megközelítően tisztán énekeljenek. Váljanak képessé a zene figyelmes, érdeklődő meghallgatására, befogadására. Beszédben, énekben, hangszeren ismerkedjenek a magas-mély, halk-hangos zenei kifejezésekkel. Néhány közös játékban ismerkedjenek a ritmikus együttmozgás alapelemeivel, tudjanak együtt tapsolni, guggolni. Legyenek képesek az egyenletes lüktetést a mondókák vagy kedvenc dalok szövegéhez kapcsolni.
Fejlettebb csoportban az előre irányú együttes szép járással is próbálkozhatunk, de csak abban az esetben, ha az egyenletes lüktetést biztonsággal használják.
Egyénileg alakuljon saját mozgás-egyensúlyuk és fogómozdulatuk, szerezzenek sok tapasztalatot a tér észlelésében. A gyermekek 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot sajátítanak el.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

4-5 éves korban a dalok hangterjedelme ne lépje túl a nagy hatod távolságot. A két negyedes ütemű dalokban a negyed és páros nyolcad mellett a negyed szünet és szinkópa is előfordulhat. A dalokhoz kapcsolódó változatos játékformák, főként csoportos jellegűek legyenek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó játékok. Szorgalmazzuk az egyéni éneklést, de csak önként vállalás alapján, törekszünk a megközelítően tiszta éneklésre csoportosan is.
Zenei tevékenységek közben ismertetjük meg a halk- hangos, magas- mély fogalom párok jelentését, ösztönözzük őket, hogy egyénileg is alkalmazzák. Éneklésnél próbálkozzanak a megváltozott kezdőhang átvételével.
Tudjanak szöveges motívumokat visszaénekelni változatos dallam és- ritmusfordulatokkal, ismerjenek fel dalokat hangszerről vagy dúdolásról. Figyeljenek fel a természet és környezet hangjaira (hangirány, hangtávolság). Törekedjenek az egyszerű játékos mozgások egyöntetű esztétikus végzésére, éneklés-mozgás közben a megfelelő tempó tartásra, de tudják az ettől eltérő gyors és lassú közötti különbséget felismerni, énekben és mozgásban alkalmazni.
Tudják az egyenletes lüktetést kifejezni játékos mozgással, tapssal, körbejárással, motívumokat kiemelni változatos mozdulatokkal, dalok és mondókák ritmusát minél többféle módon kifejezni. Ismerjék meg a ritmushangszerek használatát.
A magyar beszéd ritmusának és hanglejtésének megfelelően találjanak ki dallamokat mondókára, mesére, a mindennapi beszédre.
Ebben a korban 4-5 új mondóka és 12-15 új gyermekdal megtanulását tervezzük, a 3-4 éves korban tanult dalok ismételgetése mellett.

5-6-7 éves korban az előző fejlődési szakaszban jelenlévő tartalom mellett a kétnegyedes dalokban a negyed, a páros nyolcad, negyed szünet és szinkópa mellett a mondókák ritmusigénye szerint tizenhatod is szerepelhet. A dalok hangterjedelme itt sem lépheti túl a négyhatod távolságot.
Ismerkedjenek új térformákkal, sor- és ügyességi játékokkal, esztétikus mozgást igénylő párjátékokkal, bonyolultabb mozgást, szervezést igénylő játékokkal. Csoportosan önállóan, tisztán énekeljenek a megszokott hangmagasságon és tempóban.
Tudjanak motívumokat tisztán visszaadni. Legyenek képesek az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetésére, összekapcsolására, a dal ritmusának hangoztatására belső hallás alapján, dalok és mondókák felismerésére ritmusról. Ismerjenek fel, fejezzenek ki különböző tempókat (normál, annál gyorsabb és lassúbb) énekkel, mozgással.
A zenei formaérzék fejlesztését a motívumok hosszának megéreztetésével (ritmus visszhang, ismétlődő, motívumnyi mozgásformák) valósítjuk meg. A halk és hangos különbségét más fogalompárral összekötve (halk-lassú, gyors-hangos stb.) is fedezzék fel. Ismerjék fel a dallamot kezdő, vagy sajátos belső motívumról, bújtassanak el dallamot először rövid, később hosszabb motívumszakasszal.
Figyeljenek fel a finomabb hangszínekre, különböztessék meg beszéd és énekhangokban, a hangszeren játszott zenében. Próbálkozzanak a mondat értelmének megváltoztatásával a beszédhangszín és hangsúly megváltoztatásával.
Váljék mind gyakoribbá az énekes beszélgetés, kérdés- felelet játék, ezt alkalmazzák játéktevékenységükben, bábozáskor, dramatizáláskor.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Használják rendszeresen, változatosan az ütőhangszereket, használják fel énekük kíséretére. Ismerkedjenek meg a cigányság zenei kultúrájának jellegzetes hangszereivel: kanállal, kupával, a hagyományőrző együttes zenéjével.

Zenei élménynyújtására adódó helyi lehetőségeink: zenés előadások megtekintése, táncház szervezése, hagyományőrző együttes műsorának meghallgatása. Ismeretanyaguk 4-7 új mondókával, 15-18 új énekes játékkal, 3-4 műdallal bővül.

Nyelvi képességek fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei készség fejlesztő játékokkal

A zenei anyanyelv alapozása során a gyermek szoros kapcsolatba kerül az anyanyelv kifejező gyakorlásával. Kezdetben az énekes, mondókás játékok szövegének jelentése csak korlátozottan fontos, mivel akkor a beszédritmus és hanglejtés megéreztetése, átadása az elsődleges. A gyermekdalok sajátosságai a játék mozgásából a beszéd hanglejtéséből és hangsúlyaiból fakadnak. A gyermekdalok éneklésénél fontos az élőbeszédhez igazodó ritmus, a finoman nyújtott és rövidített szótagok kiejtése. Egy zenei hang egy szótagnak felel meg, a negyed szünet a szavak ritmusának megfelelően illeszkedik a motívumokba, a motívum és beszédhangsúly általában egybeesik a természetes beszédben is. Később az életkor előrehaladtával a szöveg jelentősége felerősödik, gazdagítja az anyanyelvi örökséget, az ismeretlen kifejezések, szófordulatok megértését a játékszituáció segíti. A középerős könnyed, lágy éneklés, jó artikulálás, szép szövegkiejtés segíti a beszéd fejlődését.

A mozgás fejlesztése énekes játékokban

A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, majd ez a dal vezérli, irányítja az együtt maradást. A közös játék fejlett egyensúlyérzéket, magabiztosságot, a gyermek saját testének ismeretét, irány- és időérzéket, stb. kíván. Az énekes játékok fejlesztő hatásai között jelentős a gyermek mozgásfejlődésére kifejtett hatása is.

Nagymozgások fejlesztése

A mozgásos játékok közben fejlődik fizikai állóképességük, aktivitásuk. Fontos az érzelmi motiváltság, ezt biztosítja a dal ritmusa, lüktetése, ami önmagában is mozgásra késztet. A dalos játékok alkotóelemeit a nagymozgások (járás, futás, ugrás, csúszás-mászás) alkotják, a dal belső szerkezete, karaktere szerint rendszeresen változik a mozgás tempója, ritmusa, iránya is.

Egyensúlyérzék fejlesztése

A ritmusérzék és az egyensúlyérzék fejlődése szoros kapcsolatban áll egymással. A csecsemő ringatása közben az anya a gyermek egyensúlyérzékével játszik, ezt a

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

kellemes élményt idézik elő a hintáztatók, altatók, höcögtetők. Az egyensúlyérzék fejlődésével párhuzamosan éreznek rá a mozgás ritmusára és ez visszahat, erősíti az egyensúlyérzékelést.(állások lábujjhegyen, egy lábon, bekötött szemmel, egyensúlyozó járások stb.)

Finommotorika fejlesztése

„Finommozgásos feladatot adhatunk az egyenletes lüktetés, a ritmus érzékeltetésére, a különböző hangszerek használatakor. A gyermekek tánc közben megtanulják, hogy az ujjak összeérintésének, egymás megérintésének tempójával, minőségével érzelmeket közvetíthet egymás és a többiek felé.

Testséma fejlesztése

Bármely dalos játék, vagy mondóka mozgásanyagának, játékának elsajátítása közben megnevezésre kerülhetnek a „használandó" testrészek.
A legegyszerűbb höcögtetők közben megérintett, mozgatott testrész megnevezésével a testvázlat, testfogalom alakulását segítjük. A játék folyamán a megfelelő helyzeti mozgások átélése eredményezi a kialakuló belső képet, hatásfokát a tükör használata megsokszorozza.
Az „oldaliság" ismerete főleg a páros játékok, táncok közben fejlődhet (a jobb-bal, kéz-láb megjelölésére itt is használható a gumipánt) A játékos mozdulatok, különböző eszközök használata, a test függőleges zónájának elülső-hátulsó részeinek megismerését segíti.

Percepciófejlesztés

A dalos játékok, a tánc közben egymás mozgásának figyelése, szemmel követése, mások balról-jobbra való mozgásának szemmel való kisérése az olvasásra-írásra való előkészítést segíti.
A tánchoz felálló sor, páros sor, kettős kör hasonlatos lehet egy sormintához, a párok térbeli elrendezése, változatos térformák alakítása, egymáshoz hangolása szintén egyfajta vizuális ritmusélményt hoz létre. A lehető legtöbbféle alak- forma- méret motoros alakítására adódhat lehetőség: párválasztás, kör, kettős kör, csigavonal, különböző formák létrehozásával.
Páros játékokban természetes közvetlen testi érintési ingerek minősége interiorizálódik (arc, kéz, ujj) és válik egyre természetesebbé az egymáshoz kapcsolódó mozgásokban: (egymás hátán kopogtatás, egymás kiválasztása megérintéssel)
A dalos játékok és táncok közben alapvető szerepet játszik a tér mozgásos alakítása (a téri irányok bemozgása, különböző téri helyzetek mozgásos megélése.) Az alapvető téri irányokat dalos játék, tánc közben saját testrészeinek közvetítésével ismerik meg, a jobb-bal kéz-láb irányt adó a mozgások indításában. Előre-hátra jobbra, balra, oldalra, közé, alá stb. bújunk, lépünk, táncolunk. Páros játékban egymással szembefordulunk, egymás elé állunk.

Nevelőmunkát segítők feladatai az óvodapedagógussal együttműködve:

Előkészítik a zenei anyaghoz kapcsolódó eszközöket (hangszerek, dalos játék kellékei). A dalos játékok és tánc során alapvető szerepet játszik a tér mozgásos alakítása, a csoportszoba esetleges átrendezése az óvónő irányításával. Bekapcsolódás a zenei tevékenységekbe.

A tevékenység színterének bemutatása:

A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes, mondókás játékra a csoportszobában, és az udvaron egyaránt, hiszen a nagyobb teret igénylő játékokat nem szoríthatjuk a falak szabta határok közé.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Az éneklésen, mondókázáson, dalos játékon keresztül növeljük a gyermek biztonságérzetét, gazdagítjuk érzelemvilágát, segítjük gátlásaik feloldását, érzelmileg kiegyensúlyozottabbá válását. Dalos játékokkal fejlesztjük a gyermek csoporthoz tartozását, a szerepekhez való alkalmazkodás képességének alakulását. A személyes játék, az egyéni bánásmód alkalmazásával bővítjük a gyermek szókincsét, gyakoroltatjuk a helyes hangképzést.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A zene nyugtatólag hat, figyelemfelkeltő, motiváló szerepe van. A zenei nevelés fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, emlékezetét, harmonikus mozgását, szoros kapcsolatban áll a beszéddel, a gyermek számára különös erővel bír az érzelmi hatása. A mozgáshoz kötött dalokkal a közös játék örömét alapozhatjuk meg. Az énekes-mondókák napi szinten történő alkalmazásával a helyes beszédritmus, a hanglejtés, a ritmusfejlesztés gyakorlására nyílik lehetőségünk. A gyermekek hanggal irányítva sok mindent megértenek, ha nem is beszélnek, felkelthető a beszédkedvük, kommunikációra

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

készthetők, amelyek jelzés értékűek. A gyermeket zörejek, zenei hangok tömege veszi körül, maguk is keltenek zörejeket játékaik során. A hangszerek is fontos szerepet töltenek be az óvodai életben, a gyermekek maguk is megszólaltatják. A zene, a ritmus felold, örömet kelt. Az éneklés, a mozgáshoz hasonlóan legyen mindennapos tevékenység!

VI.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az óvodai vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, amely magában foglalja a látásnevelést, képalakítást, a plasztikai munkákat, az építést, a környezetalakítást és a műalkotásokkal való találkozásokat.
A gyermekeket megismertetjük a különböző anyagokkal, az eszközök használatával az ábrázolás és konstruálás egyszerű munkafogásaival, a rajzolás, mintázás és a kézi munka technikai alapelemeivel és eljárásaival. Valamint megismerkednek a népművészet elemeivel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.
Az örömmel végzett tevékenységnek velejárója az alkotó aktivitás, amely fejleszti a gyermek önállósodását is. Törekednünk kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.
A kisgyermekek képzetei, emlékezete és képzelete alapján spontán vizuális ingerek hatására, és szervezett foglalkozások keretében rajzol, fest, mintáz, ábrázolásaiban sohasem „hibázik” hanem próbálgatva alakítgatja saját formanyelvét.

A tevékenység célja

- a gyermekek élmény- és fantázia világának képi, szabad önkifejezése.
- a gyermekek tér- forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása
- a vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, vizuális gondolkodás pontosabbá, könnyebbé tétele, az intellektuális látásmód kialakulásának megalapozása
- ismerje meg a gyermek a tevékenységekhez használható eszközöket és anyagok tulajdonságait, és a különböző technikákat
- az esztétikus környezet biztosításával alapozza meg a gyermek esztétikum iránti vonzódását
- gondoskodjék arról, hogy a gyerek játékidőben is kedve szerint tevékenykedhessen
- fejlessze képi gondolkodásukat
- adjon lehetőséget műalkotásokkal való találkozásra
- törekedjen a természetes alapanyagú anyagok használatára

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az óvodapedagógusok feladatai

- a gyermekek ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez szükséges feltételek megteremtése, ábrázoló kedv felkeltése
- a 3-6-7 éves kori alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése (kreativitás és finommotorika fejlesztésével egybekötve)
- a tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Dajkák feladatai

- alkotó tevékenységhez megfelelő eszközök előkészítése,
- hely és tér alakítása, a kényelmes, biztonságos munka érdekében
- gyermekek felügyelete a tevékenységek során

A gyermekek ábrázoló és konstruáló képességének fejlődéséhez szükséges feltételek megteremtése, ábrázoló kedv felkeltése:

Gyermekeink alkotótevékenységeihez méretben, minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a célszerűség és az esztétikum vezérli nevelőinket. A tevékenységhez megfelelő hely és tér áll rendelkezésre, ahol a mozgó, játszó gyermekektől védett az alkotók köre.
A munkaasztal kialakításánál figyelembe kell vennünk az alkotásban résztvevő gyermekek számát, hogy kényelmesen, egymás zavarása nélkül dolgozhassanak.
Fontosnak tartjuk a tevékenység során a közvetlen, derűs, oldott légkört, a fegyelmezett, nyugodt, jó munkahangulat kialakítását, amelyben a gyermekeink örömmel végzik a munkát. Az alkotás közben szólhatnak egymáshoz, megbeszélhetik a munkával kapcsolatos élményeiket, észrevételeiket.
Napirendünk alakításánál figyelünk arra, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre ahhoz, hogy az alkotásokat megtervezzék, kivitelezzék, tökéletesítsék.
A mindennapi szabad játék során biztosítjuk a változatos technikákhoz szükséges készleteket, így gyermekeink saját szintjükön, saját elgondolásaik szerint szabadon fejezhetik ki önmagukat. Minél több eszközzel ismerkednek meg, minél több alkalommal gyakorolhatják önkifejezésük ezen módját, annál biztosabban kezelik azokat.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

3-6-7 éves kori alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése (kreativitás és finommotorika fejlesztésével egybekötve)

Az óvodába kerülő **3-4 éves** gyermekek számára lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel, és a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Már kiscsoportban célszerűnek tartjuk, hogy sok technikával a firkakorszak idején találkozzon - először ismerkedés és a próbálkozás szintjén - hiszen így érdekes, változatos, örömteli lesz tevékenysége, gyakorlati fejlődési lehetőségei végtelenek, mivel nem unja meg mindig ugyanazt a lehetőséget (egy új eszköz önmagában is figyelemfelkeltő, nem még egy újfajta tevékenység). Így a gyakorlást lehetővé téve, ha kilép a firkakorszakból, a technika kezelése már nem vonja el a figyelmét, azt egészében az amúgy is nehéz alkotásra fordíthatja. Hiszen ha a technikákat ismeri-tud könnyedén tépni, vagy vágni az ollóval, ragasztó használatát ismeri, még akkor is nehéz lesz létrehoznia azt, amit szeretne, de gyorsabban, szívesebben, elmélyültebben alkothat, a figyelme a vizuális önkifejezésre koncentrálódik. Így fejlődik, ügyesedik kézmozgása is, hiszen e kettő (technikák pontos használata, kézmozgás ügyesedése) alapvető fontosságú mert ezek tökéletesedése nélkül az ábrázoló tevékenység sikertelen, örömtelen lesz.

E kettő nem alapfeltétele az ábrázoló tevékenységnek, hanem magában a tevékenységben, gyakorlás közben alakul, fejlődik, tökéletesedik ugyanúgy, mint a többi készség. A gyermeki tevékenységeket a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendeljük úgy, hogy ezek ne különüljenek el élesen egymástól.

Minden alkalommal megtervezzük az ábrázoló tevékenységek technikáját, eszközeit. (Témát nem, mert ez nem tervezhető még a szándéktalan firka, és a látszólag szándékos forma-firka időszakában.) Lehetőséget adunk arra, hogy élményeiknek, érdeklődéseiknek megfelelően szabadon választhassanak a témákban.

A képalakítást megjelenítjük festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, gyurmába, homokba karcolással, nyomattal. Így nagy feladatunk abban van, hogy a gyermekek képalakító készségét a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendelésével megindítsuk.

Megismertetjük őket a plasztikai alakításban rejlő gazdag lehetőségekkel (nyomkodás, ütögetés, gyurkálás, gömbölyítés, simítás, sodrás, mélyítés, tépegetés, karcolás, stb.), melyben tetszés szerint vehetnek részt minden nap. Ezen munkafolyamat technika gyakorlása elősegíti a finommotoros fejlesztést, mint az írómozgáshoz szükséges differenciált és koordinált izomműködést, a szem- és kéz koordinációjának finomítását.

Tapasztalatot gyűjthetnek az építés során a különböző tárgyak formáiról, alakzatairól, melyről tudni kell beszélni. Az építgetéshez különféle anyagok, tárgyak, kisebb-nagyobb méretben rendelkezésükre állnak, melynek rendezgetése során térbeli tapasztalatokat gyűjtenek, tájékozódnak a dolgok térbeli helyzete alapján, gyakorolják a formák egymáshoz rendelésének egyszerű lehetőségeit, a soralkotást és a ritmusképzést. Téralkotó tevékenységük fejlesztéséhez a belső terekben könnyen mozgatható paravánokat, kuckókat, nagyobb méretű dobozokat, takarókat biztosítunk.

Az évszaknak megfelelően a szabadban közös építgetéseket tervezünk a tapadó hóval, vizes homokkal.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A **4-5 éves** gyermekeknél az alkotó-alakító tevékenységet bővítjük.

A szándékos képalakító tevékenységet az élményeikhez kapcsolódó témákkal és az azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal, eszközökkel gazdagítjuk, fejlesztjük.

Mindig arra törekszünk, hogy ő maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtunk segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli. Ekkor is kivárjuk, mit alakít magától (hiszen ez az ő saját alkotó munkája) és abban segítünk, hogy az általa létrehozott munka részletesebb, minél tökéletesebb legyen és minél több örömet okozzon neki. Ezzel elérjük, hogy máskor is szívesen ül majd le, mert sikerélménye volt, többet gyakorol, és gyorsabban fejlődik. Abban is segítjük, hogy képzeleteit így pontosabban, részletesebben felidézze, amivel az agyi kapcsolatai pontosabbá, szilárdabbá válnak. Továbbá kézügyessége (finommotorikája) is gyorsabban fejlődik, pontosabbá válik a többszöri gyakorlás során.

Témákat kínálunk fel a gyermekeknek, amivel az a célunk, hogy az ábrázoló tevékenységét változatosabbá tegyük és észrevetessük vele, hogy körülötte minden megjeleníthető, ábrázolható.

Témaválasztásnál ösztönözzük őket a személyes élményeiknek, elképzeléseiknek a hozzájuk közel álló személyeknek, természeti jelenségeknek, tárgyaknak közösen átélt eseményeknek képi- plasztikai kifejezésére. A közös játékhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, ünnepekhez szükséges eszközöket, kellékeket, ajándéktárgyakat együttesen készítjük el. Munkájuk során alkalom nyílik a gazdag formák felfedeztetésére, színek, színárnyalatok, színkeverékek, színegyüttesek, nyújtotta élmények gazdagítására.

Lehetőséget adunk ceruza, kréta, filctoll, pálcika, különböző vastagságú ecsetek, festékek használatára a rajzaik finomabb kidolgozásához. Sokféle alakú, méretű, színű és anyagú papírok használatával ismertetjük meg gyermekeinket.

A folyamatos gyűjtések eszközeiből képeket alakíthatunk (termés, textil, fonal, bőr, spárga stb.)

Plasztikai munkájuk során a formák tagolására való képességet alakítjuk ki bennük, a főbb részformák érzékeltetését, megjelenítését, díszítését hangsúlyozzuk.

A kiscsoportban megismert különféle technikák alkalmazására (nyirkálás, tépés, hajtogatás, konstruálás, plasztikus formálás, bemélyítés, kerekítés, szövés, ragasztás, karcolás, batikolás stb.), bővítésére törekszünk. Arányviszonyokkal ismerkednek, részekre osztás (félbe, negyedbe hajtás) agyagdarabolás, tépés stb.

A felület lehet érdes, sima, fényes, matt, kemény, lágy stb. A papír gyűrhető, nyírható, téphető, hajtható s közben alakja és felülete változik.

Tapasztalatokat gyűjthetnek konstruálás, az anyagok formálása során arról, hogy „miből-mit” lehet csinálni.

Az építés során nagy térbeli alakzatokat formálunk a közös mozgásos játékokhoz. A csoportszobában található anyagokból, tárgyakból építhetnek, összerakhatnak térbeli rendezéssel kisebb-nagyobb formacsoportokat, építményeket (várakat, udvarokat, alagutakat, labirintusokat stb.) Ezekhez maguk készítette eszközöket használnak fel (só, liszt, gyurma élelmiszerek a bolthoz, orvosi műszerek stb.)

Egész évben törekedünk tehát a technika és a téma gazdag kínálatára, ami az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítását, a kreativitást fejleszti.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az **5-6-7 éves** gyermekeink alkotó- együttműködési készségét figyelembe véve segítjük a saját élményeiknek, a hozzájuk közel álló cselekményes témáknak, a velük vagy környezetükben történt eseményeknek, meséknek, verseknek, daloknak, történetek elképzelt szereplőinek, jeleneteinek képi-plasztikai kifejezését. Egyre több alkalommal tervezünk a képalakítás során közös kompozíciókat.
Széleskörű technikai megoldások mellett, és eszközlehetőségek használatával fejlesztjük alkotásukat és alkotókedvüket, kreativitásukat (pl. batik, kollázs, viaszkarc, lenyomat makett stb.)
A képalakításnál arra sarkalljuk őket, hogy minél eredetibb megoldásokat használjanak, gazdag szín- és formavilággal éljenek. Ezzel segítjük őket az önkifejezésük gazdagítására. Fontos, hogy ő lássa meg, fedezze fel, és alkossa meg sajátosan a körülötte lévő világot, ne az általunk kigondolt elképzeléseket valósítsa meg. Ha ezt szorgalmazzuk, erre ösztönözzük őket, akkor iskolakezdésre kialakul a legnehezebb, legbonyolultabb képessége, a térben létező világ síkba való átfordítása. Aki erre önmaga képes, az birtokba vette a világot, érti, ismeri azt, kialakult a szilárd alap, amire a többi tudást is biztonsággal ráépíthetjük.
Plasztikai munkánk során emberalakok, állatok, tárgyak mintázása, a legjellemzőbb forma, a legfőbb tagoltság egyéni érzékeltetése kerül előtérbe. Ezeket összerendezzük különböző térbeli kompozícióba, valamint próbálkozunk a kétalakos szobor megformálásával (pl. anya- gyermek, állat- és kicsinye, barátok stb.)
Óvodánk „legidősebbjeivel” ünnepeinkhez különböző díszeket, ajándékokat konstruálunk, szerkesztünk. Ezáltal az ajándékozás örömét élik át.
Alkotásuk elkészítésénél a szerkesztés, barkácsolás eszközeivel, a kézimunka és az ábrázolás technikájának együttes használatával is dolgoznak.
Széleskörű anyagok, technikai megoldások állnak az iskolára készülő gyermekeink rendelkezésére: papírtépés, nyírás, hajtogatás, ragasztás, varrás, mintázás, applikálás, kötözés, fonás, szövés, textil, fa, gyurma, gipsz, kartonok, hullámpapírok, természetes anyagok, fonalak stb. Ösztönözzük őket arra, hogy az ehhez szükséges anyagokat a szüleik segítségével gyűjtsék. Bevonjuk gyermekeinket a környezetalakító, díszítő munkába.
Az építés során biztosítjuk a nagyobb méretű elemeket a térben összeállítható „búvóhelyekhez”. A már meglévő térbeli tapasztalat segíti őket az egyre jobb megoldások kivitelezésében. Módot adunk arra, hogy gyermekeink egyre több alkalommal önállóan készítsenek elő minden anyagot és eszközt a tevékenységhez, és arra, hogy több napon át tartó építés is lehetővé váljon.
Az udvaron a homokban is szorgalmazzuk és biztosítjuk a többi napon át tartó közös munkát, kreatív alkotást. Télen a hóból épített „hókunyhókat” különböző alakú „szobrokat” ki is festhetnek.

Mindhárom korcsoportban tapasztaljuk, hogy az eltérő kultúra, élményvilág a színhasználatban, az élénk, vibráló hatásban és a formai ábrázolásban is kifejezésre jut. A kisebbségi gyermekek mozgásigényének szabadságfoka kifejezésre jut a rajzos feladatokban. Vizuális élményük, tapasztalatuk gazdagítását segíthetjük a kis létszámmal szervezett, rendszeres foglalkozással és az önként vállalt rajzolás, festés, kézimunkával.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenység a mindennapi játékba integrálódik, annak szerves része. Kiscsoportban a manipulálásuk nem más, mint a gyakorló játék egy fajtája, a 4-5 éveseknél a szerepjátékhoz hasonlatos (mert míg a szerepjátékban az ember-ember közötti viszonyokat éli át és képezi le a gyermek, addig ábrázoló tevékenységében a tárgyi világot interiorizálja).

A héten egyszer tudatosan irányított mikro-csoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk (nagy csoportban legalább kettőt). Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre 5-6 gyermek vesz részt ügyelve arra, hogy mindenki sorra kerüljön.
Lehetőséget teremtünk arra, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközök birtokában a képi, plasztikai elképzelését.
Megjelenítik - eltérő szinten - személyiségük kivetített darabját, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia- és élményviláguk mutatkozik meg.
Fejlesztő eljárásunknál szem előtt kell tartanunk, hogy tehetségük, begyakorlottságuk, élményanyaguk, érzelmi és értelmi életük alapján eltérő szinten alkotnak, így minden gyermeket ÖNMAGÁHOZ MÉRTEN fejlesztünk, léptetünk előre.
Tervezünk családokkal közös rajzolást, festést, mintázást, kézimunkát, ami jól szolgálhatja a kapcsolatok gazdagítását és a sajátos kultúra megismerését, amely informál minket, nevelőket a gyermekek tevékenységének irányításában, a feltételek, előzmények megszervezésében (pl. nyílt napon).

Tevékenység színterének bemutatása

Az egész nap folyamán biztosítjuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig rendelkezésére áll mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Minden csoportszobában biztosítsunk egy kis sarkot, vagy szekrényt, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tároljuk. A zavartalan tevékenységekhez megfelelő helyet biztosítunk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- képalkotásban egyéni, kreatív módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket, az őket körülvevő világot a képi kifejezés változatos eszközeivel
- alkotásukra jellemző a részletező formagazdagság, színek egyéni használata kedvelt színek előtérbe helyezésével
- örül alkotásának és a közösen alkotott kompozícióknak
- a megismert technikákat önállóan tudják használni
- plasztikai munkájukra az egyéniség, részletező megoldás jellemző
- téralakításban, építésben bátrak és ötletesek, együttműködésre képesek

- észreveszik a szépet, tudnak gyönyörködni benne és maguk is törekszenek a létrehozásukra
- emberábrázolásuk részletezővé válik (haj, ruha díszei stb.)

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Figyelembe vesszük a gyermekek közötti képességbeli különbségeket. A személyiség fejlődés folyamatát irányító feladatokat megtervezzük, megvalósításukat rugalmasan kezeljük, alkalmazkodunk a spontán gyermeki igényekhez. Elősegítjük, hogy a szülők otthon is adjanak lehetőséget gyermekeik számára a rajzolásra, mintázásra, kézimunkázásra. Bevonjuk a szülőket az anyagok, elsősorban a természetes anyagok gyűjtésébe, az óvodában használatos eszközök készítésébe. Biztosítjuk a gyermek fejlődését serkentő belső motiváltságot. Fontosnak tartjuk, hogy a tolerancia és empátia érvényesüljön. A gyermek és a szülő ízlés formálásában megpróbáljuk az óvoda értékrendszerét közvetíteni, elfogadtatni.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

Az ábrázolás elsődlegesen kifejezési eszköz, érzelmek, gondolatok, ismeretek közvetítője, az ábrázoló tevékenység során a gyermek valamit alkot, létrehoz, amelynek során az örömteli cselekvés, az önálló munka a fontos. Konkrét, megfogható tárgyak megragadására képes, ezáltal a tevékenységre, az alkotásra felnőtt irányítására, segítségére van szükség, fontos gyakorlatban bemutatni az elsajátítandó folyamatot. A mindennapi tapasztalatok segítik a gyermeket abban, hogy a tárgyak tulajdonságai között észrevegye az egyszerű összefüggéseket. Más-más mozdulatokat igényelnek a különböző minőségű, anyagú, súlyú, nagyságú tárgyak megfogása, használatuk során különböző mozdulatokat kell alkalmazniuk. Különböző fejlesztő játékokkal tudjuk ügyesíteni a finommotorikájukat, gyurmázással, festéssel, rajzolással, tépéssel bontakoztatjuk ki alkotó kedvüket. A különböző anyagokkal történő manipuláció során szükséges eljutnunk arra a szintre, hogy képességeikhez mérten örömüket leljék saját alkotásaik létrehozásában.

VI.5 Mozgás, mozgásos játékok

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, az egész óvodáskor időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. A mozgásfejlesztés az aktív nagymozgástól kezdve a finommotoros manipulációig minden mozgást magába foglal.
A torna, a mozgásos játékok az óvodai nevelés folyamatában a gyermek egészséges testi- és mozgásfejlesztése útján szolgálja személyisége fejlődését. A testnevelés

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

fejleszti a gyermek természetes mozgását - járást, - futást, - függést, - egyensúlyozást,- ugrást, dobást; és testi képességeit - ügyességet, - testi erőt, - gyorsaságot, - állóképességet.
A fejlesztés tartalma a következőkből áll: játékok, gimnasztika, járás, ugrás, futás, mászás, csúszás, kúszás, dobás labdagyakorlatok.
Az óvodai élet mindennapján biztosítsunk lehetőséget a tornára, mozgásos játékra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek, a szabad mozgás kielégítésére. Sokat tartózkodunk a szabadban. Óvodánk tágas, füvesített, nagy udvara sok lehetőséget kínál a gyermekek mozgásához. Amennyiben az időjárás engedi, a tornát és a mindennapos mozgásos tevékenységeket spontán, vagy szervezett formában kint tartjuk. A mindennapos testnevelés délelőtt és délután, gyakran a teremben zenére történik. A gyerekek maguk is szívesen mutatnak gyakorlatokat, igénylik, kérik a mozgásos játékokat. Testnevelés foglalkozást hetente egyszer illetve kétszer tartunk. A kisebbeket nem unszoljuk, hagyjuk, hogy maguktól kapcsolódjanak be a tevékenységbe. Játékos, oldott hangulatot biztosítunk.

A mozgásfejlesztés célja:

- Mozgáson keresztül az egész személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- Rendszeres mozgással az egészséges életvitel kialakítása, a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességének növelése.

A mozgásfejlesztés feladatai:

A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi. A testnevelési foglalkozásokon túl jelen van a szabad játékban, a környezeti és esztétikai nevelés, a gondozás és önkiszolgáló tevékenységekben is.

- A gyermekek életkorának megfelelő mozgásformák hangsúlyozottan a szabad játékban és a szervezett tevékenységekben - testnevelés foglalkozás, mindennapi mozgás - beágyazva jelenjenek meg.
- Biztosítani kell a lehetőségét, hogy minden gyermek megtalálja fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb mozgásos tevékenységet, a gyakorlatokat ki-ki képessége szerint végre is hajtsa.
- A különböző gyermeki tevékenységbe természetes módon beépített mozgás segítse: a nagymozgások, szem- kéz- láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztését.
- A mozgásos tevékenységek által fejlődjön értelmi struktúrájuk, szociális képességük, akarati tulajdonságuk.
- A mozgáskultúra fejlesztése mellett a térben és időben való tájékozódás segítése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg:

- Szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben.
- Kötelező testnevelési foglalkozásokon.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az óvodába bekerülő egészséges gyermek mozgáskedve természetes. Fontos feladatunk, hogy ezt a tulajdonságát megőrizzük, ha szükséges felkeltsük és tudatosan építsünk rá.

Ehhez szükséges:

- a megfelelő motiváció
- a mozgásra inspiráló biztonságos környezet
- a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése
- a szükséges és elégséges szabályok megtanítása

A gyermekek napirendjét úgy kell kialakítani, hogy egész nap biztosítsunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységekre a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazodunk.

3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését a csúszó- mászó- bújó játékokkal segítjük.
Eszközei lehetnek: csúszda, létra, a Greifswald tornaszer egy-egy elemének kombinációja, tornaszőnyeg, csoportszoba asztalai stb.

4-5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem- kéz- láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A szem- kéz, szem-láb koordináció fejlesztését szolgálják a különböző célba dobó játékok, a kugli, az ugróiskola, az ugrókötelezés, valamint a manipulációs, barkácsoló tevékenységek.
Az egyensúly fejlesztése a szabad játékban leginkább a belső fülben lévő vesztibuláris központ spontán ingerlésével történik, hintázó, ringató, pörgő mozgások közben. Erre a célra használhatók: a hinták, az ugróasztal, az elefánttalp, térhágcsó, függő tányérhinta, gerenda, csúszda, egyensúlyozó deszka stb.

5-6-7 éves korban a finommotorika fejlesztésére fektetjük a legnagyobb hangsúlyt. A spontán fejlesztésre a játék során számtalan lehetőség kínálkozik: konstruálás, barkácsolás, babaöltöztetés, építés kicsi elemekből, gyöngyfűzés, ábrázolási technikák stb.
Az udvaron is használjunk ki minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra. Vigyük ki a testnevelési foglalkozás eszközeit, engedjük meg, hogy a megfelelő méretű fára felmászhassanak.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Fontos, hogy a nagyobb, aktív mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek tanuljanak meg egymáshoz alkalmazkodni, egymást tiszteletben tartani. Ehhez elengedhetetlen bizonyos szabályok megtanítása, betartása. Szükséges a megfelelő nem túl sok szabályozás - túl sok betartására még nem képes - a gyermekek ehhez igazodva mérik be kompetencia határaikat. Ezért a szabad játéktevékenység során a mozgáshoz teremtsünk kellemes légkört, szervezzünk körültekintően, hogy abban a gyermekek örömmel vegyenek részt, ez nyújtson pozitív élményt számukra, ami késztesse őket újabb cselekvésre. A mozgás természetes módon épüljön be a gyermekek spontán tevékenységeibe, váljék szokásukká, igényükké.

Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésen

A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétikai, torna, játékjellegű fő gyakorlatokból tevődik össze. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk. A játék egy foglalkozáson belül sokszor megjelenik, a feladattól függően, hol mint eszköz, hol mint cél.

A foglalkozás tervezésénél figyelembe kell venni:

- a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét, ehhez igazodva kell eldöntenünk az egyes mozgásformák ismétlésének számát
- a mozgásos anyaghoz természetesen kell igazítanunk a program fejlesztési feladatait
- a különböző nehézségű, differenciált feladatok adásával segítsük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat

A foglalkozások szervezésénél fontos szempont, hogy a gyermekek a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak, lehetőleg együttes foglalkoztatási formában. Amíg lehetőség van rá, a foglalkozásokat a szabadban szervezzük. A kézi szerek használata valamennyi foglalkozáshoz ajánlott, mert jól szolgálják a fejlesztési célkitűzéseket, változatosabbá, érdekesebbé teszik a foglalkozásokat.

A rendszeresen szervezett testnevelési foglalkozásokon a mozgásfejlesztés mellett a következő feladatok beépítése szükséges:

- a testséma fejlesztés valamennyi feladata
- az észlelés területéről: alaklátás, formaállandóság: formaalakítás mozgással, különböző alakzatok végigmozgása, körbemozgása
- kinesztetikus mozgásészlelés: behunyt szemmel bizonyos mozgások végzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése
- térészlelés: alapvető térirányok megismerése saját testének közvetítésével.
- verbális fejlesztés területén a testrészek, helyzetek, mozgások, térirányok pontos és gyakori megnevezése

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A gyermekek fejlődését csak akkor segítjük, ha a megfelelő időben a megfelelő tevékenységet végeztetjük velük.

A 3-4 éves gyermekek testnevelési anyaga a természetes mozgásokat tartalmazza.

Óvodapedagógusok feladatai:

- *A nagymozgások fejlesztés* - mivel erre a korosztályra a nagy, lendületes, nem kellően koordinált mozgásforma a jellemző. E mozgások mozdulatait kell egyre jobban irányítanunk, precízebben összerendeznünk. Járásfeladatokból kezdetben ritkán, majd ha megkedvelték fokozatosan a foglalkozás nyitó- vagy záró akkordjaként alkalmazzuk. Csúszás, kúszás, mászás nem terheli a gyermek gerincét, erősíti a törzsizomzatot, segíti a helyes testtartás kialakulását. A járás-futás sávokban, vagy emelt felületen az egyensúlyérzéket fejleszti. A rövid ideig tartó függések a kar, kézfej erejének növelésén túl egy újabb testhelyzet megtanulását jelenti, a test függőleges zónájának behatárolásához is támpontot ad.
- *A testséma fejlesztés* a testnevelés foglalkozásokon, a legtermészetesebb módon valósulhat meg
- a testrészek ismeretét célzó gyakorlatokkal, pl. „járjatok a sarkatokon!”
- tárgyakhoz viszonyított testhelyzetek gyakorlásával pl. „álljatok a pad mögé!”
- a test személyi zónájának alakításával, pl.”emeljétek a babzsákot a fejetek fölé!”

Az észlelés a nagymozgások végrehajtása közben spontán módon fejlődik.

4-5 éves korban a nagymozgások kibővülnek az ugrásokkal, gurulóátfordulással, de fontosságukból nem veszíthetnek.

Kiemelt feladat:

- *A tér mozgásos megismerése* - különböző irányokban végezzenek mozgásokat és különböző formákat mozogjanak be. Különböző jelre más-más eszközre kell fölmászni, megérinteni, alábújni. Szökdelés padok körül, fák között hullámvonalban.
- *Az egyensúlyérzék fejlesztése* pl. különböző mozgások végzése emelt felületen, forgások, fordulatok, testhelyzetváltozások, futás közbeni megállások.
- *Szem- kéz, szem-láb koordináció fejlesztése* pl. babzsák feldobása, elkapása, célba dobás, egyensúlyozó járás létra fokai között, célba ugrás.
- *Testséma fejlesztéskor* a testrészek részletes megismerését célozzuk meg, a különböző testrészek mozgatásával azok funkciói is rögződnek. Kiemelt helyet kap a lateralitás. A csuklójukon lévő jelhez igazodva a „jobb-bal” kifejezéseket is használjuk, így azonosítjuk testük azonos oldalait.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az észlelés fejlesztése ennél a korcsoportnál is jelen van, de még mindig nem kiemelt feladatként jelentkezik.

5-6-7 éveseknél az egyre finomabb, apró mozdulatok végzése segítse a nagymozgások tökéletesedését, koordinálását. Futás közben a gyorsaság érdekében tudják leredukálni a fölösleges mozdulatokat. Ugrásnál alakuljon ki a megfelelő kar- és lábmunka. Elrugaszkodásnál, talajfogásnál dolgozik a comb, lábszár, lábfej izomzata is.

Kiemelt feladat:

- *Szem- kéz koordináció fejlesztése*. A kar apró izommunkáját tudja összehangolni a látottakkal, pl. különböző dobások célba, labdagyakorlatok, függésekből átfogások, eszközök mozgatása sávokban, vonalon.
- *Finommotorika fejlesztése* - új feladatként jelentkezik. A finommotoros koordináció az írás tanulásának elengedhetetlen feltétele. Természetes módon a foglalkozásokon használt szerek különböző fogásával, kisebb testrészekkel végzett mozgással fejleszthető. Erre a célra a különböző méretű labdák, botok, szalagok alkalmazhatók.
- *Az észlelés fejlesztése* ebben az életszakaszban a legcélzottabb. Az alaklátás és formaállandóság fejlesztésére minél több gyakorlatot szükséges tervezni. Pl. különböző alakzatok bemozgása jelölt vonalakon. Labdagurítás a test körül jobb és bal kézzel, csukott szemmel is. Körforma kialakítása szalaglengetéssel test előtt, test mellett, csukott szemmel is
- *A keresztcsatornák fejlesztése.* A bemutatott gyakorlatokat látják, a tevékenység pontos megnevezését hallják, a látott, hallott feladatokat elvégzik.

A mindennapi frissítő torna

A mindennapi frissítő torna az óvodai mozgás szerves része. Minden korcsoportban naponta legalább egyszer, 10-15 perces időtartammal szervezzük. E tevékenység napirendbe illesztését mindenki maga dönti el. Ha lehetőség van rá a szabadban, jó levegőn tartsuk. Anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal. A játékokat céltudatosan a kötelező foglalkozásokhoz és korosztály számára legmegfelelőbb fejlesztési feladatokhoz igazodva válasszuk ki. A rendszeresen és megfelelően szervezett mozgás váljék mindennapi igényükké, majd szokásukká.

A mozgásfejlesztésben meghatározó:

- A spontán érzelmi motivációkra építsünk, vegyük figyelembe az egyéni fejlettséget.
- A foglalkozásokon a gyerekek jó hangulatban, jó közérzettel vegyenek részt, ne hajtsuk túl a versengést.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Biztosítsuk a gyermekek megfelelő terhelését az aktivitási szintek változtatásával.
- Az ily módon kiváltott aktivitás hívja elő és erősíti a szellemi aktivitást is.

A nevelőmunkát segítők feladatai az óvodapedagógussal együttműködve:

- a terem megfelelő szellőzetésének biztosítása
- mozgásfejlesztő eszközök előkészítése a tevékenységhez
- segítségnyújtás a mozgás előtti – utáni vetkőzésben, öltözésben
- mozgás tevékenység során balesetvédelmi felügyelet és segítségnyújtás

A különböző szervezeti formák megteremtése - a tevékenység színterei

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni csoportszobai és udvari játék és séta során biztosítjuk. Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakul.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek egyéni képességei különbözőek, fejlettségi szintjük nem azonos. Alkalmazkodunk a gyermekhez, és hagyjuk, hogy a gyakorlatokat saját képességeik szintjén hajtsák végre. A hibák javításában tapintatosan járunk el. A bátortalanabb, ügyetlenebb gyermeket segítjük, vigyázunk arra, hogy társaik előtt ne kerüljenek kedvezőtlen helyzetbe. A családdal együttműködve arra törekszünk, hogy otthon is legyen lehetősége a gyermeknek minél több mozgásra, szabadban való tartózkodásra. Megalapozzuk a gyermekben azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és fontos. A rendszeresen végzett mozgás a gyermek szokásává válik, ami hatással van a testi, lelki, szociális egészségére is.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A mozgás a gyermek természetes reakciója, természetes aktivitása. A mozgás fejleszti a gyermekek motoros képességeit, kedvező hatással van az idegrendszerre, fejlődnek az értelmi, szociális képességek. A mozgás örömforrás, biztosítja a gyermek motiváltságát. Az értelmi sérült gyermek mozgása eltérő fejlődést mutat az ép társaikhoz viszonyítva. Mozgásukra jellemző az ügyetlen, kevésbé harmonikus, bizonytalan mozgás, járás. Nagymozgásaik összerendezetlenek, finommozgásaik fejletlenek, kialakulatlanok. A rendszeres mozgásos foglalkozások fejlesztik a gyermek testi képességeit, ügyességét, állóképességét, fontos szerepet tölt be az egészség megóvásában.

VI.6 A külső világ tevékeny megismerése (környezet megismerésére való nevelés)

„A gyermek személyiségének, specifikusan emberi tulajdonságainak fejlődésében a környezet nem egyszerűen a fejlődés feltételéül szolgáló miliő, hanem a fejlődés forrása."
(D.B. Elkonyin)

Óvodánkban a nevelési-oktatási feladatok a környezet sokoldalú megismerését segítik elő, a környezet megismerésére nevelés témája adja és kínálja a többi foglalkozási ág témáját is. Ezzel elősegítjük a nevelés integrált folyamatként történő kezelését, megelőzve annak mozaikos széthullását a különböző foglalkozásokra. Így segítséget nyújtunk gyermekeinknek a feléjük áradó észlelések, tapasztalatok, ismeretek közötti összefüggések meglátására és megértésére.
Környezeti nevelésünk célja sokrétű. A környezettel való ismerkedés a kisgyermek születését követő, a fejlődését alapvetően befolyásoló, az életkor növekedésével egyre táguló, és az ismeretszerzésben egyre mélyülő folyamat.
Óvodai nevelésünk programját, a környezetével kapcsolatos gazdag tevékenység-rendszerbe ágyazza, figyelembe véve a tapasztalatszerzés megannyi természetes élethelyzetének tudatos, tervszerű megszervezését.
A környezet megismerésére nevelés elősegíti, hogy a gyermek az őt körülvevő szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szerezzen, amely az életkorának megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a család és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét. A környezete megismerése során matematikai tapasztalatokat,

ismereteket is szerez, és azokat a tevékenységeiben, játékában felhasználja, átéli, folyamatosan gyakorolja, és alkalmazza.
E nevelési terület tartalma tehát minden, a gyermek környezetéből származó élményre, ismeretre kiterjed. Környezeti nevelésünk magába foglalja a természeti, társadalmi és matematikai tapasztalatszerzést.

A tevékenység célja

- A gyermekek minél több tapasztalatot (érzékszervi és mozgásos tapasztalatot) szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről életkoruknak megfelelő szinten.
- Teljes biztonsággal tájékozódjanak és igazodjanak el környezetükben, az őket körülvevő (szűk és tág) térben.
- A környezettudatos viselkedés megalapozása már kisgyermekkorban megkezdődhet a környezethez való pozitív viszonyulással, élő-és élettelen természet megszerettetésével.
- A szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, a helyi népszokások felelevenítése. Multikulturális nevelésen alapuló integráció.

Feladatok

- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Közvetlen érzékszervi és mozgásos tapasztalat, ismeretszerzés során kommunikációs készségük fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- népi kultúrából átvett tevékenységek, népi szokásokkal megismerkedés
- helyi, szűkebb természeti-társadalmi környezetre alapozó ismeretbővítés

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A tartalmak – témák válogatását a lakóhely, lakókörnyezet sajátosságaihoz igazítjuk, hogy gyermekeink az őket közvetlenül körülvevő világot érzékeljék elsősorban. Megismerik, megszeretik és kíváncsiságukat, megismerési vágyukat felkelti.
Témaválasztásnál előnybe részesítjük azokat az eljárásokat, amelyek messzemenően igazodnak az életkori sajátosságaikhoz, vagyis a mozgásos játékokat és az érzékszervi megtapasztalásokat.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Ezen kívül a spontán játékhoz kapcsolódva, az önkiszolgáló tevékenységbe építve, beszélgetés során, séta, kirándulás, udvari tevékenység, stb. közben is kihasználjuk a lehetőséget a környezet széles körű megismerésére.

3-4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszeretése után megismerkednek az óvoda közvetlen környezetével, a velük foglalkozó felnőttekkel. Szimulációs játékok segítségével a családról meglévő ismeretüket eljátsszák, ez rávezeti őket arra, hogy tagjai összetartoznak.

A testtudat (testkép, testfogalom) fejlesztése hangsúlyos területet kap a környezet megismerésére nevelésben. Ehhez minden csoportszobában biztosítottunk egy egész alakot visszaadó tükröt, ami a fejlesztés fontos és hasznos kelléke, sokféle játéklehetőséget hordoz magába. Segítségével képet alakítanak ki gyermekeink önmagukról, testükről, ezáltal fejlődik én-tudatuk. Ismerkedve a testükkel megmutatják magukon és másokon a főbb testrészeket (kéz, láb, fej, szem, fül orr, száj) ezzel funkcióját, ápolását gyakorolják. (Jó játékkínálatot ad Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában című könyve.)

Közvetlen megfigyelések, séták, kirándulások során gyűjtenek tapasztalat útján ismeretet a gyalogos közlekedés szabályairól, az utcán közlekedő járművekről, melyeket meg is neveznek.

Az évszakok és az azokhoz kapcsolódó ünnepek lényeges, jellemzőiről a valódi környezetből szerezzük be az információkat.

Gyűjteséket rendezünk a természet évszakonként található kincseiből. Az évszakokra jellemző növényeket (virág, zöldség, gyümölcs) természetes környezetükben vizsgáljuk, gyűjtjük, kóstoljuk és étkezésünkhöz különféle ételeket készítünk (saláta, befőtt, sütemény, stb.)

Az otthonukban élő állatokat is a helyszínen figyeljük meg, így hű képet kapunk életmódjukról.

A környezet megismerése mindig tapasztalati úton a valóság és a gyermeki látásmód komplexitásának megfelelően történik. A környezetben irányított megfigyeléssel, gyakorlati feladatok megoldása közben szereznek benyomásokat. Alapszíneket is játékosan ismertetjük meg.

4-5 éves gyermekek tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetének megismerésével bővítjük. A megfigyeléseket és gyűjtő munkákat gazdagítjuk, differenciáljuk.

A családdal való ismerkedés során különböző családokhoz látogatunk el, képeket nézegetünk, melynek alapján a család tagjait, a közöttük lévő viszonyt, az otthonukat be tudják mutatni.

A testtudat (testkép) kialakításánál a saját testről szerzett intellektuális tudásnál, testfogalomnál bővítjük a testrészek megismerését. A főbb testrészek ismeretét kiegészítjük a részletekkel. Itt célszerűnek tartjuk a testképbe még be nem épült testrészeket többféle módon érzékeltetni, mert így a létrejött asszociációs kapcsolatok segítségével könnyebben jegyzi meg az adott testrészt (derékon öv, csuklón szalag stb.) Fontos szempont, hogy egy alkalommal csak egy új testrészt ismertetünk meg, amit mindig mozgásba, tevékenységbe ágyazva tapasztaltatunk.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az évszakokról- és kapcsolódó ünnepeinkről - azok jelenségeiről egyre részletesebb ismeretet gyűjtünk, kísérleteket végzünk, az időjárás változásait az emberre és a környezetre vetítve láttatjuk meg. - Alapja a tapasztalatgyűjtés. - Ősz, sok eső, köd, szél, kopasz fa, levélhullás. Tél: időjárás, természet, hó zúzmara, hideg hatása. Tavasz: felmelegedés és a természet változása, veteményezés, fák- bokrok rügyezése, növények zöldellése, állatvilág „ébredése" kerti munkák. Nyár: időjárás és a növények, állatok, emberek életének összefüggései.

Sok termést gyűjtünk, amit játék során hasznosítunk, rügyeztetünk, és magvakat csíráztatunk, hajtatunk.

Ellátogatunk az óvodánk közvetlen környezetében lévő orvosi rendelőbe, üzletekbe, intézményekbe. Ezáltal az őket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből megismerik mindazt, ami megérthető és hasznosítható a gyermek számára. Séták alkalmával gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait és ismerkedünk a személy- és teherszállító járművekkel.

A háziállatokon kívül ismerkedünk madarakkal, bogarakkal, vadon élő állatokkal. Ez képezheti majd alapját a később kialakuló természetszeretetnek. Az ismerkedés a környezettel megannyi ismeretet, feladatot jelent a kisgyermekeknek, ezért minden tapasztalási, tanulási lehetőséget kihasználunk, megragadunk, amit környezetünk felkínál.

Alapszíneket játékos feladatokkal ismertetjük meg, a kevert színek közül is válogatunk néhányat (lila, barna, rózsaszín).

5-6-7 éves gyermekek ismereteit, tapasztalatait környezetük tágabb megismerésére irányítva bővítjük.

Megismertetjük őket a felnőttek munkájával többféle munkahely meglátogatásával, ahol szüleik is dolgoznak. A lakóhely, család bemutatásán túl segítjük tájékozódásukat a családi relációkban, kinek- mi a feladata, ki- mit segít otthon.

A testtudat, ezen belül a testkép és testfogalom ismereteit újabb részletekkel a bővítjük, és a testséma fejlesztést minél sokoldalúbb mozgásmintákkal kísérjük. Ezáltal közelebb hozzuk, és érthetővé tesszük az őket körülvevő világ térérzékelését, aminek viszonyait saját testünkhöz mérten értelmezünk.

Erre több olyan játékos fejlesztőgyakorlatot tervezünk, ami mindhárom részre együtt fejti ki ismeretnyújtó hatását. A testfogalom fejlesztésénél a mozgásminták, mozgáslehetőségek gyakorlására nagy hangsúlyt helyezünk, így a gyermekek számára elvont és nehezen érthető szavak tartalmat és érzelmi töltést nyernek. Minden mozdulatot beszéddel, ritmikus szólamokkal kísérünk, amivel a mozgásritmus összerendezését elősegítjük.

Óvodánkban mivel jelen vannak különböző beszédfogyatékosságú (alig beszélő, beszédhibás) gyermekek, így a mozgásminta beszéddel kísért játéka kommunikációs csatornát jelent, így fontos ennek erősítése, gyakorlása.

Az évszakokról - és kapcsolódó ünnepeikről - szerzett ismereteiket a környezetvédelem egészíti ki: víz, levegő, földszennyezés, állatok, növények fejlődésének feltételei stb.

A növény és állatgondozás is széles körű ismeretek nyújtását kínálja: pl. növényeket szaporítunk, ültetünk, palántát nevelünk, gyógynövényekkel, mezei

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

virágokkal, vadon termő ismertebb növényekkel ismerkedünk, gyűjteséket szervezünk, szárítjuk, préseljük, majd felhasználjuk.
Kísérletezünk a növényekkel, állatokkal, vízzel, levegővel és a talajjal (földi giliszta farm, katicabogár altatás stb.)
Egy a természet kincseit őrző sarokba osztályozzuk az összegyűjtötteket, és amit lehet, a gyermekek játékukban hasznosítanak.

Községünkön kívül évente egyszer ismeretszerző autóbusz kirándulást szervezünk (tágabb világ megismerése). Közlekedési ismeretük bővül, csoportosításokat végzünk, rendezzük, rendszerezzük az eddig összegyűjtött információkat.

Az évszakok, napszakok változásai, az ünnepek, megemlékezések, helyi hagyományok, néphagyományok szokásai a gyermekek térbeli és időbeli eligazodását segítik. Tudjuk, hogy a legnehezebben megközelíthető fogalom a kicsik számára az idő, hiszen ezt konkrét dolgokhoz nem tudja kötni. Nem érzékeli még a nap különböző szakaszait. Az egyes idői tényezőkhöz ezért mindig konkrét élményt (cselekvést) kapcsolunk, sok konkrét tapasztalatot gyűjtünk. Elősegítjük a tájékozódásukat a rugalmas napirend betartásával.
A hét és a hónapok napjainak megismerését segítik a versek, mondókák.
Iskolába, könyvtárba látogatások során ismerkedünk meg a leendő, új környezetükkel, hogy szorongásmentesen, félelem nélkül léphessenek, kezdhessenek meg egy új szakaszt az életükben.

Közvetlen érzékszervi és mozgásos tapasztalat, ismeretszerzés során kommunikációs készségük fejlesztése

A környező világ megismerése hozzájárul a kommunikáció elsajátításához, lehetőséget ad a gyermek - óvónő közötti beszélgetésre. A látott, tapasztalt világ sok kérdést vet fel a gyermekekben. Itt fontos, hogy minden gyermeknek kielégítő választ, érthető magyarázatot adjunk a valóság hű megismeréséhez.

Gyermekeinknek meg kell tanulni egymást kivárni (önfegyelem, szocializáció, tolerancia fejlesztés).
A beszélgetések segítik a gyermek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését.
A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékaik kifejezését. Lehetőségük nyílik a kommunikatív helyzetben, hogy kihasználják, gyarapítsák szókincsüket, mondatalkotó készségüket, érzelmeiket metakommunikatív elemekkel kísérhetik, színezhetik és a hangsúlyozást, a halk-hangos beszédet gyakorolhatják.
Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a gyermekeink között erősödjön a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Lehetőséget adunk arra, hogy értelmesen, összefüggően fejezzék ki gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket. Hiszen tudjuk, hogy csak kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Óvodánkba kerülő gyermekeink családi háttere, szocializációja eltérő, ami a kommunikációs képességeik sokféleségében mérhető. A legerősebb szocializációs tényező pedig éppen a szülői modell, ami meghatározza a gyerek későbbi beszédét. Fontos feladatunk a differenciált fejlesztés, mivel a cigány családoknál a kommunikáció sajátos (utánzásra, modellkövetésre, kevés verbalizmusra épül).

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása - tevékenység színterei:

Tapasztalatgyűjtést csak természetes környezetben szervezünk, alapnak tekintjük, hogy tervezetten olyan témakörökkel foglalkozunk, melyek a helyszínen, természetes környezetben feldolgozhatók, meg is mutathatók a gyermekeknek. Tehát a környezet megismerése így tapasztalati úton a valóság és a gyermeki látásmód komplexitásának megfelelően történik.

A heti tervben szereplő nevelési-oktatási feladatok mindig a környezet sokoldalú megismerésére épülnek. A környezet megismerésére nevelés témája adja és kínálja a többi terület témáját is.

Témakínálathoz jól használható a munkaközösségünk által kidolgozott gyűjtemény a környezet megismerésére nevelés köréből, melyet mellékelünk a helyi nevelési programunkhoz. Megjelennek benne az ünnepeink, melyeket hagyományként tisztelünk. Mindegyik csoportban az előkészületek, díszítések, irodalmi, zenei művek elsajátítása, sütés-főzés az élményszerűség „eszköze”. Elősegíti a szocializálódást és mintát ad az otthoni megünneplésre.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében

Spontán és irányított beszélgetéssel kívánjuk megvalósítani a környezet megismerésének komplex- integrált tevékenységsoraiban a verbális fejlesztést.
A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása a célunk.

Óvodapedagógusok feladatai

A természet szeretetére, tisztaságának védelmére, megóvására, tevékeny természetvédelemre nevelés. Ezen belül:

- lehetőségek felkutatása és biztosítása a környezet felfedezésére, rácsodálkozásra, a természeti és épített környezet védelmére,
- természetes élethelyzetekben az állatok, növények, természeti elemek megfigyeltetése, a helyes viselkedés szabályainak megismertetése,

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- folyamatos növényápolás- és gondozással, kisállatok tartásával összefüggő tevékenységek megismerése, felelős magatartás megalapozása,
- természeti-világnapokhoz kapcsolódással az elkötelezettség megalapozása,
- játékos tevékenységeken keresztül pozitív érzelmi viszonyulás alakítása az élő- és élettelen környezettel,
- cselekedtető, gondolkodtató problémahelyzetek teremtésével –megoldási lehetőségek kutatásával tanulják meg a környezetet cselekvő módon védeni, átalakítani,
- tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését,
- biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A nevelőmunkát segítők feladatai az óvodapedagógussal együttműködve

- a tevékenységhez szükséges megfelelő eszközök előkészítése,
- a gyűjtőmunkák során a gyermekek által behozott „kincsek” rendezése,
- a tevékenység során keletkezett esetleges hulladék eltakarítása, csoportszoba tisztán tartása, visszarendezése,
- gyermekek felügyelete balesetvédelmi szempontból (pl.: olló-, tű, barkácseszközök használata),
- séta, kirándulás alkalmával segítségnyújtás.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Képessé válnak arra, hogy a felnőtt-óvónő kérdéseit megértsék, kövessék.
- Egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként tévedéseiket javítják.
- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert probléma megoldására.
- Képessé válnak jól ismert tulajdonságok szerinti válogatásra, sorba rendezés kiegészítésére (esetenként saját szempont alapján is).
- Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb, rövidebb stb.).
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan össze tudják mérni különféle szín, nagyság, elrendezés esetében.
- Többet - kevesebbet- ugyanannyit előállítanak, megszámlálni 10-ig tudnak.
- Képesek azonosításra a különféle helyzetben lévő, de egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Formaészlelésük és másolásuk sikeres.

- Válogatásra képesek különféle geometriai tulajdonságú alakzatokat (térben és síkban).
- Tükörképalkotásuk 2-4 elemmel sikeres (esetenként tükör használata mellett).
- A térben való tájékozódásnál elérhető a jobbra-balra irányok megértése, követése, síkba való leképezése.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Elsődlegesnek tartjuk, hogy a gyermekek élményszerűen tapasztaljanak kirándulások, séták, kísérletek, mérések, összehasonlítások, cselekvő játékok során. A tapasztalatszerzés lehetőségeit főként természetes környezetben valósítjuk meg: erdők, kertes házak, udvar, patak, rét, mező, Tisza – tó. Erre óvodánk adottságai és környezete lehetőséget adnak. A szokások kialakításába, a környezet megóvásába a szülőket is fokozatosan bevonjuk. A természeti, társadalmi témák sokoldalú megközelítésénél figyelembe vesszük a gyermek képességét, eltérő fejlődési ütemét. Nagy gondot fordítunk a gyermekek már meglévő tapasztalatainak felhasználására, azok rendszerezésére, ezeken keresztül eljuttatva őket a bonyolultabb összefüggések, következtetések felismeréséhez. Lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermek korának és fejlettségének megfelelő matematikai ismereteket szerezzen, fejlődjön problémamegoldó gondolkodásuk, mely révén a mindennapokban is könnyebben eligazodnak. A tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatában a gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntes figyelmére építünk.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

Törekszünk saját személyéből kiindulva a természetes kíváncsiságát felkelteni, ezért a környezetével való kapcsolat felvételére és megismerésére mindig felnőtt segítségére van szüksége, általa valósul meg a közvetlen környezetében történő tájékozódás. A környezetet pontosan, valóságszerűen megismerni csak konkrét tárgyakkal, cselekvésbe ágyazottan képesek. A megismerés minden mozzanatát a közvetlen környezetből kell indítani és a gyermek meglévő ismereteire, tapasztalataira kell alapoznunk. Elemi szintről kezdjük az ismeretek átadását, egyszerű feladatokkal, amelyeket a gyermek már biztosan meg tud oldani, apró lépésekre bontjuk a témákat. A természeti és társadalmi környezet megismerése során szükséges, hogy minél több tapasztalatot szerezzenek a képességeikhez mérten, amelyhez a különböző érzékszerveket, mozgást, játékot fontos beépítenünk. Mindezen ismeretek megszerzéséhez ki kell alakítanunk a megértő, befogadó környezetet, biztosítanunk kell a játékos feldolgozás lehetőségét.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

VI.6.1 Tanulási tartalmak a külső világ tevékeny megismerésében

Lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.
A környezetünk megismerése, birtokbavétele közben matematikai tapasztalatok birtokába jutnak, hiszen a mindennapi életben állandóan találkoznak matematikai fogalmakkal és így szinte természetes módon ismerkednek meg velük.
Szoros a kapcsolat a matematikai nevelés és a nevelés többi területe között. Ebben kiemelkedik a környezet megismerésére nevelés, amely kettő együtt segíti a gyerek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozását, az értelmi és érzelmi fejlődését.

A tevékenység célja

A minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva. Fogalmi gondolkodás kialakítása.

Feladatai

- Az óvodáskorban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosításával, a gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok- okozati összefüggések felismerése, megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A spontán matematikai megismerés színtere a játék, hiszen itt sok tapasztalatot szerez a gyermek. Feladatunk, hogy a játékból adódó helyzeteket kihasználjuk. Játékos formában állandó tevékenykedéshez, manipulációhoz kapcsoltan hozzuk létre a később kialakuló elvont számfogalmaknak a konkrét szemlélet, a cselekvés szintjén szükséges alapját, bázisát.
A matematikai nevelés tevékenységei az óvodáskor közepe táján, 4 éves korban kezdődnek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy előtte nincsenek ilyen jellegű feladataink. Már a gyermekek óvodába kerülésének kezdetén megismerjük aktivitását, érdeklődését, beszédét, felmérjük képességeit, és igyekszünk azokat legjobb tudásunk szerint egyénre szabottan fejleszteni.

3-4 éves korban is adunk a gyerekeknek matematikai ismereteket, de teljesen indirekt módon, játékaikba, mindennapi tevékenységeikbe ágyazva. Használjuk előttük a matematikai fogalmakat, gyakran találkoznak velük a mindennapi életben, így szinte önmaguktól, mindenféle kényszer nélkül ismerkednek meg velük. Először passzív szókincsükké válik, később azonban egy része beépül beszédükbe is.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Ebben az időszakban az a feladatunk, hogy figyeljük a gyerekeket és megismerve képességüket, érdeklődésüket előkészítsük és megtervezzük a későbbi évek fejlesztő munkáját.

4 éves kortól kezdődik a tényleges matematikai nevelés a tervezett tevékenységekben. Ez azonban napjainkban már nem azt jelenti, hogy gyermekeinket leültetve, frontális formában beléjük sulykoljuk az ismereteket, hanem játszva, ***rengeteg cselekvéssel, minden érzékszervüket megmozgatva*** juttatjuk őket matematikai ismeretekhez, tapasztalatokhoz.

Gyermekeink a környezetükben található tárgyak, játékok megfigyelése, összehasonlítása, sorba rendezése segítségével gyakorolják a következő relációkat.

A környezetünkben található tárgyak térbeli kiterjedései:

- kisebb, nagyobb, ugyanakkora,
- hosszabb, rövidebb, ugyanolyan hosszú,
- magas, alacsony, ugyanolyan magas,
- legkisebb, nagyobb, még nagyobb, legnagyobb,
- kisebb, még kisebb, legkisebb,
- keskeny, keskenyebb, még keskenyebb, legkeskenyebb,
- széles, szélesebb, még szélesebb, legszélesebb,
- könnyebb, nehezebb fokozati hasonlóan.

A helyzetre utaló kapcsolatot kifejező névutók:

- jobbra, balra, előtt, elől, elé,
- mögött, mögül, mögé,
- alatt, felett, alatta, felette

Tárgyak sorba rendezése, új tárgyak helyének megkeresése a sorrendben.
A környezetünkben megfigyelhető mennyiségi összefüggések: több, kevesebb, ugyanannyi.
Lényeges tevékenység a halmazok létrehozása, a halmazokkal végzett műveletek.
Tevékenységek tükörrel, tükörképjátékok.
Matematikai szabályjátékokkal, egyszerű szabályok alkalmazásával ismételgetjük a tevékenységben az azonos típusú feladatatok megoldását.

Arra törekszünk, hogy minél több érdekes problémahelyzetet hozzunk létre, ezzel aktivizáljuk a gyerekeket a logikus gondolkodásra. Ha az általunk felvetett probléma érdekli őket, belső késztetés hatására igyekeznek megoldást találni. Fontos, hogy hagyjuk őket saját logikájuk szerint gondolkodni, és ha a kínálkozó lehetőségek közül nem fedezi fel mindegyiket, próbáljuk rávezetni, több oldalról megközelíteni, de

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

semmiképpen nem oldhatjuk meg helyette a feladatot. Hanem ébren tartjuk érdeklődését addig, amíg rá nem jön minden variációs lehetőségre.
Így fejleszthetjük gondolkodását, problémafelismerő és megoldó készségüket. A funkcióöröm és a megerősítés hatására sikerélményhez jutnak a cselekvésben és a gondolkodásban, ami újabb matematikai problémák megoldására sarkallhatja őket.
A tevékenységhez szükséges eszközök nagy részét a gyerekek maguk is elkészíthetik, és ezek a saját maguk „fabrikálta" eszközök még érdekesebbek, kedvesebbek is lesznek számukra.
A matematikai tartalmú tevékenységekben nagyon lényeges, hogy pontosan fogalmazzuk meg gondolatainkat (kérdéseinket). Ha még a gyerekek kissé pontatlanul fogalmaznak, azt jól elismételve segítjük a helyes kifejezés elsajátítását.
Lényeges a példamutató, szép óvónői beszéd, hiszen ez a terület is rengeteg lehetőséget nyújt a gyerekek verbális fejlesztésére.
A tevékenységek keretén belül mindig megnevezzük a használt tárgyakat, eszközöket, anyagokat és az ezekkel való cselekvéseket.
Ha a feladat mozgásos, akkor feltétlenül megemlítjük a különböző testrészeket és a velük végzett mozgásokat, cselekvéseket.
Kiemelt szerepe van a matematikában a térbeli viszonyoknak, ezek közül is a leglényegesebbek az irányok és a helyzetek. Szinte minden foglalkozásunkon szó esik róluk, feladatokat végzünk, amelyekhez szükség van a megnevezésükre.
A másik lényeges dolog a verbális fejlesztés szempontjából az osztályozás. Főként a halmazokkal végzett feladatokban van szerepe, de máshol is gyakran előfordul.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Lehetőséget adunk arra, hogy a hét bármely napján - több napon keresztül is - átélhessék a felfedezés örömét olyan matematikai játékokon keresztül, amely során tervszerű képességfejlesztés történik.
(Segítségünkre van ebben Villányi Györgyné: Játék a matematika? - Matematikai játékok gyűjteménye óvodapedagógusoknak -, Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában című könyve).
A gyermekek egyéni fejlettségi szintjének figyelembevételével tervezzük tevékenységeinket, a cselekvés útján kivitelezhető érzékelést, észlelést, gondolkodást fejlesztő játékainkat.

Az óvodapedagógus anyanyelvi nevelés feladatai a matematikai tevékenységen belül

- A tevékeny megismerésen, tapasztalatszerzésen keresztül a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve alapozzuk meg a matematikai fogalomhasználatot.
- Bővítjük a gyermekek által használt fogalmak körét és tartalmát, lehetőséget adunk új fogalomrendszer kialakítására, a beszéd és a mondatalkotás aktivizálására és a kontextusos beszéd gyakorlására.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Változatos tevékenységek és élethelyzetek biztosításával segítjük a fogalmak aktív használatának kialakulását.
- Biztosítjuk a spontán és irányított beszélgetés során a megtapasztaláson alapuló sokoldalú ismeretszerzést, a gyermek aktív és passzív szókincsének - relációs és általános - mennyiségi és minőségi gyarapítását, a nyelvi készség fejlesztését, a nyelvi kifejezőkészség alakítását.
- Ösztönözzük a kommunikációt a gyermeki kérdések támogatásának kiemelése mellett.
- Bátorítjuk az önálló véleményalkotást, a döntési képesség megalapozását problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Képessé válnak arra, hogy a felnőtt, óvónő kérdéseit megértsék, kövessék.
- Egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként tévedéseiket javítják.
- Szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert probléma megoldására.
- Képessé válnak jól ismert tulajdonságok szerinti válogatásra, sorba rendezés kiegészítésére (esetenként saját szempont alapján is).
- Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (hosszabb, rövidebb, st.)
- Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan össze tudják mérni különféle szín, nagyság, elrendezés esetében.
- Többet - kevesebbet- ugyanannyit előállítanak, megszámlálni 10-ig tudnak.
- Képesek azonosításra a különféle helyzetben lévő, de egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat.
- Formaészlelésük és másolásuk sikeres.
- Válogatásra képesek különféle geometriai tulajdonságú alakzatokat (térben és síkban).
- Tükörkép alkotásuk 2-4 elemmel sikeres (esetenként tükör használata mellett).
- A térben való tájékozódásnál elérhető a jobbra-balra irányok megértése, követése, síkba való leképezése.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

A környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseire épülő tevékenységek során szem előtt tartjuk a gyermekek egyéni képességeit és az egyének közti különbségeket (az ingerszegény környezetből adódóan) s ennek megfelelően tudunk egyénre szabott feladatokat adni. Ezáltal igyekszünk minél több sikerélményhez juttatni, segítjük a

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

gyermek önálló vélemény alkotását, ok- okozati viszonyok meglátatását. Az ismereteket játékos cselekedtetés révén adjuk át, mely mindem érzékszervüket bevonja a tapasztalatszerzésbe.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

- Segítjük a matematikai tartalmú ismeretek szerzését a gyermekek jellemző sajátosságait, érdeklődését, aktivitását figyelembe véve, a személyiség túlterhelése nélkül; a meglévő ismeretekre alapozva, a gyermekcsoporton belüli belső differenciálás kereteit kihasználva, a tevékeny megismerésre és az egyéni, cselekvő tapasztalatszerzésre építve. Ezzel is biztosítjuk a nevelés, fejlesztés optimális feltételeit, ezáltal valósítjuk meg az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséggel rendelkező gyermekek nevelését.
- Felkeltjük a matematikai tapasztalatszerzés lehetőségei iránti érdeklődést az eszközök, módszerek változatos alkalmazásával, a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, tevékenységvágyára építve.
- Alkalmazzuk a személyre szabott pozitív értékelést, a sokoldalú megerősítést.
- A gyermekek pillanatnyi állapotából kiindulva olyan célzott módszereket, tapasztalatszerzési lehetőségeket, tevékenységeket és eszközöket választunk, alkalmazunk, melyek által a meglévő, sajátos szinten működő pszichikus funkcióikat teljes mértékben kihasználják.
- A spontán és irányítottan szerzett tapasztalatok, élmények, ismeretek különböző tevékenységben, környezetben való gyakorlását biztosítjuk.
- Az egyéni fejlődést folyamatosan nyomon követjük az egyéni bánásmód és a differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség elérése érdekében folyamatosan megvalósítjuk a konzultációt, kapcsolatfelvételt és kapcsolattartást a megfelelő szakemberrel.

VII. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A munkára nevelés az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat, amely áthatja a gyermek mindennapi tevékenységének egészét.
A munkát – épp úgy, mint a játékot - általában könnyedén, örömmel végzik. Ezért szívesen azonosulnak a munka céljával, természetesnek tartják szükségességét, élvezik az elért eredményeket. Az óvodai játék és munka közötti különbség a kétféle tevékenység indítékában van. A munka célra irányuló tevékenység, többnyire külső irányítással folyik, a gyerektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli. A játék spontán tevékenység, motívuma nem a célban, hanem magában a tevékenységben van.

A munka felelősséggel jár, megfelelő beállítódásra, ismeretekre, készségekre van hozzá szükség. Ebben a folyamatban jól kihasználható a cigány gyermekek mozgásos aktivitása, cselekvés utánzására való képessége.
A tevékenység végzéséhez szükséges fizikai képességek és a gyermekek motiválhatósága ebben az életkorban kedvező alapot szolgáltat a munkavégzésre szoktatáshoz. Fontos, hogy a munkafeladat önkéntes és játékos tevékenység legyen, biztosítsa a tapasztalatszerzést a környezet megismerését, a hiányzó részképességek, készségek, tulajdonságok formálását (mint a kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság).
Minden munkatevékenység újabb tapasztalatok forrását jelentheti. Közben formálódnak és egyre pontosabbá válnak a munkához szükséges készségek, a szervezés képességének alapjai. Erősödik kezdeményezőkészségük.
Az óvodában a munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Magában foglalja a naposságot, az óvoda, a csoport mindennapi életével kapcsolatos alkalomszerű munkákat, a növény- és állatgondozást. Ezzel hozzájárul a gyerekek közti társas kapcsolatok alakulásához, a közösségért végzett tevékenység értelmének, szükségességének és örömének felfogásához, átéléséhez. A gyerek munkáját ezért fontos nevelési eszköznek tekintenünk.

A tevékenység célja

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelesség teljesítését (feladattudat, feladattartás, társas kapcsolatok alakulása az önkéntességre, önállóságra alapozva).

Feladata

A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Feltételek:

- Megfelelő munkaeszközök (célszerűség, méret, anyag, stb.) azok rendbetartása.
- Elegendő munkalehetőség (amit csak tud, a gyermek végezzen).
- Elegendő idő- a munka elvégzésére úgy, hogy ne kelljen egymásra várniuk.
- Megfelelő hely - a rendelkezésre álló térben kijelöljük, vagy megfelelő átrendezéssel megteremtjük azt a helyet, ahol az adott feladatokat kényelmesen, önmagukat és másokat nem akadályozva végezhetik. A munkaeszközöket elérhető helyen tartjuk, ahonnan el- és vissza tudja tenni a gyermek.
- Légkör - nyugodt, békés hangulatban, önállóan tevékenykednek, de lehetőségük van bármikor segítséget kérni tőlünk és társaiktól.

Célunk, hogy elvezessük őket odáig, hogy csak a végső esetben kérjenek segítséget és akkor is bizalommal, természetes módon. Mindig egyértelműen támaszkodunk a munka játékkal megegyező sajátosságaira - mindvégig játékos elemekkel átszőtt legyen - mindkét tevékenység alapvető örömforrás és összpontosítást erőkifejtést igényel.
Mindkettő végzésére jellemző a tapadó jelleg, de ugyanakkor a labilitás is.
A fejlődés során a munka játéktól eltérő vonását folyamatosan erősítjük és fejlesztjük. (A gyermekek munkavégzését bizonyos külső kényszer motiválja, eredménye lemérhető, munkájáért felelős, alapos és pontos ismereteket, fejlettebb készséget igényel, konkrét célja van és az adott munkát nem lehet másikkal felcserélni).
A játék és a munka összefonódása mindkét tevékenységet gazdagítja, színezi és a nevelési hatások elérését így jobban biztosítja.
Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, a munkafogásokat a gyermekeknek egyenként mutatjuk meg, gyakoroltatjuk és a munka mennyiségét fokozatosan növeljük.
Fejlettségüktől függően értékeljük munkájukat. Eleinte a tevékenység feletti közös öröm dominál, majd az ismeretek pontosabbá válásával, a készségek fejlődésével követelményeket alakítunk ki, melyeket mindvégig erősen differenciáltan kezelünk az egyéni fejlettség figyelembevételével.
A munkafeladat jutalom, kitüntetés - soha nem büntetés.
A munkafajtákat, azok bevezetését célszerű bizonyos korhoz kötni, azonban tudjuk, hogy minden munkafajta bevezetése hosszú átmenettel valósítható meg, sok-sok gyakorlással.
Egy-egy részmozzanat megtanításával előkészíthető az új feladat, annak jó elvégzése dicséretes legyen, s csak aztán állítható fel a követelmény.

Munkafajtáink:

- önkiszolgálás, azon belül a testápolás,
- étkezés - 4 éves kortól a naposi munka
- öltözködés
- környezet rendjének megőrzése - közösségért végzett munka megjelenése.

(Bővebb kifejtésük a gondozás - egészséges életmódra nevelés keretében jelenik meg).

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Az egyes munkafajták gyakorlása közben fejlődik a kis- és nagymozgásuk, testsémájuk, percepciójuk, verbális kifejezőképességük, egyensúlyérzékük. Ezeket a fejlesztési területeket, a bennük rejlő lehetőségeket kell meglátni és tudatos tervező munkával megvalósítani.
Az alkalomszerű munkák általában előre nem meghatározhatók, a nap, mint nap, váratlanul jelentkező gondok megoldásában van szerepe, melyek előre nem tervezhetőek.
Éppen váratlansága miatt ezeket a munkafajtákat nem, vagy csak kevésbé irányítja a szokás, a begyakorlottság, ezért igényel pontosabb magyarázatot és jobb szervezést.
E munkaformákban is felfedezhető egy általánosítható fejlődési séma, mégis az egyéni fejlettségben mutatkozó nagy eltéréseket kell elsősorban fokozottan figyelembe venni. (Ha az egyszerűbb feladatot már szívesen, könnyedén végzi, akkor lépünk tovább).
Az alkalomszerű munkáknál, egyéni megbízatásoknál is sokféle terület fejlesztését kell megvalósítanunk, meglátnunk. Ilyenek:

- Mozgásfejlesztés:
  - nagymozgás
  - egyensúlyérzék
  - finommotorika
  - szem-kéz, szem-láb koordináció

- Percepciófejlesztés:
  - vizuális
  - tapintásos
  - kinesztetikus észlelések
  - térpercepció
  - keresztcsatornák

- Verbális fejlesztés

Vannak olyan munkafajták, amelyek a közösség érdekében végzendők, mint a naposi munka, különböző „felelősi munkák” (mosdófelelős, élősarok felelős, növénygondozás, kisebbek segítése, stb.).
Itt a terhelések lassú növelését kell betartanunk, a feladatok fokozatos bevezetésével.
Olyan szabályokat vezetünk be, hogy a napos ne legyen egész nap készültségbe, és ne veszítsen játékidejéből, amelyek a nyugodt étkezés feltételeit biztosítják. (Továbbgondolásra ad alkalmat, hogy akár egészségügyi, akár esztétikai szempontból megbízható-e a napos, hogy összeszedje azokat az eszközöket, amikkel társaik közvetlenül ettek, esetleg ilyen-olyan ételmaradékot hagytak benne. Ha ezt kérjük, biztosítani kell a munka elvégzése utáni kézmosás lehetőségét.)
A felelősi munkát a helyi szükségletek alapján alakítottuk ki. Ezekkel kapcsolatban vigyázunk arra, hogy ne váljon túlfeszítetté a gyerekek napi élete. Egy-egy munkával kapcsolatban átgondoljuk, hogy adott esetben ésszerűbb-e alkalmi munkafeladatként

kezelni és kiadni. Felelőst csak akkor választunk, ha életünket szervezettebbé, gördülékenyebbé teszi.
A naposi és egyéb felelősi munka alkalmával is többféle terület fejleszthető. Területük a többi munkajellegű tevékenységi résznél is megtalálhatók, de kiegészül az: - alaklátás, formaállandóság és a sztereognosztikus észleléssel.

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek életkorához mért munkalehetőség biztosítása.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
- Bővíteni és biztosítani a munkavégzéshez szükséges eszközök körét.
- A munkaeszközöket pedagógiai tudatossággal elhelyezni.
- A gyermekek munkatevékenységeinek differenciált segítése, siker és örömélményhez juttatás.

A nevelőmunkát segítők feladata az óvodapedagógussal együttműködve

- Megfelelő eszközök biztosítása a munkafolyamat zökkenőmentes lefolyása érdekében.
- Folyamatos lehetőséget biztosítani az önálló, önkéntes, képesség és érdeklődés szerinti munkavégzéshez.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységek során

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédszituációkban különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Lehetővé tesszük a gyermek számára, hogy megismerkedjen különböző munkaeszközökkel, azok használatával, a munkavégzés célszerűségével. A különböző munkafajták bevezetésénél figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat és a terhelhetőséget. Lehetőséget biztosítunk az önálló munkavégzésre. Erősítjük a munka iránti pozitív érzelmeket a gyermekben. Megtapasztaltatjuk azokat az eltérő vonásokat, amelyek a munkát a játéktól megkülönböztetik. Arra törekszünk, hogy a szülő is értse, mennyire fontos a gyermek munkájának tiszteletben tartása. Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő élettani tapasztalatait és családi modellből hiányzó elemeiket.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A munkafeladatok gyakoroltatásánál ügyelünk a fokozatosság és rendszeresség elvének érvényesítésére.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A munka, a többi tevékenységi formához hasonlóan játékos jellegű, az örömteli játék hatja át a feladatát végző gyermeket. A munka során konkrét cél kerül előtérbe és a gyermek a tevékenységét a felnőtt, külső irányítása mellett végzi. A munka során a gyermek megfigyeléseket végez, tapasztalatokat szerez környezetéről. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek is szívesen végeznek egyszerű tevékenységeket „segíthetnek" a felnőtteknek vagy társaiknak. Az egy-egy mozdulatot igénylő „hozd ide!", „vedd fel!" feladatoktól fokozatosan jutunk el az összetett tevékenységek végzéséhez. Elsődleges a gyermek saját személyével kapcsolatos önkiszolgálási teendők megtanulása.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

VIII. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodai tanulás az egész napot átható, folyamatos, alapvetően spontán tevékenység, amely a felnőtt támogató, ösztönző megértő segítségével valósul meg. A gyermek mindent játékként él meg, minden tevékenységében más, más módon és arányban vannak jelen a tanulás és a játék mozzanatai. Tapasztalatszerzésre, cselekvésre, gyermeki öntevékenységre épül, belső motivációból táplálkozik és többnyire a játékba ágyazódva valósul meg. A tevékenységben megvalósuló tanulás folyamatában az óvodapedagógus feladata az, hogy a gyermekek kíváncsiságát felébresztve építsen szükségleteik kielégítésére és igyekezzen a gyermekek érdeklődését fenntartani.

A tanulás eredménye a gyermek egész személyiségének, értelmi képességének, mozgásos megnyilvánulásainak, nyelvi kommunikációs képességének, érzelmi szociális tulajdonságainak és magatartásának fejlődése. A tanulás nevelésközpontú, a gyermekek nem elméleti síkon ismerkednek az őket körülvevő környezettel, s nem egymástól elszigetelt ismereteket szereznek, hanem természetes és tervezett környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti- és időkeretben valósul meg.

A tanulás, mint az óvodai nevelés szerves része komplex hatásrendszerével a gyermek a *teljes személyiségre fejti ki fejlesztő hatását*, biztosítja a gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseit.

Célunk:

Az óvodás gyermekek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.
Alakuljon ki a gyermekek világképe önmaga, a természeti, társadalmi, kulturális környezet megismerésével, ezáltal gazdagodjék nyelvi kommunikációs képességük.
A képességfejlesztés egyénre szabott, differenciált az egyes gyermekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel történő megvalósulása. Az előzetes tapasztalatokra építő képességfejlesztés megvalósítása.

A tanulás formái:

Az óvodáskorú gyermek az egész nap folyamán tapasztalatokat szerez, tehát tanul, de nem kötelezően tanul meg valamit. Tanulása a játékba integrálódik, amely két területre osztható: a spontán és szervezett tanulási tevékenységre.

- A spontán tanulás önkéntes, bármikor, bárhol kialakulhat. Ilyenkor a gyermekek megfigyelve, utánozva, modellt, mintát követnek. Tapasztalataikat sajátosan dolgozzák fel. Különböző eszközökkel manipulálnak, gyakorolnak, műveleteket, szerepeket, szabályokat sajátítanak el.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- A szervezett tanulás alatt azokat a köteletlen és kötött tevékenységeket értjük, amelyeket az óvodapedagógus kezdeményez és vezet tudatosan.

Az óvodás korosztály számára a kötetlenség a legalkalmasabb foglalkozási forma, melyben az óvónő tudatosan és tervszerűen biztosítja a gyermek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét.

Kötetlen tevékenység alkalmával a gyermekek érdeklődése alapján mindig változó létszámú és személyi összetételű kis csoporttal foglalkozik egyszerre a pedagógus. A kisebb létszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik a gyermek fejlődési ütemének a figyelembevételére, a differenciált foglalkoztatás megvalósítására.

A kötött szervezett tevékenységek minden gyermek számára egyszerre kezdődnek és fejeződnek be. Más magatartást igényel tőlük. Kötött tevékenység esetén is törekednie kell az óvónőnek az oldott, családias légkör megvalósítására. A kötöttség nem jelentheti a gyermek spontán érdeklődésének és aktivitásának korlátozását. Szakítani kell a merev keretek alkalmazásával (pl. körbe ültetés, frontális foglalkoztatási forma túlsúlya, direkt módszerek).

Óvodapedagógusok feladatai:

A kötött és kötetlen tevékenységeket egyaránt hassa át a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben való cselekvés. Az óvónő joga és feladata, hogy csoportja ismeretében, adott témakörben és szituációban, a kötött vagy kötetlen tevékenység lehetőségét választja. Fontos a két foglalkoztatási forma között az ésszerű arány kialakítása. A párhuzamosan végezhető tevékenységekhez az óvodapedagógus a gyermekek számára biztosítsa a szabad választás lehetőségét, az életkornak és a gyermekek egyéni képességeinek megfelelő eszközöket. Az iskolakezdés előtt fél évvel heti 2-3 kötelező (10-20 percig tartó) szervezett tevékenységet célszerű beiktatni a nagycsoportosoknak, hogy megtanulják a közösségben a figyelést, az ingerhatások szelektálásának, a figyelem megosztásának az akadályok leküzdésének pozitív hatású eredményeit. Egyéni képességek figyelembevételével problémamegoldó helyzetek teremtése, az önálló gondolkodás fejlesztése sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységekkel biztosítja. Gyakorlási lehetőségek sokszínűségével támogassa az alkalmazható tudás megszerzését. A tanulás elsődleges terepeként a játékot tekintse, ehhez társítva a szervezett tanulási lehetőségeket. A tanulási tevékenység rendszerében a szükséges munkafegyelem fejlesztése, alakítása, az önálló feladatvégzés, önérvényesítő törekvések erősítése. A gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezeljük, az egyéni megértést elősegítő módon reagálunk rájuk.
Pedagógiai munkák során olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre

Figyelembe vesszük azt, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg és cselekvésen keresztül sajátít el, amelyet képes alkalmazni képességei, készségei által.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás lehetőség az óvodai nevelésben, és a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kell kezelni.
Pedagógiai terveit a megvalósítás eredményességének függvényébe felülvizsgáljuk, és erre alapozzuk a tervezés folyamatát.

Megismeri, és figyelemmel kíséri a gyermek beszédfejlődését, fejleszti beszédkészségét és beszédértését. Oldott nyitott beszédlégkört alakít ki, meghatározónak tekinti a felnőtt modellszerepét.

A nevelőmunkát segítők feladata az óvodapedagógussal együttműködve

- A tanulás feltételeinek megteremtése az óvodapedagógus irányításával (megfelelő idő, hely, eszközök, nyugodt légkör biztosítása)
- A beszéd fontos eleme a tanulási folyamatnak, ezért fontos a mintaadás, a megfelelő kommunikáció serkenti a gondolkodást, a gondolkodás fejlődésével eredményesebb lesz a tanulás.

Alapelvek a tanulási folyamat értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, pozitív megerősítést kapnak.

„Ha a gyerekek dicsérve élnek, megtanulják megbecsülve érezni magukat”.
(Dorothy Law Holte).

A sztereotip értékeléseket megpróbáljuk elkerülni (ügyes vagy, stb.). Helyette a gyermek konkrét, jó cselekedetét emeljük ki. A jutalmazás sokféle módszerét alkalmazzuk: simítást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg a csoport és a szülők előtt egyaránt.
Mindent megteszünk annak érdekében, hogy ne kerüljön sor az óvodában tárgyi jutalmazásra. (képek, pontok osztogatása stb.) A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését visszaszorítja, lefékezi. Ezért a tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek többsége azonosul az óvónő által meghatározott feladattal.
- A gyermekek eljutnak pontos, valósághű észleléshez, mellyel ismereteik megalapozottak lettek.
- Képesek a figyelemösszpontosításra, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásra.

- Megismerkedtek az elemi ok-okozati összefüggésekkel.
- Jártasságaik, készségeik, képességeik kialakultak, melyek révén az érzelmileg motivált cselekvés gondolkodási szintről eljutottak a fogalmi gondolkodásig.
- Feladattartása, munkatempója életkorának megfelel.
- Lassan alakul a szándékos figyelme. Fogalmi gondolkodása kialakulóban.
- Képes eseményeket sorrendben összerakni.
- Képes a korábban elsajátított ismereteket szándékosan felidézni.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges

Testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feladatok

Az óvodáskorban a tanulás és a játék nem különíthetők el egymástól. A gyermek úgy tanul, hogy játszik. A tanuláshoz meg kell keresni az egyéni adottságokat figyelembe véve az optimális terhelhetőségi szintet. A tevékenységi formák a gyermek számára olyanok legyenek, hogy az minimális erőfeszítést igényeljen a gyermektől, de játékosan és sikerrel meg tudja oldani.
A játékos tanulás áthatja az óvodai nevelés foglalkozásainak minden területét, a képességek, a magatartás, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzés egyaránt magába foglalja. A tanulás folyamat során nagy szerepet tulajdonítunk az utánzásnak. A gyermekek továbbhaladási lehetőségeit tekintve szükséges az alapok hiányának pótlása. A tanulás módszereinek alkalmazásakor figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait.

Sajátos nevelési igényű, kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre vonatkozó feladatok

A meglévő ismereteikre alapozva az esetleges lemaradást vagy tartós stagnálást figyelembe véve visszatérünk a gyermeknek arra a szintjére, amelyben még biztonságosan mozog és fokozatosan terhelve, a feladatok nehezítésével juttatjuk el a következő szintre.
Speciális szakemberekkel végzett pedagógia munka mellett érhetik el csak a fentiekben leírt fejlettségi szintet a gyerekek.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

VIII.1 Hagyományok, ünnepek

A közös tevékenység a gyermekek fejlődésének serkentője. A közös készülődés, tervezgetés, a holnap öröme, távlatot jelent a gyermek számára. Óvodai életünk megszervezése során minden alkalmat megragadunk, a hagyományok, az ünnepek ápolására. Az óvodai élet szokásai, hagyományai, ünnepei, érzelmi átélése, gazdagon motivált tevékenységekre biztosítanak lehetőséget, és fokozzák a közösséghez tartozás élményét.
Célunkat akkor érjük el igazán, ha az ünnepek szervezésében a gyermekek is részt vesznek a koruknak megfelelő tevékenységgel. Az óvoda mindennapjaitól eltérő szokásrendben zajlik, a szülők is közreműködhetnek.
A gyermekek ünnepeire mi is készítünk ajándékot, a társadalmi ünnepeket a gyermek életkorának megfelelően ünnepeljük, illetve részt veszünk a községi rendezvényeken is

Óvodapedagógus feladata:

- Az ünnepeket megelőző jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás készítse elő az ünnepi együttlétet, minél több lehetőség biztosítása a gyermekek számára a készülődében.
- Természeti megfigyelések, a környezetben fellelhető hagyományok, mesterségek, néprajzi elemek megismertetésével közel hozni a gyermek számára az élményt és fejleszteni megőrzési akaratukat.
- Az együtt ünneplés, együttlét örömének megéreztetése az oldott, családias hangulat és környezet megteremtésével.
- Lehetőség szerint készüljön munkatársaival közös produkciók, bábjáték, éneklés előadással, színesebbé téve a rendezvényeket, jeles napokat.
- Törekedjen arra, hogy az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület, a dekoráció, az ünnepi ruha - azaz a rendkívüliség emelje ki.
- Az előkészületek során készítse elő és fejlessze a gyermekek időérzetének kialakulást.

A nevelőmunkát segítők feladata az óvodapedagógussal együttműködve:

- Aktívan vesz részt az ünnepi előkészületekben, kiemelten rendben tartja a környezetét.
- Az óvodapedagógussal egyeztetett módon bekapcsolódik a rendezvények lebonyolításába.
- Bekapcsolódik a gyermekek előkészítő tevékenységeibe, segíti az eszközök, anyagok felhasználását, segít a praktikus technikák elsajátításában.
- Mintaértékű kommunikációval és gyermekközpontú, befogadó magatartásával támogatja a gyermekeket és szülőket az ünnepi tevékenységekben.
- Segít az arra rászoruló szülőknek a gyermekek ünnepi viseletének összeállításában, óvodai készletből pótolja a hiányzó darabokat.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Együttműködés a családokkal:

Szorgalmazza, hogy a gyermekek, a szülőkkel együtt természetes anyagokat, lehullott terméseket, hagyományainkhoz kapcsolódó eszközöket, stb. gyűjtsenek, ezeket a játékban és egyéb ünnepi készülődésben közösen felhasználják.

Szoros együttműködésre törekszik a családokkal, felhívja figyelmüket a napi megfigyeltetések végzésére, a társadalmi és természeti környezet, hagyományok megismertetésére, a közös beszélgetések a fontosságára.

Az együttműködést személyes megbízatásokkal teszi felelősségteljesebbé az ünnepi előkészületek, tevékenységek során, előnyben részesítve az önálló szándékot.

Ünnepeink és tartalmi elemei:

Ünnepek Hagyományok	*Csoport-ban és zárt*	*Csoport-ban és nyitott*	*Óvodai zárt*	*Óvodai nyitott*	*Tartalma*
Nyugdíjasok világnapja				minden-kori nagycso-port	Zenés-verses-táncos műsor előadása a nyugdíjasoknak
Mikulás	X				Mikulás várása, verssel, dallal. Minden gyermek részére ajándék a Mikulástól személyesen, pár jó szó kíséretében.
Karácsony			X		Mézeskalács sütés, fenyődíszítés, ajándékok készítése a családnak.
Betlehemezés			X	minden-kori nagycso-port	A karácsonyhoz kötődő magyar népszokás megelevenítése pásztorjáték formájában a gyermekek által. Bemutatása az óvodai ünnepen.
Farsang	X				Jelmezkészítés, zenés-táncos mulatság, a jelmezek bemutatása.
Március 15.	X				A haza szeretetének kidomborítása, szimbólumok készítése közösen, kihelyezése az emlékműhöz.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Húsvét	X				Népszokások felelevenítése, húsvéti versek, tojásfestés.
Anyák napja		X			Édesanyák köszöntése verssel, dallal, gyermekek által készített ajándékkal.
Gyermeknap				X	Kézműves foglalkozások, bábszínház, ugrálóvár, arcfestés, közös ebéd a szülőkkel együtt az óvodában.
Évzáró	X				A nevelési év során tanult versek, dalok, mondókák, dalos játékok, táncok műsorba fűzve, háttértárra (pendrive, DVD), online felületre feltöltve a szülő számára.
Ballagás				X	Ballagó versek, énekek, dalos játékok kíséretével az iskolába készülő gyermekek búcsúztatása.

A gyermekeket érintő egyéb hagyományok: születésnapok és névnapok megünneplése csoporton belül énekekkel, versekkel való köszöntéssel, kézzel készített apró ajándékokkal.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Ismernek a hagyományokhoz kapcsolódó mondókákat, népdalokat, népi dalos játékokat.
- Ismerjék az évszakokhoz kapcsolódó, néhány kiemelkedő, lakóhelyünkre jellemző népszokást, hagyományt, tudják, hogy a jeles napok ismétlődnek.
- Egyéni ötleteik alapján képesek a hagyományőrző szokásokhoz kapcsolódó tárgyakat alkotni /mézeskalács, szövés, népi játékok/.
- Pedagógus irányításával képesek az ünnepen táncmozgásokat, irodalmi tartalmakat megjeleníteni.

IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:
    - az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellet megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
    - megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
    - a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

<u>Az egészségesen fejlődő gyermek</u>

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban, és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri, és a gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek
   - egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
   - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellet érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

X. SAJÁTOS FELADATAINK

X.1 Gyermekvédelem

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodába. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés. Ennek a munkának hagyományai vannak óvodánkban, ezért a jövőt illetően is lesznek feladataink.

Célunk

Évenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik.

Feladatunk

Segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére, óvodai keretek közötti kompenzálás. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése.
A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermek fejlődését segíteni.

X.2 Gyermek- és ifjúságvédelmi munka az óvodában

Igazgató feladatai

A gyermek- és ifjúságvédelmi munka irányítása a nevelési-oktatási intézmény igazgatójának hatáskörébe tartozik. A nevelési-oktatási intézmény igazgatója gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.
Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, jelentési kötelezettségének eleget téve kapcsolatba lép a Gyermekjóléti Szolgálattal.
A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az intézmény pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.
A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor írásban kell tájékoztatni a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel (faliújságon kifüggesztve).

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

- Olyan pedagógiai környezetet alakítunk ki, ahol a befogadó nevelés megvalósul az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Megvalósul a multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció.
- Hozzájárulunk a kialakult előítéletek lebontásához, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzéséhez.
- Figyelünk a csak tünetekkel jelzett, ki nem mondott gyermeki segélykérésre.
- A pedagógiai intézkedéseket a gyermek személyiségéhez igazítjuk.
- A gyermeki szükségletek kielégítését megvalósítjuk.
- Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazásával a gyermeki fejlődést nyomon követjük.
- A prevenciós, korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat ellátjuk a megfelelő szakember bevonásával és a szülőkkel együttműködve.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációját speciálisan fejlesztjük.
- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre fordított kiemelt odafigyelést megvalósítjuk. A játékba való beilleszkedésüket támogatjuk.
- Az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítését és a szemléletformálást megvalósítjuk.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- A pedagógusok, szülők jelzése és a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél – a veszélyeztető okok feltárása érdekében, a családlátogatás alkalmával - megismeri a gyermek családi környezetét.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén felveszi és tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal. A Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezésére részt vesz az esetmegbeszélésen.
- Az óvodában a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó) címét, telefonszámát.
- A jogszabályváltozásokat figyelemmel kíséri, ezekről szükség esetén az óvónőket tájékoztatja.
- Konzultál a 3. életévüket betöltő, óvodába beíratott, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek felvételéről (igazgató, védőnő, iskolai gyermekvédelmi felelős).
- A problémák mértékét meghatározza, megteszi a nyilvántartásba vételt.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Szükség esetén felveszi, illetve tartja a kapcsolatot a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekjogi képviselővel.
- A szülőket tájékoztatja a gyermeknevelést segítő szervezetekről és a szociális helyzetet javító lehetőségekről.
- A gyermekvédelmi szempontból figyelemmel kísért gyermekek körülményeiben történt változásokat követi, a tapasztalatokat értékeli, a további teendőket meghatározza, dokumentálja, illetve végrehajtja az esetenkénti nyilvántartás megszüntetését vagy az új nyilvántartásba vételt.

Módszertani alapelvek

- Az egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A gyermekközpontúság és a gyermeki személyiséget övező bizalom megvalósítása.
- A befogadó nevelés érvényesítése.
- Az egyéni bánásmód alkalmazása.
- A gyermeki szükségletek kielégítése.
- A titoktartási kötelezettség betartása.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- A HH/HHH gyermekek falun belüli teljes körű beóvodázásával biztosítani az esélyegyenlőséget.

- A HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi és csoport szinten a szegregációmentességet.

- Egyéni, differenciált készség és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését folyamatosan nyomon követve.

- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.

X.3 Az Intézmény feladatai, alaptevékenysége az Alapító Okiratban foglaltak szerint

- A 3 – 7 éves gyermekek óvodai nevelése, gyermekek napközbeni ellátása.

- A gyermekekről való gondoskodás, önállóságra szoktatás, harmonikus fejlődésük érdekében az iskolai nevelésre és oktatásra való felkészítést szolgáló feltételekről való gondoskodás.
- Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozás keretében folyik.
- Más településről bejáró gyermekek nevelése.
- Óvodai intézményi étkeztetés.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelése, ellátása ezen belül olyan gyermekeké:
  - akik a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdenek,
  - középsúlyos értelmi fogyatékos gyermekek óvodai nevelése (amennyiben integrálható a közösségbe és értelmi szintje megengedi ezt)
  - beszédfogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermekek óvodai nevelése
  - autisztikus tüneteket mutató gyermekek óvodai nevelése (ha mentális szintje megengedi)
  - enyhe fokú hallási és látási fogyatékos gyermekek óvodai nevelése.
- Kizárólag magyar nyelven folyó, roma nemzetiségi kisebbséghez tartozó gyermekek nevelése.
- A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő szociális juttatások szolgáltatások.

X.4 A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

„Egy másik kultúrával való megismerkedés nemhogy elszégyenítene, fordítva, gazdagabbá tesz”
(Farkas Endre).

Óvodánkban évről-évre növekszik a cigány származású gyermekek száma. Ezért nevelő-fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a „Nemzeti etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvét”.

Célunk

A gyermekek sajátos kultúrájából és családi életviteléből adódó másságára tekintettel, beilleszkedésük elősegítése, identitástudatuk kialakítása és fejlesztése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

Feladatunk

Az eltérő kultúra, hagyományok, szokások, értékes elemeinek feltárása, közvetítése. Ezek együttes hatása járuljon hozzá a gyermekek érzelmi értelmi életének gazdagításához, biztonságérzetük megalapozásához.
A foglalkozásokat heti rendszerességgel, kötetlen formában szervezzük. Anyagát, témáit úgy állítottuk össze, hogy játékos tevékenykedtetés közben ismerkednek meg a gyermekek az etnikai hagyományokkal és művészetekkel. A megvalósítás során a családok elvárásait is figyelembe vesszük.
A foglalkozásokról a csoportnaplóba írásbeli feljegyzést készítünk.
A hagyományőrző foglalkozások éves ütemtervét, a program melléklete tartalmazza.
A gyermekek rendszeres óvodalátogatása érdekében folyamatosan látogatjuk az családokat, különös tekintettel a tanköteles korú gyermekekre. Figyelemfelhívással, meggyőzéssel, példaadással erősítjük a szülők felelősségét a gyermekek otthoni nevelése iránt. A gyermekeken keresztül fejlesztjük a családi háttérrendszert.
A szülői képviseletbe cigány szülőt is választunk.
Folyamatos kapcsolatra törekszünk a Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselőivel.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XI. DIFFERENCIÁLÁS: A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSE

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek

XI.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztéséhez a megfelelő végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus segítségét vesszük igénybe.

Óvodánkban integráltan, a többi gyermekkel együtt történik az SNI gyermekek nevelése. Olyan környezet kialakítására törekszünk, amely a másságot elfogadja, a próbálkozásokat, eredményeket értékeli.
Figyelembe vesszük a fogyatékosság jellegét, súlyosságát, terhelő állapotot. Saját gyakorlatunkban szakszerűen elemezzük és értékeljük az egyéni bánásmód megvalósulását. Ezen gyermekek esetében is törekedni kell a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására: a nevelés hatására a sérülés arányában az SNI gyermeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Ennek érdekében a napirend során csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
Az egész napos tevékenység a különleges gondozási igény kielégítését szolgálja csoportos, kiscsoportos vagy egyéni formában. Ennek érdekében sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása, alkalmazása szükséges. Törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevéssé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzáció lehetőségei.
A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai – orvosi – pszichológusi vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építenünk. Szorgalmazzuk, hogy a vizsgálat lehetőleg minél előbb történjen meg ezeknél a gyermekeknél. A kapott diagnózis alapján kezdhető meg a gyermek speciális óvodai fejlesztése.
Fejlesztése érdekében biztosítjuk a szakembereket: logopédus, fejlesztő óvodapedagógus, gyógypedagógus.
Az óvodapedagógusok és nevelést segítő alkalmazottak befogadó magatartása modellértékű a gyermekközösség és szülői közösség számára is.

Az SNI gyermek fejlődésének nyomon követése és a vele folytatott fejlesztő tevékenységek az alábbiakban kerülnek dokumentálásra:

- orvosi-szakértői bizottsági-gyógypedagógiai vizsgálatok eredményei, szakvéleményei, javaslatai

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

- Fejlődési napló egyénre szóló fejlesztési terve, melyben az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozzuk meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat
- Logopédusi napló egyénre szóló fejlesztési terve

Tartalmi követelmények:

- gyermek adatai
- állapota a foglalkozások kezdetekor
- fejlesztés rövid, hosszú távú terve
- foglalkozások gyakorisága
- szülő tájékoztatása
- állapota a nevelési év végén

XI.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek óvodai nevelése

A tanulási zavar jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően. Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet. A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan. A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza. Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

Ezen okok következtében:

- az idegrendszeri struktúrák érése lelassul,
- egyes részterületein lemarad,
- az egyes területek közötti kapcsolat nem alakul ki, vagy labilis marad,
- hibás kapcsolatok jönnek létre.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

A fejlesztőpedagógus feladata:

- A szűrések elvégzése után, konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, pszichológussal a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- A fejlesztés fő indikációja az életkor és a tünet súlyossága.
- Az ismeret elsajátítás folyamatát gátló gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése.
- A hatékony beépüléshez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, ill. megerősítése.
- Motiváció felkeltése, növelése.
- A jó magatartás erősítése.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A gyermek alkalmazkodásának, kortárscsoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és a szakemberekkel.

A logopédus feladata:

- Finommotorika fejlesztése,
- Fonémahallás fejlesztése,
- Helyes artikuláció kialakítása,
- Verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- Nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A gyógypedagógus feladata:

- Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- Leírja az érintett személy fejlődéstörténetét,
- A vizsgálati anyagokat gyógypedagógiai szempontból elemzi,
- Megállapítja a fejlesztőterápiás feladatokat, kiválasztja a legmegfelelőbb eljárásokat,
- Megtervezi ezek időtartamát, szakaszait,
- Vezeti a fejlesztőterápiás foglalkozásokat, az eredményeket dokumentálja,
- Konzultál más szakemberekkel, tanácsot ad a szülőknek, pedagógusoknak,
- Részt vesz a gyógypedagógiai gyakorlat fejlesztésében,
- A gyógypedagógiai szakszolgáltatás keretében hozzájárul a problémás gyermekek eredményesebb neveléséhez.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XI.3 Kiemelten tehetséges gyermekek óvodai nevelése

Tiszanána községünkben sajnos anyagi, és sokszor személyi feltételek hiányában nincs lehetőség a kiemelten tehetséges gyermekek továbbfejlesztésére külön tevékenységek keretében. Óvodás gyermekeink többsége hátrányos, - halmozottan hátrányos helyzetű családból érkezik. Ettől függetlenül intézményünk fontos feladatának tartja, a képességek kibontakoztatását, a tehetséges gyermekek felismerését. A fentiekben felsorolt feltételek hiányában ezen feladatot az óvónők az óvodai tevékenységekbe ágyazva igyekszenek megvalósítani a mindennapi élet során. Az elért eredmények bemutatására lehetőséget biztosítunk akár óvodánkba, akár óvodán kívül.

Tevékenységi területek:

- Verselés, mesélés
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás (néptánc, gyermek aerobic)

A produktumok bemutatása:

- Verselés, mesélés: Óvodánkban versmondó napon a gyermekek kedvenc verseikkel, rövid meséikkel szerepelnek az óvodás közönség előtt. A szereplésért jutalmul az óvónők által készített oklevélben a gyerekek egyformán részesülnek. Óvodán kívüli meghívásokra is nyitottak vagyunk, amelyen szívesen „bemutatjuk” tehetséges gyermekeinket.

- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: A tehetséges gyermekek munkáit különböző pályázatokra beküldjük.

- Mozgás, néptánc: A falunkban rendezett különböző ünnepségeken való felkéréseknek eleget téve a tehetséges gyermekekkel fellépünk.

Óvodapedagógus feladatai:

- Felismerni a gyermekek tehetségében rejlő lehetőségeket
- Megfelelő helyet, időt, eszközt biztosítani a tehetség kibontakoztatására
- Hagyjuk szabadon szárnyalni a gyermekek kreativitását, alkotó fantáziáját
- A produktumokat a megfelelő helyen mutassuk be.

A nevelőmunkát segítők feladatai az óvodapedagógussal együttműködve:

- Teremrendezés, eszköz előkészítés, tevékenység után a helység visszarendezése.

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XII. A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

XII.1 A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:

A pedagógiai program 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

XII.2 A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

XII.3 A helyi pedagógiai program módosításának lehetséges indokai :

- hálózatbővítés, leépítés,
- szervezeti átalakítás,
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- törvényi előírások módosulása,
- egyéb érdekegyeztető fórum, módosítási javaslata.

Módosítására javaslatot tehet:

- az óvoda fenntartója,
- az intézmény igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a szülői munkaközösség.

XII.4 Előírás a program módosítás előterjesztésére:

- írásbeli előterjesztés az intézmény vezetőtestületének
- részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

XII.5 A felülvizsgálat indoka:

- a program beválás során felmerülő változások beépítése,
- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XII.6 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az óvoda pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

   - az intézmény fenntartójánál,
   - az intézmény igazgatójánál,
   - az intézmény honlapján.

Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde
3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XIII. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM – azonosítója: 201937	**Készítette: A Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde nevelőtestülete**
Legitimációs eljárás – Az érvényességet igazoló aláírások:	
6/2023.(VIII.31.) határozatszámon elfogadta: ……. nevelőtestület nevében névaláírás	**Egyetértését nyilvánította:** …….. óvodai szülői szervezet nevében
4/2023.(VIII.31.) határozatszámon jóváhagyta: …… igazgató Ph.	
Hatályos: a kihirdetés napjától, 2023.09.01.	
A dokumentum jellege: nyilvános **Megtalálható:** **Érvényes: a kihirdetés napjától: 2023.09.01. visszavonásig**	
Egyetértését nyilvánította: …… **A fenntartó, működtető nevében**	
Iktatószám: …..	

Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde
3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XIII.1 Nyilatkozat

A szülői szervezet képviseletében nyilatkozom arról, hogy a Tiszanánai Tündérkert Óvoda Helyi Pedagógiai Programjának elfogadása előtt magasabb jogszabályokban biztosított egyetértési és véleményezési jogunkat korlátozás nélkül gyakorolhattuk.
A szülői közösséget érintő pontokhoz egyetértésünket adtuk.

Tiszanána, 2023. augusztus 31.

…….

Szülői szervezet képviselője

3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

XIV. ZÁRADÉK

„ A Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde óvodai nevelőtestülete át nem ruházható jogkörében a Pedagógiai Programot 2023. augusztus 31. napján tartott határozatképes nevelőtestületi ülésén 100%-os igenlő szavazattal 6/2023.(VIII.31.) határozatszámon elfogadta.”

6/2023. (VIII.31.) sz. nevelőtestületi határozat

Végrehajtásért felelős: Lakatos Arturné igazgató

Határidő: 2023. 08.31.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják:

Lakatos Arturné igazgató ……..…….

Ripszki Gizella igazgató helyettes, óvodapedagógus……

Gacsalné Szabó Tünde óvodapedagógus ……..

Patkóné Csörgő Rita óvodapedagógus ……..

Bodorné Pintér Nikoletta óvodapedagógus ……..

Barnáné Sike Enikő óvodapedagógus ……..

Tiszanánai Tündérkert Óvoda és Bölcsőde
3385 Tiszanána Fő út 116.
Tel: 06 36 366-035
Mail: tiszananaovoda@gmail.com
OM azonosító:201937

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Óvodai nevelés országos alapprogramja. (Művelődési és Közoktatási Minisztérium)
   Az óvodai nevelés országos alapprogramjának módosított változata (137/2018.VII. 25.)
2. A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve (Művelődési és Közoktatási Minisztérium l997.)
3. A nemzeti és etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve (Magyar Közlöny)
4. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program.
5. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában (Alex Typó l992.)
6. Az óvodai nevelés programja.(Országos Pedagógiai Intézet l989).
7. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel (Szolnok l997.)
8. Szemán Józsefné dr.: Útmutató a hátrányos helyzetű cigány gyermekek óvodai neveléséhez. (Hajdúböszörmény l996.)
9. Mályva program és gyakorlat (Mályva oktatóközösség l998.)
10. Szemán Józsefné dr. Multikulturális értékeket közvetítő óvodai program.
11. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? (NAT-TAN Sorozat Bp. OKI. 1996.)
12. Forrai Katalin: Ének az óvodában (Budapest Editio Musica, l974.)
13. Mészáros Vincéné: Óvodai bábjátékok. (Tankönyvkiadó Budapest l987).
14. Mészáros Csilla: Cigány népismereti óvodai nevelési program (Megyei Pedagógiai Intézet Veszprém l999.)